

Begroting 2021

AANBIEDING BEGROTING 2021

Hierbij bieden wij uw raad de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming tot en met 2024 van de gemeente Druten aan. De programmabegroting 2021 is vertaald naar de productenbegroting die ter inzage wordt gelegd.

Wij zijn verheugd u te kunnen informeren dat het is gelukt om de begroting voor het jaar 2021 sluitend te krijgen. Dit onder meer door een verhoging van het accres zoals gemeld in de mei- en septembercirculaire, maar ook met name door invulling te geven aan de taakstellende opdracht van de raad om met een maatregelpakket te komen tot een sluitende begroting.

Afgelopen maanden lichtte een werkgroep aan de hand van een 4-tal sporen de begroting door hetgeen tot resultaat heeft dat wij thans voor 2021 voorliggende dekkende begroting aan u aanbieden. Bij de perspectiefnota is toegezegd aan uw raad dat de sociaal maatschappelijke infrastructuur overeind blijft. Ondanks de financiële uitdagingen waarvoor wij ons gesteld zien, zijn wij erin geslaagd om de sociaal maatschappelijke infrastructuur extra te versterken.

Wel houden we er rekening mee dat nog enkele financiële effecten ons huishoudboekje parten gaan spelen, waaronder de herverdeling van het gemeentefonds in 2022. Hierover valt aan het eind van dit jaar meer duidelijkheid te verwachten. Verder heeft de Nederlandse overheid, als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van dit virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen en mogelijke maatregelen die nog volgen, hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor instellingen in Nederland. De gevolgen voor de gemeente zijn op dit moment nog niet geheel te overzien, maar worden door ons voortschrijdend gemonitord.

Met vaststelling van de programmabegroting 2021 autoriseert uw raad de hoofdzaken van het beleid voor 2021. De rolverdeling is dat uw raad kaders stelt, de hoofdlijnen van beleid formuleert en controleert. Daarbij bereidt ons college voorstellen voor en legt deze aan uw raad voor.

Het voorliggende meerjarenbeleid is van dien aard dat er maatregelen moeten worden getroffen die leiden tot minimaal een sluitende begroting 2024, waarin ook ruimte is voor de ambities uit het collegeprogramma en eventueel nieuw beleid.

Burgemeester en wethouders van Druten,

de secretaris,

de burgemeester,

A.P.J.M. Litjens

C.A.A. van Rhee- Oud Ammerveld

Inhoud programmabegroting 2021

Aanbieding begroting 2021-2024

Financiële Begroting

1 Algemeen	1
2 Overzicht van baten en lasten 2021	2
3 Meerjarig overzicht baten en lasten programma's	3
4 Berekening EMU-saldo	4
5 Uitgangspunten ramingen 2021	4
6 Keuzes in de begroting	6
6.1 Eenmalige middelen 2021	6
6.2 Correcties meerjarenbegroting reeds verwerkt	6
6.3 Voorlopige ramingen 2021-2024	6
6.4 Toelichting ramingen per programma	7
6.5 Vennootschapsbelasting	9
6.6 SPUK	9
6.7 Omgevingswet	9
6.8 Taskfore Begroting 2021	10
7 Financiële positie	10
7.1 Investeringsvolume 2021-2024	10
7.2 Financiering	12
7.3 Verloop van reserves en voorzieningen	12
7.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	13
8 Bestedingsplan 2021-2024	14
8.1 Meerjarenbegroting 2021 - 2024	14
8.2 Items bestedingsplan per programma	14

Beleidsbegroting

1 Programmaplan	19
1.1 Collegeprogramma "Druten daagt uit!"	20
1.1.0 Bestuur en ondersteuning	21
1.1.1 Veiligheid	24
1.1.2 Verkeer en vervoer	26
1.1.3 Economie	29
1.1.4 Onderwijs	33
1.1.5 Sport, cultuur en recreatie	35
1.1.6 Sociaal domein	38
1.1.7 Volksgezondheid en milieu	43
1.1.8 Wonen en bouwen	47
1.2 Beleidsindicatoren	51
2 Paragrafen	53
2.1 Lokale heffingen	55
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	77
2.4 Financiering	83
2.5 Bedrijfsvoering	87
2.6 Verbonden partijen	89
2.7 Grondbeleid	101
3 Vaststellingsbesluit	103

Bijlagen

EMU saldo	105
Overzicht incidentele baten en lasten programma's	107
Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	108
Lijst van gebruikte afkortingen	111

FINANCIËLE BEGROTING

1. ALGEMEEN

Inleiding

De financiële begroting geeft inzicht in de algemene uitgangspunten waarop de ramingen van de baten en lasten van de verschillende programma's van 2021 zijn gebaseerd, gevolgd door een samenvatting en toelichting op de belangrijkste verschillen met de begroting 2020. Daarna volgt een beschrijving van de financiële positie van onze gemeente, met aandacht voor de geplande investeringen, financiering en de reserves en voorzieningen.

2. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2021

Onderstaand overzicht toont de baten en lasten per begrotingsprogramma. De saldi van de programma's vormen opgeteld het totaal saldo van baten en lasten. De begrote toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden per programma in beeld gebracht. Deze worden verrekend met het totaal saldo van baten en lasten, waarna het geraamd resultaat tot stand komt. Op deze wijze ziet de raad bij de begroting welke bedragen aan het eigen vermogen worden onttrokken of toegevoegd.

Budgetautorisatie van de programma's

Met het vaststellen van de begroting 2021 autoriseert de raad het college van burgemeester en wethouders tot het doen van uitgaven per programma tot de bedragen van het onderstaande overzicht. Op basis hiervan stelt het college een meer gedetailleerde productenraming 2021 vast.

Het overzicht van baten en lasten is als volgt opgebouwd (-/- is nadelig)

Begrotingsjaar 2021	Baten	Lasten	Saldo
	€	€	€
Programma			
0 Bestuur en ondersteuning	542.787	2.228.771	-1.685.984
1 Veiligheid	5.306	1.651.167	-1.645.861
2 Verkeer en vervoer	94.226	2.335.820	-2.241.594
3 Economie	133.395	511.073	-377.678
4 Onderwijs	337.826	2.019.729	-1.681.903
5 Sport, cultuur en recreatie	607.142	3.702.324	-3.095.182
6 Sociaal domein	4.185.737	20.076.470	-15.890.733
7 Volksgezondheid en milieu	3.638.218	4.466.940	-828.722
8 Wonen en bouwen	800.001	1.336.207	-536.206
Algemene dekkingsmiddelen	33.908.734	438.874	33.469.860
Overhead	418.543	6.154.466	-5.735.923
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	10.000	-10.000
Saldo baten en lasten	44.671.915	44.931.841	-259.926
Reserves	Onttrekking	Toevoeging	Saldo
Programma			
0 Bestuur en ondersteuning	233.621		233.621
1 Veiligheid			
2 Verkeer en vervoer	1.632.302	1.498.798	133.504
3 Economie			
4 Onderwijs		23.981	-23.981
5 Sport, cultuur en recreatie	2.421		2.421
6 Sociaal domein	257.466	0	257.466
7 Volksgezondheid en milieu	23.783	67.471	-43.688
8 Wonen en bouwen	85.621		85.621
Subtotaal mutaties reserves	2.235.214	1.590.250	644.964
Resultaat	46.907.129	46.522.091	385.036

3. MEERJARIG OVERZICHT BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S

LASTEN Omschrijving programma	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0 Bestuur en ondersteuning	6.041.458	8.311.796	8.832.112	8.881.688	8.923.195	8.987.320
1 Veiligheid	1.345.466	1.647.792	1.651.167	1.698.700	1.739.398	1.745.708
2 Verkeer en vervoer	2.198.354	2.284.961	2.335.820	2.335.211	2.306.503	2.326.213
3 Economie	538.024	552.879	511.073	447.395	363.829	352.236
4 Onderwijs	1.932.727	1.950.814	2.019.729	2.041.192	2.066.241	2.093.575
5 Sport, cultuur en recreatie	3.818.146	4.041.567	3.702.324	3.756.532	4.138.893	4.160.078
6 Sociaal domein	19.357.271	22.842.523	20.076.470	20.256.372	20.484.925	20.626.032
7 Volksgezondheid en milieu	4.132.104	4.780.435	4.466.940	4.412.569	4.447.414	4.537.396
8 Wonen en bouwen	2.429.547	1.811.338	1.336.207	1.268.830	1.287.253	1.308.446
<i>Subtotaal lasten programma's</i>	<i>41.793.097</i>	<i>48.224.105</i>	<i>44.931.841</i>	<i>45.098.490</i>	<i>45.757.652</i>	<i>46.137.005</i>
BATEN Omschrijving programma	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0 Bestuur en ondersteuning	33.422.319	33.641.256	34.870.064	35.529.059	35.705.033	36.297.186
1 Veiligheid	1.726	5.228	5.306	5.380	5.445	5.516
2 Verkeer en vervoer	220.090	92.834	94.226	95.545	96.691	97.946
3 Economie	53.916	118.368	133.395	73.168	73.602	67.973
4 Onderwijs	222.522	345.521	337.826	337.856	337.882	337.911
5 Sport, cultuur en recreatie	654.493	603.095	607.142	615.641	623.028	631.126
6 Sociaal domein	3.959.467	6.254.860	4.185.737	4.187.853	4.189.859	4.041.990
7 Volksgezondheid en milieu	3.169.068	3.487.545	3.638.218	3.726.481	3.817.752	3.908.733
8 Wonen en bouwen	1.650.185	802.908	800.001	696.821	701.076	710.148
<i>Subtotaal baten programma's</i>	<i>43.353.786</i>	<i>45.351.615</i>	<i>44.671.915</i>	<i>45.267.805</i>	<i>45.550.368</i>	<i>46.098.529</i>
Totaal saldo van baten en lasten	1.560.690	2.872.490-	259.926-	169.314	207.283-	38.476-
<i>Toevoeging / onttrekking aan reserves:</i>						
0 Bestuur en ondersteuning	58.762	1.081.577	233.621	249.293	709.859	48.000
1 Veiligheid			-			
2 Verkeer en vervoer	554.409-	133.747	133.504	133.273	16.928-	17.148-
3 Economie			-			
4 Onderwijs		-23.627	23.981-	24.317-	24.609-	24.929-
5 Sport, cultuur en recreatie	3.434	2.385	2.421	2.455	2.484	2.516
6 Sociaal domein	47.264	396.336	257.466	8.030	8.183	8.338
7 Volksgezondheid en milieu	208.659-	166.004	43.688-	163.365-	180.116-	182.048-
8 Wonen en bouwen	53.171-	108.888	85.621	128.247	129.786	131.473
<i>Subtotaal mutaties reserves</i>	<i>706.779-</i>	<i>1.865.310</i>	<i>644.964</i>	<i>333.615</i>	<i>628.659</i>	<i>33.798-</i>
Geraamd resultaat	853.911	1.007.180-	385.036	502.930	421.376	72.274-

4. BEREKENING EMU-SALDO

Het EMU saldo is een saldo op kasbasis. Binnen de gemeentebegroting wordt hier niet op gestuurd. Sinds 1985 geldt voor de gemeenten het stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat wij sturen op het saldo van de begroting en de rekening en niet op de vraag of dit saldo een positieve, dan wel negatieve kasstroom genereert. Voor een specificatie hiervan verwijzen wij u naar de bijlage die in deze begroting is opgenomen.

5. UITGANGSPUNTEN RAMINGEN 2021

Bij de perspectiefnota 2020 stelde de raad de rekentechnische uitgangspunten van de programmabegroting 2021 en meerjarenschijven 2021-2023 vast. Eventuele bijstellingen worden hierna in dit hoofdstuk toegelicht.

Bestaand beleid

Uitgangspunt voor de op te stellen begroting 2021 is het bestaand beleid zoals dat door de gemeenteraad in de begroting 2020-2023 is vastgesteld, inclusief de door de raad goedgekeurde wijzigingen hierop. Bestaand beleid is dat ramingen worden aangepast aan autonome ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld areaaluitbreidingen of contractueel afgesproken indexeringen. Aan deze autonome ontwikkelingen liggen dus geen beleidswijzigingen ten grondslag.

De bepaling van de nominale ontwikkelingen, in het bijzonder de verwachte loon- en prijsstijging, wordt gebaseerd op gegevens zoals die zijn opgenomen in de recentste Macro Economische Verkenningen (MEV), CPB prognoses en septembercirculaire 2020.

Voor de samenstellingen van de ramingen 2021 en volgende jaren worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Loonstijging

In de gemeentelijke bijdrage aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is de loonwaarde van de ingebrachte formatie verwerkt. De functies zijn geraamd op het maximum van de functierang. Bij de samenstelling van de begroting 2021 wordt uitgegaan van de voor 2021 geraamde personele lasten van de WDW. In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met de loonstijging zoals deze bekend was bij de samenstelling van de begroting 2021 van de WDW. Daarbij is rekening gehouden met een indexering van 2,9%. De CAO loopt 1 januari 2021 af. Voor 2021 is nog geen nieuwe CAO vastgesteld.

Prijsstijging/ inflatiecorrectie

Voor het saldo van prijsgevoelige uitgaven minus prijsgevoelige inkomsten wordt prijscompensatie toegepast. De compensatie is gebaseerd op de prijsmutatie bruto binnenlands product (bbp), uit de meest recente CPB-raming. De gemeente Druten heeft voor de begroting 2021 in de rekentechnische uitgangspunten een prijscompensatie van 1,7% voorgesteld. In de septembercirculaire van het gemeentefonds 2020 is deze prijsontwikkeling naar beneden bijgesteld naar 1,5%. Dit percentage van 1,5% hanteren we nu ook voor de begroting 2021.

Loon- en prijsaanpassing gesubsidieerde instellingen

Voorgesteld wordt om meerjarig de nullijn te hanteren voor alle gesubsidieerde instellingen, met uitzondering van de gemeenschappelijke regelingen GGD, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, MARN, MGR en de ODRN. Voor deze GR'en zijn financiële begrotingsrichtlijnen 2021 regio Nijmegen vastgesteld, waarbij is besloten om een indexering van 2,2% op de gemeentelijke bijdragen toe te passen met hierop een generieke korting (structureel) te verwerken van 1% in 2021, 2% in 2022 en 3% vanaf 2023. Dit advies neemt de gemeente Druten over en past dit toe op de gemeentelijke bijdragen ingaande het begrotingsjaar 2021.

Rente

Voor de lange rente wordt voor 2021 1,25% begroot. Voor toerekening van rente aan het eigen vermogen wordt eveneens dit rentepercentage gehanteerd. Voor nieuwe investeringen wordt het berekende omslagpercentage van 1,25% toegepast. Voor de rente op kortlopende leningen, m.n. kasgeld, wordt voorgesteld om voor de komende jaren een percentage te hanteren van 0%.

Netto-toename aantal woningen

In 2019 is het aantal woningen met woonfunctie per saldo toegenomen met 79. De prognose voor 2019 was een toename van 65. We prognosticeren voor 2021 t/m 2024 een netto-toename van woningen met woonfunctie van 95.

Aantal inwoners

Het definitief aantal inwoners per 1 januari 2020 bedraagt 18.926 (1 januari 2019: 18.797). In 2019 zijn er dus 129 inwoners bijgekomen. Voor de periode 2020-2030 wordt, conform de woningbouwopgave voor de regio Nijmegen, voor Druten uitgegaan van in totaal 950 woningen, waarbij we nu als richtlijn 95 woningen per jaar hanteren. Gelet op de toename van het aantal woningen voor de periode 2020-2030 en de gemiddelde bevolkingsgroei van de afgelopen jaren wordt voorgesteld de jaarlijkse groei van het aantal inwoners hierop af te stemmen en deze te ramen op 142 personen ingaande het jaar 2021.

Algemene uitkering

De programmabegroting 2021 is opgesteld op basis van de septembercirculaire 2020.

Gemeente Druten

	Werkelijk 1-1-2019	Werkelijk 1-1-2020	Raming 2021
A. Sociale structuur			
• Aantal inwoners	18.797	18.926	19.031
• van 0 - 18 jaar	3.725	3.636	3.635
• van 18 - 65 jaar	11.501	11.569	11.628
• van 65 jaar en ouder	3.571	3.721	3.768
• Bijstandsgerechtigden	278	255	268
B. Functie			
• Leerlingen: SO/VSO (speciaal onderwijs)	265	265	261
• Leerlingen: VO (incl. Vavo)	1.621	1.528	1.438
• Leerlingen: Bijzonder basisonderwijs	1.168	1.155	1.155
• Leerlingen: Openbaar basisonderwijs	297	325	329
C. Fysieke structuur			
• Oppervlakte gemeente in hectares	4.245	4.245	4.245
• Aantal woonruimten	8.301	8.382	8.452
D. Financiële structuur (euro's)			
	Werkelijk 2019		Raming 2020
	Totaal	Inwoner	Totaal
• Lasten	46.279.419	2.462	48.224.105
• Opbrengst belastingen	4.630.902	246	4.882.602
• Algemene uitkering Gemeentefonds	25.478.306	1.355	26.418.166
• Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	63.575.148	3.382	65.935.236
• waarvan grondbedrijf	7.244.768	385	5.366.967
• Reserves en voorzieningen	22.405.463	1.192	20.943.697
• Langlopende geldleningen	34.452.024	1.833	37.923.262
			2.004
			31.194.500
			1.639

- De vermelde aantallen voor de begroting 2021 zijn gebaseerd op de ramingen van de verdeelmaatstaven ten behoeve van de berekening uitkomsten septembercirculaire 2020.
- Algemene uitkering Gemeentefonds, exclusief Integratie uitkering sociaal domein

6. KEUZES IN DE BEGROTING

Onderstaande keuzes zijn van invloed op het begrotingssaldo of op het financieel meerjarenbeleid voor de begroting 2021. Wij vragen u om in te stemmen met deze keuzes.

6.1. Eenmalige middelen 2021

De eenmalige middelen als gevolg van bespaarde rente bedragen € 250.289. Daarnaast nemen we in de begroting 2021 een post voor onvoorzien op ter hoogte van € 10.000. Ten gunste van de exploitatie wordt € 120.000 ingezet, ter dekking van het bedrijfsvoeringsbudget WDW. Dit onder de restrictie dat het saldo van bespaarde rente toereikend is. Het bedrag eenmalige middelen 2021 bedraagt € 130.289.

6.2. Correcties meerjarenbegroting reeds verwerkt

De begroting 2021-2024 is opgesteld op basis van de septembercirculaire 2020.

6.3 Voorlopige ramingen 2021 – 2024

In onderstaand overzicht zijn de begrotingssaldi in meerjarig perspectief opgenomen. De bedragen zijn vermeld exclusief als inclusief de effecten uit het bestedingsplan.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	-260	169	-207	-38
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	645	334	629	-34
Begrotingssaldo na bestemming	385	503	421	-72
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	80	0	15	0
Structureel begrotingssaldo (excl.bestedingsplan)	465	503	436	-72
Begrotingssaldo (incl.effecten bestedingsplan)	47	88	43	0

Bij de perspectiefnota 2020 werd voor 2021 gerekend op een negatief saldo van € 596.689. Het huidige begrotingssaldo voor 2021 (exclusief bestedingsplan) bedraagt nu positief € 385.037. Het verschil bedraagt € 980.000 (afgerond) voordelig ten opzichte van de perspectiefnota 2020.

Dat verschil wordt hoofdzakelijk verklaard door de volgende aanpassingen en omstandigheden:

- Effecten meicirculaire, voordeel € 71.000
- Effecten septembercirculaire; voordeel € 97.000
- Nieuw beleid Perspectiefnota 2020 (nog te besluiten), € 505.817
- Opbrengst Bezuinigingen, € 290.000
- Erfpachtopbrengst zonnepark De Uivermeertjes, voordeel € 100.000
- Verlaging post Ziekteverzuim, voordeel € 50.000
- BUIG uitkeringen, voordeel € 60.000
- Actualisatie vuil- en rioolexploitatie, nadeel € 65.000
- Uitbreiding bestuurs- en griffieondersteuning, nadeel € 45.000
- Grondaankopen Rijdt Horssen/ Koningsweg Puiflijk, nadeel € 36.000
- Verlaging uren grondcomplexen (lasten naar algemene dienst), nadeel € 30.000

6.4 Toelichting ramingen per programma

Algemeen

De besluiten van de raad tot en met september 2020 zijn verwerkt. De structurele effecten uit de perspectiefnota 2020, voor zover dit bestaand beleid betreft, zijn doorgerekend in de begroting 2021 (inclusief wijzigingen op reserves en voorzieningen). Nieuw beleid vanaf het begrotingsjaar 2021 wordt via het bestedingsplan 2021-2024 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Onderstaand worden per programma de verschillen groter dan € 50.000 verklaard ten opzichte van de begroting 2020.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

- 601037 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer: In 2020 is € 112.000 als restantbudget beschikbaar gesteld voor de inhuur van de griffier.
- 604002 Werkorganisatie Druten-Wijchen: Op dit product is de bijdrage zichtbaar die Druten verschuldigd is aan de WDW. Voor 2020 bedraagt deze € 12.332.308 conform vastgestelde begroting van de Werkorganisatie. Daarnaast is een bedrag in 2021 opgenomen ter hoogte van € 75.000 voor investeringen ICT.
- 604046 Overige personele kosten: De kostenpost voor het ziekteverzuim binnen de WDW is voor het begrotingsjaar 2021 met € 50.000 verlaagd.
- 605011: Rente en afschrijvingen: In 2021 is het renteresultaat door het rentevoordeel op de langlopende leningen, afgerond € 220.000. Dit is € 155.000 voordelig ten opzichte van de raming in de begroting 2020.
- 606011/ 607016 OZB woningen/niet-woningen: Op basis van de meest recente gegevens van Munitax is de opbrengst voor 2021 € 87.000 hoger dan in 2020.
- 610011 Uitkeringen gemeentefonds: De algemene uitkering laat een stijging zien ten opzichte van de begroting 2020.
- Onvoorziene uitgaven: Voor eenmalige uitgaven is € 130.289 beschikbaar in 2021.

Programma 1 Veiligheid

- 615011 GR Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid: De bijdrage aan de VRGZ is in het begrotingsjaar 2021 afgerond € 89.000 hoger.
- 616011 Integrale veiligheid: Voor het begrotingsjaar 2020 is budget beschikbaar gesteld voor de aanstelling van een jeugd-ba en formatie ter bestrijding van criminaliteit ter hoogte van circa € 60.000. Vanaf het begrotingsjaar 2021 is dit opgenomen in de bijdrage aan de WDW.

Programma 3 Economie

- 622001 Overige economische aangelegenheden: In 2020 is in totaal € 40.000 als restantbudget beschikbaar voor de bedrijventerreinenvisie (€ 20.000) en inhuur expertise verkoop Westerhout-Zuid (€ 20.000). Daarnaast is er ook een bedrag in 2020 beschikbaar van € 10.000 voor het vernieuwen van de detailhandelsvisie.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

- 629014 Sportclubs: Bij de behandeling van de perspectiefnota is besloten om in 2020 de voetbalverenigingen en sportzalen éénmalig te compenseren voor de hoger uitvallende OZB, in totaal € 54.500. Tevens is nog een restantbedrag beschikbaar van € 12.500 voor het sportakkoord.
- 630033 Sporthal Druten: In 2020 is € 20.000 als restantbudget beschikbaar als beëindigingsvergoeding voor de huidige exploitant. Daarnaast is in de perspectiefnota 2020 besloten tot het vormen van een voorziening gymmaterialen, en daar een bedrag van € 50.000 in te storten.
- 635040 Plantsoenen: In 2020 is in totaal € 65.000 beschikbaar gesteld als restantbudget voor het opknappen van 't Hoog in Afferden (€ 25.000) en € 45.000 voor de kwaliteitsimpuls openbare ruimte.

Programma 6 Sociaal domein

- 636046 Begeleiding statushouders: In de perspectiefnota is € 30.000 overgeheveld van 2019 naar 2020 als restantbudget. Tevens is er in 2020 voor statushouders € 112.000 beschikbaar voor inburgering, maatschappelijke begeleiding en verhoging taalniveau.
- 637012 Kosten lokale toegang: Ingaande de begroting 2021 zijn de kosten voor uitbreiding van het Sociaal Team (eerste aanspreekpunt, gedragsdeskundige, backoffice en jeugdconsulent) opgenomen in de formatie van de WDW, en is vanaf 2021 onderdeel van de bijdrage aan de werkorganisatie.
- 6309011 Werkvoorziening: De bijdrage aan de gemeenschappelijk regeling is conform de begroting MGR Regio Rijk van Nijmegen op deze functie verwerkt.
- 642013 WMO huishoudelijke verzorging: Op basis van de laatste actuele informatie en doorrekeningen van de tarieven stijgen de kosten op dit product met circa € 150.000.
- WMO/Jeugd: De reserve sociaal domein gebruikt om overschotten en tekorten op de WMO- en Jeugdbudgetten te muteren. Daar er financiële risico's blijven bestaan binnen de WMO en Jeugdwet wordt deze reserve ingezet voor mogelijk overschrijdingen en ontwikkelingen binnen het sociale domein. De maximale hoogte stand van deze reserve is bepaald op € 750.000.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

- 649001 Milieubeheer: In 2020 zijn diverse budgetten uit 2019 doorgeschoven naar 2020 als restantbudget. Dit betreft o.a. bodeminfosysteem € 20.000, middelen klimaatakkoord € 237.000, Regionale adaptiestrategie (RAS) € 10.000. Voor het project "Winst uit je woning" is € 131.458 toegekend. Daarnaast is ingaande het begrotingsjaar 2021 de formatie (routekaart) opgenomen in de bijdrage aan de WDW. In 2020 is € 28.334 als maatschappelijke compensatie ontvangen voor het storten van baggerslib/specie in de Kaliwaal. Dit bedrag wordt gestort in de reserve vuilafvoer en vuilverwerking.
- 648026 Vuilnisophaaldienst: Voor de kosten van het inzamelen en verwerken van afval is als input voor de begroting 2020 de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2021 met DAR gebruikt. Hierbij functioneert de reserve vuilafvoer en vuilverwerking als egaliseringsreserve, dit om grote schommelingen in de tarieven te voorkomen.

Programma 8 Wonen en bouwen

- 651014 Structuur en bestemmingsplannen: Voor het begrotingsjaar 2020 zijn de leges omgevingsvergunning en bijdrage exploitatieovereenkomsten in totaal met € 89.000 opgehoogd, dit op basis van de gerealiseerde opbrengsten 2019 en prognosecijfers 2020. Vanaf het begrotingsjaar 2021 worden deze gepresenteerd op het product "Leges omgevingsvergunningen". Tevens is in het jaar 2020 een bedrag van € 50.000 (restantbudget) beschikbaar voor de invoering van de omgevingswet.
- 830 Grondbedrijf: In 2019 is voor € 52.000 aan uren gerealiseerd op het grondbedrijf. Voor 2021 worden uren op het grondbedrijf begroot met een tegenwaarde van € 59.000.
- 653023 Bouw-, woning- en welstandstoezicht: Via de perspectiefnota 2020 is € 58.000 gehonoreerd voor de kosten en implementeren van de omgevingswet.
- 653026 Overige volkshuisvesting: In 2020 is € 234.000 beschikbaar voor het aanpassen van de buitenruimte rondom het appartementencomplex aan de Vlackers. Voor het versnellen van de woningbouw is voor formatie € 82.000 beschikbaar in 2020.

Ambtelijke uren

Alle ambtelijke uren worden per taakveld geraamd. In de jaarrekeningcijfers van 2019 is dit nog op elk afzonderlijk grootboekrekening (product) zichtbaar.

6.5 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Tot op heden voeren wij geen commerciële ondernemingsactiviteiten uit, en verwachten wij ook geen VPB te gaan betalen. Derhalve wordt voor deze belastingplicht in de begroting 2020 een PM post opgenomen.

6.6 SPUK (Specifieke uitkering stimulering sport)

Tot 1 januari 2019 had de gemeente Druten de mogelijkheid om de btw kosten voor sportbeleid en sportaccommodaties af te trekken. Vanwege nieuwe wet- en regelgeving ingaande 1 januari 2019 is dit niet meer mogelijk. Het Rijk komt de gemeente tegemoet in de hogere kosten die de wetswijziging met zich meebrengt, door middel van de Specifieke Uitkering Sport (SPUK Sport). Deze subsidie bedraagt 17,5% van de totale kosten inclusief btw. De hoogte van alle door gemeenten ingediende aanvragen ligt hoger dan het totaal beschikbaar gestelde budget van het Rijk. Het totaal beschikbare budget wordt daarom naar rato verdeeld. Na een eerste doorrekening lijken de financiële consequenties vooralsnog beperkt te blijven voor de gemeente Druten. Voor het begrotingsjaar 2020 is inmiddels de aanvraag voor de SPUK Sport ingediend bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Over (nieuwe) ontwikkelingen op dit dossier wordt u geïnformeerd via de tussentijdse raadsrapportages.

6.7 Omgevingswet

De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht. De Omgevingswet en vier besluiten vervangen 26 wetten en zo'n 1200 regelingen. Alle regels voor de fysieke leefomgeving worden daarin opgenomen. De Omgevingswet moet vergunningverlening makkelijker en duidelijker maken. Twee belangrijke instrumenten van de Omgevingswet zijn de omgevingsvisie (2024) en het omgevingsplan (2029). De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie geeft een gemeente aan welke doelstellingen worden nagestreefd. In het omgevingsplan worden de regels gegeven op welke wijze de doelstellingen uit de omgevingsvisie worden gerealiseerd.

Op 20 mei jl. heeft de minister van BZK de eerste en tweede kamer geïnformeerd over de nieuwe inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet. De Omgevingswet zal 1 januari 2022 in werking treden. De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze en vraagt vooral ook een andere manier van werken. De nadruk ligt op participatie en co-creatie. Dat betekent een cultuuromslag. Ook moeten vergunningen sneller worden verleend. Bij de invoering treedt ook het nieuwe landelijke digitaal stelsel in werking. Alle aanvragen, regels, plannen moeten in dit digitaal stelsel worden opgenomen. De gemeente moet hiervoor verschillende systemen vervangen en allerlei aansluitingen realiseren.

Naast de invoering van de Omgevingswet wordt ook de Wet WKB (Wet Kwaliteit Borging) ingevoerd. De WKB heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid.

Naast de Omgevingswet en de WKB moeten de VTH-processen tussen Druten en Wijchen geharmoniseerd worden.

Al deze wijzigingen leiden het aanpassen van de bestaande werkprocessen en bijbehorende ICT-systemen die in de gemeente moeten worden ingebed, zodat alle betrokken werkzaamheden conform de nieuwe Wetten worden afgehandeld. De kosten omvatten de implementatie van beide wetten inclusief harmonisatie gebaseerd op projectplan Omgevingswet 2021 en een bedrag voor de start van het omgevingsvisie (2024). De raad wordt in oktober middels een nota geïnformeerd over de invoering van de Omgevingswet.

6.8 “Taskforce” Begroting 2021

Zoals genoemd in de aanbiedingsbrief heeft een werkgroep (“Taskforce”) de opdracht van de raad gekregen om te komen tot een sluitende begroting 2021. Hierbij is, samen met Wijchen, onderzocht aan welke knoppen we kunnen draaien om de meerjarige tekorten te dekken.

Met dit streven is ervoor gekozen om de begroting op een 4-tal sporen door te lichten, te weten:

1. Financieel kader
2. Review op budgetten
3. Belastingdruk
4. Risico's met betrekking tot de Coronacrisis

Ad.1 Financieel kader

Hierbij zijn de reserves en voorzieningen kritisch bekeken op het doel, onderbouwing en hoogte. Verder is op basis van de laatste informatie uit de septembercirculaire de indexering toegepast, en is het budget ziekteverzuim voor de WDW opnieuw berekend.

Ad.2 Review op budgetten

Op basis van de jaarrekeningen 2018 en 2019 zijn alle budgetten en de bijbehorende werkelijke uitgaven op een rij gezet. Onderzocht is of er in deze jaren bepaalde budgetten niet volledig zijn uitgegeven. Daar waar een budget meerdere jaren niet of niet volledig is uitgegeven, kan mogelijk dit budget naar beneden worden bijgesteld. Daarnaast is er ook gekeken naar aanvullende dekkingsmiddelen. Deze exercitie heeft voor 2021 een opbrengst opgeleverd van € 290.000, zoals ook genoemd in paragraaf 6.3 als onderdeel in de verschillentoelichting.

Deze ruimte scheppende maatregelen zijn reeds doorgevoerd in voorliggende meerjarensaldi van de begroting 2021 wat het financiële resultaat en dus ook de bestedingsruimte voor nieuw beleid in positieve zin beïnvloedt.

Ad.3 Belastingdruk

Voor de belastingdruk is een kort vergelijkend onderzoek met regiogemeenten gehanteerd. Op basis daarvan zien we dat er nog ruimte is om de leges en tarieven te harmoniseren. Gezien de mogelijke herindeling met de gemeente Wijchen is dit zeker een speerpunt, maar is in deze begroting 2021 nog niet financieel vertaald.

Ad.4 Risico's met betrekking tot de Coronacrisis

Voor de komende jaren is de organisatie gevraagd of er op beleidsterreinen, vanwege de coronacrisis, financiële effecten worden voorzien. Ondanks dat onduidelijk is hoe de COVID-19 pandemie verder verloopt is de verwachting dat dit ook volgend jaar nog een grote impact op de samenleving en de gemeente heeft. Aangezien deze impact voor het grootste deel nog niet valt te overzien verwijzen we hiervoor naar de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

7. FINANCIËLE POSITIE

Bij de financiële positie van de gemeente gaat de aandacht op hoofdlijnen uit naar het investeringsvolume 2021-2024, de financiering en het verloop van reserves en voorzieningen. De begroting is opgesteld op basis van bestaand beleid en het collegeprogramma “Druten daagt uit!”. 2018-2022. De structurele effecten van bestaand beleid uit de perspectiefnota 2020 zijn doorgerekend. Nieuw beleid vanaf het begrotingsjaar 2021 is opgenomen in het bestedingsplan 2021-2024.

7.1 Investeringsvolume 2021-2024

Het totale investeringsvolume van de begroting 2021 bedraagt per saldo € 8.714.611.

Dit bestaat grotendeels uit rioleringsinvesteringen van afgerond € 0,5 miljoen (conform vastgesteld GRP) en € 0,6 miljoen kosten aankoop grond/bouwrijp maken. In 2021 zien we een mutatie van € 1,2 miljoen op het grondbedrijf waarvan we verwachten zo'n € 0,7 miljoen aan opbrengst grondverkopen binnen te krijgen van Westerhout Zuid. De mutatie van € 8,4 miljoen op programma 5 betreft (deel) investering betreffende het te realiseren sportcentrum Gelenberg, evenals de infrastructuur/herinrichting van het sportpark. Per programma en per jaar zien de investeringsbedragen er als volgt uit:

Tabel investeringsbedragen per programma per jaar

	2021	2022	2023	2024	Totaal
Programma 3	-€ 612.492	-€ 1.002.966	-€ 717.196	-€ 723.300	-€ 3.055.954
Programma 5	€ 8.383.150	€ 5.983.150	€ 4.983.150	-€ 16.850	€ 19.332.600
Programma 7	€ 777.429	€ 922.397	€ 854.876	€ 668.868	€ 3.223.570
Programma 8	€ 166.524	€ 287.987	€ 402.184	€ 500.000	€ 1.356.695
Totaal	€ 8.714.611	€ 6.190.568	€ 5.523.014	€ 428.718	€ 20.856.911

De hierboven vermelde investeringen leiden tot kapitaallasten binnen de betreffende programma's, dan wel tot reguliere mutaties in de boekwaarden.

Gelijktijdig met het vaststellen van de programmabegroting 2021 autoriseert uw raad de investeringen in 2021 zoals deze in de diverse programma's zijn opgenomen. Het college kan in het begrotingsjaar 2021 beschikken over de uitvoeringskredieten die ten grondslag liggen aan de saldi in de bovenstaande tabel. Er behoeft derhalve geen afzonderlijk kredietbesluit te worden vastgesteld voor de in de programmabegroting opgenomen investeringen 2021.

De productenraming 2021 bevat als bijlage "de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven". Conform het BBV geven we hieronder aan welke materiële vaste activa een maatschappelijk nut en welke activa een economisch nut hebben.

	Boekwaarde materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde materiële vaste activa met maatsch. nut
1 januari 2020	€ 43.434.537	€ 729.188
1 januari 2021	€ 44.468.939	€ 2.278.068

7.2 Financiering

De navolgende tabel vermeldt het verwachte jaarlijkse financieringstekort- of overschot. Over de jaren 2021 tot en met 2024 wordt een financieringstekort verwacht. In de begroting gaan we uit van een rente-omslagpercentage van 1,25% voor nieuwe investeringen.

	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Te financieren	€	€	€	€
Boekwaarde materiële, immateriële en financiële activa	65.935.236	72.009.340	75.651.040	78.778.532
Financieringsmiddelen				
Stand van reserves en voorzieningen	20.943.697	19.877.074	19.476.215	18.828.506
Stand vreemd vermogen lang (geldleningen)	37.923.262	31.194.500	15.947.250	11.300.000
Totale financieringsmiddelen	58.866.959	51.071.574	35.423.465	30.128.506
Financieringstekort	-7.068.277	-20.937.767	-40.227.575	-48.650.026

De toename van het financieringstekort in de jaren 2022-2024 is het gevolg van het aflossen van bestaande langlopende leningen. In bovenstaande tabel is geen rekening gehouden met herfinanciering.

Het financieringssaldo geeft weer of de vaste financieringsmiddelen (de som van het eigen vermogen en het lang vreemd vermogen) al dan niet toereikend zijn om de vaste activa te financieren. Bij een financieringstekort moet de gemeente geld lenen. De gemeente kan dit gedeeltelijk met kort vreemd vermogen financieren. Dit is wettelijke toegestaan voor zover de kasgeldlimiet niet wordt overschreden. De kasgeldlimiet bedraagt maximaal 8,5% van het begrotingstotaal. De aanvullende financieringsbehoefte financiert de gemeente met lang vreemd vermogen.

7.3 Verloop van reserves en voorzieningen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de reserves onderverdeeld in:

1. algemene reserve(s);
2. bestemmingsreserves om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
3. overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen worden gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
2. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren, bijvoorbeeld onderhoudsvoorzieningen.

Meerjarenbeeld reserves en voorzieningen

De volgende tabel toont de verwachte ontwikkeling van de reserves en voorzieningen voor de komende jaren. Daarbij is rekening gehouden met de bestaande meerjarenonderhoudsprogramma's.

Omschrijving	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Algemene reserve	€ 8.164.716	€ 8.164.716	€ 8.164.716	€ 8.164.716	€ 7.634.392
Bestemmingsreserves	€ 7.647.387	€ 6.635.988	€ 5.991.025	€ 5.657.409	€ 5.559.074
Totaal reserves	€ 15.812.103	€ 14.800.704	€ 14.155.740	€ 13.822.125	€ 13.193.466
Totaal voorzieningen	€ 6.593.359	€ 6.142.993	€ 5.721.334	€ 5.654.090	€ 5.635.040
Totaal reserves en voorzieningen	€ 22.405.462	€ 20.943.697	€ 19.877.074	€ 19.476.215	€ 18.828.506

De afname in 2020 van de bestemmingsreserves van afgerond € 1 mln. wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende claims: reserve nuon € 0,2 mln., aanwending reserve sociaal domein per saldo € 0,18 mln. en reserve uitstroombesluit € 0,2 mln, reserve vuilafvoer en verwerking € 0,15 mln. en reserve grondbedrijf € 0,1 mln.

Voor een gedetailleerd overzicht van de omvang en de verwachte mutaties vanaf 2020 per reserve en voorziening wordt verwezen naar de bijlage 'staat van reserves en voorzieningen' bij de productenraming. Tevens is hier een overzicht per reserve c.q. voorziening aan toegevoegd waarin het doel wordt beschreven en de meerjarige toevoegingen en aanwendingen worden toegelicht.

7.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Om te voldoen aan de voorschriften van het Besluit Begroting & Verantwoording wordt op deze plaats een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 2021 gepresenteerd.

<i>Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro's)</i>	<i>2021</i>
A) lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is OZB	3.446.973
B) algemene uitkering (Gemeentefonds)	27.525.002
integratie uitkering Sociaal Domein	2.397.544
C) dividend	
BNG	21.513
DAR	30.225
Vitens	5.000
D) saldo van de financieringsfunctie	220.681
E) overige algemene dekkingsmiddelen	261.796
F) bedrag voor onvoorzien	10.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	33.918.734

Naar aanleiding van de septembercirculaire 2020 is de algemene uitkering voor de jaren 2021 t/m 2024 berekend.

Toelichting punt D, saldo van de financieringsfunctie: De rente over de boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven (investeringen) wordt toegerekend aan de verschillende programma's. Dit gebeurt tegen het renteomslagpercentage voor 2021 van 1,25%. Het verschil tussen de toegerekende rente en de feitelijke rente is het renteresultaat. Op taakveld 0.5 Treasury (rente en afschrijving) is hiervan in 2021 € 220.681 als bate verwerkt. Voor het jaar 2022 berekenen we een rentevoordeel van afgerond € 170.000 en voor het jaar 2023 € 120.000.

Toelichting punt E, overige algemene dekkingsmiddelen: Hier verantwoorden wij de baten die verband houden met de bespaarde rente van reserves en voorzieningen. Deze inkomenspost fluctueert jaarlijks door wijziging van het rentepercentage en mutaties in de omvang van de reserves en voorzieningen. Voor een nadere toelichting op het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij naar de financiële begroting, hoofdstuk 7.3. Een groot gedeelte van de bespaarde rente is beschikbaar als eenmalig dekkingsmiddel. Het is belangrijk om dit restsaldo niet als structureel dekkingsmiddel in te zetten, omdat dan bij aanwending van de reserves een dekkingsprobleem in de exploitatie ontstaat. In 2021 is € 130.289 toegevoegd aan de eenmalige middelen.

8. BESTEDINGSPLAN 2021 - 2024

8.1 Meerjarenbegroting 2021 - 2024

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van de uitgangspunten als beschreven in de Notitie technische uitgangspunten 2021–2024. Het bestedingsplan biedt samen met de verwachte meerjarige bestedingsruimte de basis voor keuzes inzake financiën, planning en beheersing.

Bij de behandeling van de perspectiefnota in juli jl., accordeerde uw raad de jaarschijf van de dienst 2020 inclusief de mutaties en reserves. Daarbij besloot u ook om de ramingen van nieuw beleid vanaf het begrotingsjaar 2021 en verder op te nemen in het investerings- en bestedingsplan van de begroting 2021.

In het bestedingsplan treft u, gerubriceerd per programma, deze items aan waarvoor nu aan de raad uitdrukkelijk voor 2021 autorisatie wordt gevraagd. Na vaststelling wordt via een 1^e begrotingswijziging 2021 de begroting aangepast. Met het vaststellen van de begroting en het bestedingsplan stelt de raad voor 2021 de benodigde incidentele en structurele bestedingsruimte beschikbaar.

8.2 Items bestedingsplan per programma

Hieronder treft u een nadere toelichting aan van de onderwerpen die op het bestedingsplan zijn opgenomen onder de kop "Overig Nieuw Beleid".

Restauratie en verbetering Oude Toren Puiflijk

De Stichting Oude Toren Puiflijk nam het initiatief om de terp en de Oude Toren in Puiflijk voor de huidige- en toekomstige generaties beschikbaar te maken en te behouden. Een uitgevoerd onderzoek toont aan dat de toren gerestaureerd moet worden. Zo is de tufstenen bekleding en het voegwerk aan de buitenzijde van de toren erg kwetsbaar gebleken. Deze moet worden gereinigd en hersteld. De restauratie kan niet langer worden uitgesteld en moet worden uitgevoerd anders treedt er vervolgschade op en lopen de kosten voor herstel verder op. Om de Oude Toren te restaureren en te verbeteren is een totaalbedrag nodig van € 120.582. Na inzet van bestaande budgetten en een te ontvangen SIM-subsidie bedraagt de netto investering € 42.400. Dit resulteert in structurele kapitaallasten van € 2.650 ingaande het begrotingsjaar 2022.

Versterking regionale samenwerking

De 18 regiogemeenten staan voor grote opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, duurzaamheid en economie & werkgelegenheid. Anderhalf jaar geleden is het initiatief genomen om de onderlinge samenwerking te versterken en te gaan werken vanuit een gezamenlijke visie en agenda. Het besef dat samen veel meer bereikt kan worden dan iedere gemeente afzonderlijk, lag hieraan ten grondslag. En gezamenlijk staat de regio ook vele malen sterker als het gaat om invloed in Den Haag of Brussel. Het proces richting versterkte samenwerking, die januari 2021 van start moet gaan, heeft nogal wat verandering ondergaan als gevolg van de coronacrisis.

De financiering van de nieuwe samenwerking bestaat uit twee delen: een basisbedrag per inwoner en middelen voor de opgaven die samen de regionale agenda vormen. Het basisbedrag per inwoner is voor de huidige Regio Arnhem Nijmegen € 0,88 waarbij het voorstel is om dit te verhogen naar € 2,50 per inwoner. Voor de gemeente Druten betekent dit een uitzetting van € 30.830 ingaande de begroting 2021. De regionale agenda met de vijf uitgewerkte opgaven wordt momenteel door de stuurgroep uitgewerkt.

OZB verhoging

De gemeente Druten staat voor belangrijke maatschappelijke, financiële en bestuurlijke opgaven. Zo heeft het Rijk veel taken overgeheveld naar gemeenten, zonder daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast is Druten – net als alle gemeenten in Nederland - hard geraakt door de coronacrisis. Het college van burgemeesters en wethouders heeft de verantwoordelijkheid genomen om enerzijds te zorgen voor een positief begrotingssaldo voor de jaren 2021 tot en met 2023, waarbij aan de andere kant is voorkomen te moeten snijden in maatschappelijke voorzieningen. Bij deze verantwoordelijkheid nemen hoort ook keuzes maken. Dit we doen nu door in de Programmabegroting 2021-2024 richting gemeenteraad het voorstel op te nemen de OZB te verhogen met 2% bovenop de inflatiecorrectie. Het college ziet zich daartoe genoodzaakt om het prettige woon- en leefklimaat, het voorzieningenniveau te kunnen blijven handhaven en niet te schrappen in voorliggend nieuw beleid. Zeker ook gezien de onzekerheid over de uitkomst van de herverdeling van het gemeentefonds in 2022, en de realisatie van het sportcentrum De Gelenberg.

Investerings/Bestedingsplan 2021-2024

Programma	I = Incidenteel S = Structureel (- is nadeel)	investering	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
			I	S	I	S	I	S	I	S
NIEUW BELEID PERSPECTIEFNOTA 2020										
1	Veiligheid Formatie uitbreiding Openbare Orde en Veiligheid Extra personenvoertuig BOA's			€ 19.981- € 3.000-		€ 19.981- € 3.000-		€ 3.000-		€ 3.000-
2	Verkeer en vervoer Verduurzamen en vervangen materieel			€ 11.420-		€ 11.420-		€ 11.420-		€ 11.420-
4	Onderwijs Meerjarige Subsidie TechLokaal Maas en Waal Dekking reserve Legaat van Cooth Subsidie Techniekdag Dekking balanspost Onderwijsachterstandenbeleid			€ 30.000- € 30.000 € 7.500- € 7.500		€ 30.000- € 30.000 € 7.500- € 7.500				
5	Sport, cultuur en recreatie Subsidie Muziekonderwijs Subsidie Tweestromenland Subsidieregeling Onderhoud Beweegtuin WK volleybalvrouwen			€ 5.000- € 2.040- € 25.000- € 3.900-	€ 5.000-	€ 5.000- € 2.040- € 25.000- € 3.900-		€ 5.000- € 2.040- € 25.000- € 3.900-		€ 5.000- € 2.040- € 25.000- € 3.900-
6	Sociaal Domein Formatie Sociaal Team Participatiecoach			€ 148.731- € 45.600-		€ 148.731- € 45.600-		€ 148.731- € 45.600-		€ 148.731- € 45.600-
7	Volksgezondheid en Milieu Biodiesel verduurzaming Aanwending budget uitvoeringsprogramma Duurzaamheid Inzet gezondheidsmakelaars			€ 3.200- € 3.200 € 4.145-		€ 3.200- € 3.200 € 4.145-		€ 3.200- € 3.200 € 4.145-		€ 3.200- € 3.200 € 4.145-

Investerings/Bestedingsplan 2021-2024

Programma	I = Incidenteel S = Structureel (- is nadeel)	investering	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
			I	S	I	S	I	S	I	S
8 Wonen en Bouwen Omgevingswet Versnellen woningbouw Subtotaal nieuw beleid perspectiefnota 2020 OVERIG NIEUW BELEID Restauratie en verbetering Oude Toren Puiflijk 2021 (kapitaallasten) Versterking regionale samenwerking Kosten Coronacrisis Effect herverdeling gemeentefonds ingaande 2022 (indicatief) Subtotalen incidentele en structurele effecten Beschikbare middelen primitieve begroting Saldo overschot (+) / tekort (-) Totaal saldo (incl. nieuw beleid) overschot (+) / tekort (-) OZB verhoging (2% structureel) Saldo begroting 2021-2024 na OZB verhoging Taakstelling * Totaal begrotingssaldo 2021-2024				€ 73.000-		€ 12.000-		€ 164.000-		€ 164.000-
				€ 164.000-		€ 164.000-		€ 164.000-		€ 164.000-
			€ -	€ 505.817-	€ 5.000-	€ 444.817-	€ -	€ 412.836-	€ -	€ 412.836-
				€ 30.830-		€ 2.650-		€ 2.650-		€ 2.650-
				€ 30.830-		€ 30.830-		€ 30.830-		€ 30.830-
			pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
						pm	pm	pm	pm	pm
			€ -	€ 536.647-	€ 5.000-	€ 478.297-	€ -	€ 446.316-	€ -	€ 446.316-
			€ 130.289	€ 385.036	p.m.	€ 502.930	p.m.	€ 421.376	p.m.	€ 72.274-
			€ 130.289	€ 151.611-	€ 5.000-	€ 24.633	€ -	€ 24.940-	€ -	€ 518.590-
			2021		2022		2023		2024	
			€ 21.322-		€ 19.633		€ 24.940-		€ 518.590-	
				€ 68.000		€ 68.000		€ 68.000		€ 68.000
			€ 46.678		€ 87.633		€ 43.060		€ 450.590-	
										€ 450.590
			€ 46.678		€ 87.633		€ 43.060		€ -	

* Indien tot een fusie wordt besloten van de gemeenten Druten en Wijchen, hebben beide colleges/raden in meerjarenperspectief een taakstelling om per datum fusie een dekkende begroting in te brengen met een geharmoniseerd belastingniveau. Voor de gemeente Druten betekent dit een taakstelling van 451K in de begrotingen 2022 en 2023 naar de begroting 2024 toe. Bij de invulling van deze taakstelling wordt gekeken naar oplossingen zowel in de opbrengsten als in de kostensfeer.

HOOFDSTUK 1 PROGRAMMAPLAN

1	Programmaplan	19
1.1	Collegeprogramma "Druten daagt uit!"	20
1.1.0	Bestuur en ondersteuning	21
1.1.1	Veiligheid	24
1.1.2	Verkeer en vervoer	26
1.1.3	Economie	29
1.1.4	Onderwijs	33
1.1.5	Sport, cultuur en recreatie	35
1.1.6	Sociaal domein	38
1.1.7	Volksgezondheid en milieu	43
1.1.8	Wonen en bouwen	47
1.2	Beleidsindicatoren	51

1.1 Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

De hoofdlijnen van beleid 2018-2022 zijn vastgelegd in het collegeprogramma "Druten daagt uit!". Het collegeprogramma is herschikt naar de bestaande programma indeling zoals deze destijds aan de raad is voorgelegd en vastgesteld. Dit inclusief de benodigde incidentele en structurele middelen.

Tevens nemen we hierbij de 3W- vragen op per programma:

Wat willen we bereiken?

De doelstelling, met in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De wijze waarop ernaar gestreefd wordt om die effecten te bereiken.

Wat mag het kosten?

Hier wordt het bedrag opgenomen dat nodig is om de voorgenomen beleidsuitvoering/-voorbereiding uit te voeren. Daarbij wordt inzicht gegeven in de incidentele en structurele budgetten.

PROGRAMMA 0 Bestuur en ondersteuning

Het programma omvat de verbetering van de in- en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en het ondersteunen van het lokale bestuur inclusief het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien, alsook de daarmee samenhangende lasten.

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

- 0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.
- 0.2 Burgerzaken; het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden.
- 0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
- 0.5 Treasury; Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.
- 0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden- en reclamebelasting.
- 0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.
- 0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.
- 0.9 Vennootschapsbelasting.
- 0.10 Mutaties met reserves.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

0.1 Sporters uit onze gemeente

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Sporters uit onze gemeente die prijzen winnen, krijgen van ons aandacht omdat goed voorbeeld goed doet volgen.	Sporters uit onze gemeente die prijzen winnen, krijgen van ons aandacht omdat goed voorbeeld goed doet volgen.

0.2 Stimuleren Duitstalig onderwijs

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Samen met de Euregio stimuleren wij Duitstalig onderwijs in onze gemeente.	Door de corona-maatregelen wordt dit in 2021 verder uitgewerkt.

0.3 Verbeteren dienstverlening

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We blijven ons inspannen om de dienstverlening naar de inwoners, ondernemers en het verenigingsleven verder te verbeteren. Onze organisatie werkt efficiënt en klantgericht. We koppelen dat aan prestatieafspraken.	Het initiatief om met (meer) leefbaarheidsgroepen in de kernen te werken met behulp van een wijkcontactfunctionaris wordt overwogen. Daarnaast zijn er verschillende prestatie - indicatoren in teamplannen die gemonitord zullen worden in 2021. Diverse (online) dienstverleningskanalen worden gemonitord en waar nodig effectiever en efficiënter ingericht. Met behulp van de newsroom fase 2 wordt ook invulling gegeven aan directer contact in de wijken. Tevens worden klantreizen ingevoerd om de dienstverlening verder te optimaliseren.

0.4 Stimuleren van jonge mensen in onze werkorganisatie

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij vragen onze werkorganisatie om door stageplekken de instroom van jonge mensen in onze werkorganisatie te stimuleren.	Ook in 2021 bevorderen we de instroom van jonge mensen door onder andere het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen, leer/werktrajecten en scriptieopdrachten. Dat doen we in nauwe samenwerking met opleidingsinstituten. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van een (regionaal) traineeprogramma.

0.5 Mogelijkheid voor inwoners om gemeenten te informeren

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij maken het mogelijk dat inwoners in hun eigen dorp de gemeente informeren over zaken die niet goed genoeg gaan.	De newsroom van de WDW blijft in ontwikkeling. In 2021 ligt de focus op monitoren / analyseren van geluiden uit de kernen om zo in te spelen om de informatiebehoefte van inwoners.

0.6 Belastingen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De belastingen stijgen niet met meer dan het inflatiepercentage	De gemeentelijke lasten stijgen alleen met het inflatiepercentage. Bij grote investeringen die niet passen binnen de huidige begroting is lastenstijging mogelijk. In deze programmabegroting 2020-2024 doen we een voorstel om de OZB met 2% te verhogen.

0.7 Ziekteverzuim Werkorganisatie Druten Wijchen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De positieve effecten van de werkorganisatie Druten Wijchen zijn na één jaar merkbaar. We reserveren een bedrag in onze begroting om de kosten van het ziekteverzuim te kunnen opvangen.	We blijven inzetten op het terugdringen van het ziekteverzuim. Dit doen we in samenspraak met onze arbodienst. Concrete aandachtspunten zijn de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers en het case-management. Gezien de dalende trend in het percentage langdurig ziekteverzuim kan het hiervoor bedoelde budget naar beneden worden bijgesteld. Dit levert voor Druten in de begroting 2021 een voordeel op van € 50.000.

0.8 Informatieveiligheid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij gaan veilig om met de gegevens van onze burgers en hebben onze informatieveiligheid op orde.	Dit is een continu proces. Ook in 2021 blijven wij veilig omgaan met de gegevens van onze burgers en heeft onze informatieveiligheid hoge prioriteit.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 0					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Versterking regionale samenwerking OZB verhoging (2% structureel)		€ -30.830	€ -30.830	€ -30.830	€ -30.830
		€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000
Totaal programma 0		€ 37.170	€ 37.170	€ 37.170	€ 37.170

Tabel lasten en baten Bestuur en ondersteuning

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten voor bestemming	6.041.459	8.311.800	8.832.112	8.881.688	8.923.195	8.987.320
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten voor bestemming	33.422.318	33.641.256	34.870.063	35.529.059	35.705.033	36.297.186
Saldo voor bestemming	27.380.859	25.329.456	26.037.951	26.647.371	26.781.838	27.309.865
Mutaties reserves	706.779	-1.865.310	-644.964	1.262.003	942.924	1.617.105
Saldo na bestemming	26.674.080	27.194.766	26.682.915	25.385.368	25.838.914	25.692.760

PROGRAMMA 1 Veiligheid

Het programma omvat openbare orde en veiligheid, het verbeteren van sociale veiligheid en leefbaarheid en de vermindering van criminaliteit en overlastgevende jeugdgroepen.

Het Programma Veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; het formuleren van een integraal veiligheids-beleid; toezicht en handhaving openbare orde, preventie, APV, parkeerpolitie (BOA's)

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

1.1 Cameratoezicht

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Het is plezierig wonen als iedereen zich in de openbare ruimte aan de regels houdt. Door cameratoezicht op de Markt, het busstation en sportpark De Gellenberg houden wij een extra oogje in het zeil.	Cameratoezicht op de Markt en bij sportpark Gellenberg is inmiddels gerealiseerd. We gaan ervan uit dat er dit jaar ook cameratoezicht bij het busstation aanwezig is.

1.2 (jeugd) BOA

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Om de politie te ondersteunen stellen wij een jeugd-BOA aan.	Inmiddels is een jeugd-BOA aangesteld.

1.3 Bestrijding criminaliteit

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Criminaliteit is niet altijd zichtbaar maar ondermijnt onze samenleving. Om aan deze ondermijning een halt toe te roepen investeren wij samen met onze buurgemeenten in acties gericht op het ontmantelen van hennepkwekerijen, drugslaboratoria en illegale ondernemingen. Ook financieel-economische criminaliteit, mensenhandel en cybercrime pakken wij aan.	Om aan ondermijning een halt toe te roepen investeren wij samen met onze buurgemeenten in acties gericht op het ontmantelen van hennepkwekerijen, drugslaboratoria en illegale ondernemingen. Ook financieel-economische criminaliteit, mensenhandel en cybercrime pakken wij aan. Recent is door de gezagsdriehoek besloten om een ondermijningscoördinator voor Tweestromenland aan te stellen. We gaan ervan uit hierdoor nog meer stappen te maken in de aanpak ondermijning.

1.4 Integraal veiligheidsplan

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
In ons nieuwe integraal veiligheidsplan geven wij aan wat onze prioriteiten voor de inzet van de politie zijn.	Het Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland is vastgesteld. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma (van de belangrijkste thema's) opgesteld dat gemonitord wordt in de gezagsdriehoek.

1.5 Buurtpreventie en inzet van politie

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Onze wijkagenten kennen de wijken en andersom. Daardoor versterken buurtpreventie en de inzet van de politie elkaar.	Als gemeenten Druten en Wijchen halen we buiten naar binnen. Dit geldt voor de volgende speerpunten: - Ondernijning in het buitengebied - Whatsapp buurtpreventie wordt geprofessionaliseerd; enthousiaste inwoners denken mee om de sociale veiligheid in de wijken te vergroten. - Het vergroten van meldingsbereidheid over misstanden van inwoners en ondernemers door het platform Meld Misdaad Anoniem waar de gemeenten Druten en Wijchen per 1 april 2020 op aangesloten zijn.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 1					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Formatie uitbreiding OOV Extra personenvoertuig BOA's		€ 19.981- € 3.000-	€ 19.981- € 3.000-	€ 3.000-	€ 3.000-
Totaal programma 1		€ 22.981-	€ 22.981-	€ 3.000-	€ 3.000-

Tabel lasten en baten Veiligheid

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	1.345.466	1.647.792	1.651.167	1.698.700	1.739.398	1.745.708
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	1.726	5.228	5.306	5.380	5.445	5.516
Saldo programma	-1.343.740	-1.642.564	-1.645.861	-1.693.320	-1.733.953	-1.740.192

PROGRAMMA 2 Verkeer en vervoer

Het programma Verkeer en vervoer richt zich op de aanleg en het onderhoud van wegen en straten, de openbare verlichting en de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.4 Waterwegen; doorgaande waterwegen en afwatering (onder gemeentelijk beheer)

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

2.1 Verbeteren verlichting

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Goed licht draagt bij aan een veilig gevoel. Wij brengen onveilige plekken in kaart en verbeteren de verlichting.	Er wordt in kaart gebracht waar de zgn. DarkSpots zich bevinden. Met behulp van een matrix worden vervolgens eerst de meest urgente aangepakt en wordt de lijst logisch afgewerkt.

2.2 Snelheidscontroles

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij vragen de politie om binnen de bebouwde kom op grote schaal snelheidscontroles uit te voeren.	Hierover blijven we in gesprek met de politie.

2.3 Hoogwaardig openbaar vervoer-knooppunt

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We realiseren in Druten een duurzaam en hoogwaardig openbaar vervoer-knooppunt om de bereikbaarheid voor onze inwoners te verbeteren.	In 2019 is in samenwerking met het provinciale kernteam HOV actieplan een gedragen schetsontwerp met raming gemaakt. De volgende stap is een koopovereenkomst mbt de benodigde grondpositie. Aansluitend worden afspraken met de provincie gemaakt over de subsidieaanvraag.

2.4 Wandel- en fietsverbinding Tichellande en Afferden

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Een veilige wandel- en fietsverbinding tussen Tichellande en Afferden voor onder andere de schoolgaande jeugd.	Tracé besproken met college en er moet een paar vierkante meter grond worden verworven van een particulier. Het verbindingspad wordt in 2020 verder uitgewerkt. Realisatie zodra bouwactiviteiten en infrastructuur in die hoek van Druten Oost gereed zijn. Op het beschikbare budget zijn alleen nog maar wat ontwerpkosten geboekt, om dit moment kunnen we nog niet melden of er een over- of onderschrijding zal plaatsvinden.

2.5 Opknappen van 't Hoog in Afferden

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We stellen een bijdrage beschikbaar voor het opknappen van 't Hoog in Afferden.	De werkzaamheden zijn, met inzet van burgerparticipatie, uitgevoerd.

2.6 Verfraaiing dorpshart Deest

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Samen met de inwoners van Deest maken wij een plan voor de verfraaiing van het dorpshart. Wij stellen voor de uitvoering hiervan geld beschikbaar.	De inwoners van Deest hebben een werkgroep opgericht. Hieruit worden wensen en ideeën samen met de gemeente besproken om te komen tot nadere invulling van het dorpshart.

2.7 Onderzoek verkeerssituaties

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We onderzoeken de veiligheid van enkele verkeerssituaties, waaronder het kruispunt Mr. Van Coothstraat-Ooievaarstraat.	De verkeersveiligheid heeft doorlopend onze aandacht. Aan de hand van ingekomen meldingen, klachten of ongevallenregistratie worden verkeerssituaties onderzocht.

2.8 Parkeerproblematiek

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We pakken de parkeerproblematiek bij 't Geerke en De Lier aan.	In juni 2019 is met het uitbreiden van het parkeerverbod de verkeersonveiligheid in de Kerkstraat aangepakt. Dit ging ten koste van een aantal parkeerplaatsen. Aanwonenden vragen om meer parkeerplaatsen. Onderzocht wordt hoe het aantal parkeerplaatsen uitgebreid kan worden. E.e.a. is afhankelijk van de ontwikkelingen van het dorphuis de Lier.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 2					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Verduurzamen en vervangen materieel		€ 11.420-	€ 11.420-	€ 11.420-	€ 11.420-
Totaal programma 2		€ 11.420-	€ 11.420-	€ 11.420-	€ 11.420-

Tabel lasten en baten Verkeer en vervoer

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	2.198.354	2.284.961	2.335.820	2.335.211	2.306.503	2.326.213
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	220.090	92.834	94.226	95.545	96.691	97.946
Saldo programma	-1.978.264	-2.192.127	-2.241.594	-2.239.666	-2.209.812	-2.228.267

PROGRAMMA 3 Economie

Het programma omvat het bevorderen van een evenwichtige pluriforme economische structuur en werkgelegenheid met aandacht voor de economische en toeristische ontwikkeling.

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; promotie toerisme.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

3.1 Informatie nieuwe inwoners

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Nieuwe inwoners ontvangen informatie en we nodigen hen uit om deel te nemen aan de vele activiteiten die onze gemeente rijk is. Ze krijgen een 'goody bag' met kaartjes voor het Agora theater. Drutense organisaties, winkeliers en ondernemers kunnen voor de goody bag attenties, informatie of kortingsbonnen aanleveren.	Dit loopt, de goodybags met attenties, informatie en kortingsbonnen kunnen door nieuwe inwoners worden opgehaald aan de balie.

3.2 Glasvezelverbinding

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Al onze inwoners en ondernemers in het buitengebied krijgen een glasvezelverbinding.	De aanleg van glasvezel in het buitengebied is momenteel in volle gang. De aannemer legt de laatste hand aan de graafwerkzaamheden en is al gestart met het maken van de huisaansluitingen. De werkzaamheden lopen volgens planning. De verwachting is dat eind dit jaar iedereen aangesloten is. De vraagbundeling voor de kernen is succesvol afgerond en de vergunningaanvraag loopt. Inmiddels is gestart met de graafwerkzaamheden.

3.3 Centrummanager

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij betalen mee aan de kosten van een centrummanager die een bijdrage levert aan een bruisend centrum.	Wij betalen mee aan de kosten van een centrummanager die met haar werkzaamheden is gestart. Zij levert een bijdrage aan een bruisend centrum.

3.4 Bijdrage openbare toiletvoorziening

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij stellen een bijdrage beschikbaar voor een ondernemer die in het centrum een openbare toiletvoorziening realiseert.	Het SODC ontving een financiële bijdrage waarmee zij zich aansloot bij de Hoge Nood App. Bijna alle ondernemers in het centrum stellen hun toilet beschikbaar via deze app.

3.5 Onderzoek haalbaarheid bioscoop

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We onderzoeken de haalbaarheid van een bioscoop.	In 2020 worden de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd.

3.6 Veerdam

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Eind 2019 is de Veerdam een toeristische trekpleister.	De Veerdam is eind 2019 door de inzet van gemeente, provincie en ondernemers al een toeristische trekpleister. In 2020/21 plaatsen we er indien mogelijk een toeristisch informatie-/overstap-punt.

3.7 Voorzieningen fietstoeristen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Fietstoeristen ontvangen wij gastvrij. We plaatsen oplaadpunten voor e-bikes, zorgen dat de fietspont vaker vaart en plaatsen extra zitbanken.	Het Routebureau Arnhem Nijmegen gaat het fietsroutenetwerk updaten; hierbij betrekken we de rustpunten voor fietsers waar we in 2020 mee startten.

3.8 Informeren bezoekers Afferdense en Deestse waarden

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Toekomstige bezoekers van de Afferdense en Deestse Waarden bieden wij informatie over de natuur (bijenhoeven) en de waterveiligheid in dit belangrijke gebied. De promotie ervan verzorgen we via de plaatsing van informatieborden en het realiseren van een informatiecentrum in 't Trefpunt in Deest.	Er komen in Q4 2020 vier informatieborden van Staatsbosbeheer bij de ADW. Het informatiecentrum in 't Trefpunt wordt verder ingericht.

3.9 Mountainbikepad

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We willen een mountainbikepad rondom de Uivermeertjes en sluiten het aan op het fietsknooppuntennetwerk.	Uit onderzoeken is gebleken dat de aanleg van dit pad of een bikepark in onze gemeente niet wenselijk is. We gaan verder met het ondersteunen van het onderzoek en mogelijk ook realisatie van een regionaal MTB netwerk.

3.10 Regionaal bureau voor Toerisme

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Het Regionaal Bureau voor Toerisme in de regio Arnhem Nijmegen ontvangt ook de komende jaren geld van ons om Druten en het Land van Maas en Waal te promoten.	Deze intentie is uitgesproken door het college. Promotie van Druten en het Land van Maas en Waal vraagt om een duurzame gezamenlijke inspanning van de gemeente, het toeristisch bureau en de ondernemers.

3.11 Integrale visie bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij ontwikkelen een integrale visie op de bedrijventerreinen in onze gemeente: Westerhout Zuid, Westerhout Noord, Kerkeland en Klepperheide.	In 2020 is een start gemaakt met het opstellen van een integrale visie op bedrijventerreinen. Maar in het kader van harmonisatie beleid, kiezen we ervoor om eerst een economische visie op te stellen, net als in Wijchen. Hiermee starten we in 2020. Deze visie vormt vervolgens de basis voor de bedrijventerreinvisie. Deze volgt in 2021.

3.12 Verkoop kavels Westerhout Zuid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Voor de verkoop van kavels op Westerhout Zuid stellen wij extra formatie beschikbaar ten behoeve van de communicatie en de verkoop.	Intern is extra formatie vanuit het team gebiedsinrichting ingezet om samen met EZ de verkoop van de kavels op Westerhout-Zuid op te pakken. Er is een toenemende vraag naar kavels op Westerhout Zuid.

3.13 Onderzoek bedrijfsverzamelgebouw Westerhout Zuid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij onderzoeken de mogelijkheid om een bedrijfsverzamelgebouw op Westerhout Zuid te bouwen.	Er zijn meerdere initiatiefnemers voor een bedrijfsverzamelgebouw op Westerhout Zuid. Afhankelijk van het animo (potentiele huurders) worden de plannen gerealiseerd. Start van de bouw wordt verwacht in 2021.

3.14 Reclame- en terrassenbeleid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Om de uitstraling van het nieuwe centrum van Druten te verbeteren voeren wij nog dit jaar één reclame- en terrassenbeleid in. Wij ondersteunen ondernemers bij de aanschaf van terrasmeubilair van hoge kwaliteit.	Het reclame- en terrassenbeleid is in 2020 geëvalueerd en aangepast.

3.15 Aanbestedingsbeleid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Ons aanbestedingsbeleid is simpel en toegankelijk en biedt kansen voor lokale ondernemers.	In 2018 stelde de gemeenteraad een geactualiseerd inkoop- en aanbestedingsbeleid vast.

3.16 Ruimte bepalen openingstijden

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Winkeliers geven wij ruimte om zoveel mogelijk zelf de openingstijden te bepalen.	Winkeliers geven wij ruimte om zoveel mogelijk zelf de openingstijden te bepalen. In 2019 is de winkeltijdenverordening aangepast, waarin de winkeltijden zijn verruimd. Dit geldt ook voor de standplaatsen.

3.17 Vernieuwen detailhandelsvisie

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Om helderheid te geven over detailhandel op industrieterreinen vernieuwen we de detailhandelsvisie. Uitgangspunt blijft dat winkels in ons centrum thuishoren.	Om helderheid te geven over detailhandel op industrieterreinen vernieuwen we de detailhandelsvisie. Uitgangspunt blijft dat winkels in ons centrum thuishoren. Na het vaststellen van de economische visie gaan we hiermee aan de slag. De visie is in het eerste kwartaal van 2021 gereed.

Wat mag het kosten?**Tabel lasten en baten Economie***(bedragen in euro's)*

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	538.024	552.879	511.073	447.395	363.829	352.236
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	53.916	118.368	133.395	73.168	73.602	67.973
Saldo programma	-484.108	-434.511	-377.678	-374.227	-290.227	-284.263

PROGRAMMA 4 Onderwijs

Scholing en vorming vormen een belangrijk onderdeel in het ontplooiën en opleiden van mensen tot volwaardige burgers in de samenleving.

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

4.1 Overleg met schoolbestuur en ouders

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Primair onderwijs in alle kernen is en blijft ons streven. Om de scholen toekomstbestendig te maken overleggen wij met het schoolbestuur en de ouders.	Het integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen (IHP) 2019-2039 is vastgesteld en de onderwijspartners werken scenario's uit voor de eerste periode na 2022. Gemeente en onderwijspartners stemmen af en overleggen in het OOGO-overleg dat we meerdere malen per jaar organiseren.

4.2 Gezond eetgedrag

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We stimuleren gezond eetgedrag op alle scholen in onze gemeente door fruit aan te bieden.	We voeren de tijdelijke regeling Fruitpakket Primair Onderwijs uit. Dit in de lijn met het investerings/bestedingsplan 2019-2022.

4.3 Voorlichting over veilig leven

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Omdat voorlichting over veilig leven niet vroeg genoeg kan starten, beginnen we daarmee op de basisschooleeftijd. Als onze kinderen de basisschool verlaten hebben ze een jeugd-EHBO-diploma en kennen ze de beginselen van brandveilig leven.	Dit project pakken we nog niet op. We gaven eerst prioriteit aan het organiseren van de gratis EHBO cursussen voor volwassenen. We gaan hier in 2021 mee aan de slag.

4.4 Zwemmen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
In onze waterrijke omgeving is kunnen zwemmen noodzaak. Bij het verlaten van de basisschool kan daarom ieder kind zwemmen.	We voeren de beleidsnota Druten Zwemvaardig 2019-2022 uit. We evalueren tussentijds de vergoedingsregeling voor zwemlessen voor kinderen die opgroeien in een gezin met een inkomen tussen 120 en 130% van het sociaal minimum. Dat doen we samen met Stichting Leergeld en het zwembad. Het eerste exemplaar van de folder 'Goed leren zwemmen? Heel belangrijk' is inmiddels overhandigd aan een medewerkster van zwembad De Gelenberg.

4.5 Tech-Lokaal

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We willen het Tech-Lokaal koppelen aan bedrijven uit de regio. Zij kunnen stageplaatsen bieden of masterclasses geven en zo jongeren motiveren en inspireren voor beroepsgerichte technische opleidingen.	Met de initiatiefnemers van het TechLokaal maken we een nieuw convenant voor de komende periode. We continueren de subsidierelatie met het TechLokaal. Ook komt er in 2021 weer een Techniekdag, waarbij kinderen uit groep 7 en 8 een bedrijfsbezoek brengen.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 4					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Meerjarige Subsidie TechLokaal Maas en Waal		€ 30.000-	€ 30.000-		
Dekking reserve Legaat van Cooth		€ 30.000	€ 30.000		
Subsidie Techniekdag		€ 7.500-	€ 7.500-		
Dekking balanspost Onderwijsachterstandenbeleid		€ 7.500	€ 7.500		
Totaal programma 4		€ -	€ -	€ -	€ -

Tabel lasten en baten Onderwijs

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	1.932.727	1.950.814	2.019.729	2.041.192	2.066.241	2.093.575
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	222.522	345.521	337.826	337.856	337.882	337.911
Saldo programma	-1.710.205	-1.605.293	-1.681.903	-1.703.336	-1.728.359	-1.755.664

PROGRAMMA 5 Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het stimuleren en instandhouden van voorzieningen op de gebieden cultuur, sport, kunst en het openbaar groen.

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering; niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.
- 5.2 Sportaccommodaties; alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen en het zwembad.
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.
- 5.5 Cultureel erfgoed; historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
- 5.6 Media; bibliotheek, lokale omroep.
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; openbaar groen, natuur en recreatie.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

5.1 Sjors Sportief en Sjors Creatief

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Basisschoolleerlingen laten we op een laagdrempelige manier kennis maken met sport en cultuur. Daarvoor introduceren we Sjors Sportief en Sjors Creatief.	In 2021 maken we een nieuw programma voor Sjors Sportief/Creatief. Elke leerling in het basisonderwijs ontvangt het programmaboekje en kan zich hiermee inschrijven. Zo maken zij laagdrempelig kennis met activiteiten als sport, knutselen, expressie, dans, muziek, etc.

5.2 Meer bewegen voor jong en oud

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij stimuleren meer bewegen voor jong en oud. Daarom geven we geld aan projecten en verenigingen die zich richten op meer bewegen voor kinderen en ouderen.	We zetten dit budget in voor het realiseren van actiepunten uit het lokaal sportakkoord. Verder ondersteunen we ingebrachte initiatieven op het terrein van sport. Zowel beweeginitiatieven met meer het accent op sport alsook met meer het accent op gezondheid worden ondersteund.

5.3 Deelname aan sport en cultuur

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Alle kinderen kunnen deelnemen aan sport en cultuur. Als het voor de ouders te duur is helpt de gemeente onder andere via het Kindpakket.	Ook in 2021 zorgen we ervoor dat alle kinderen kunnen deelnemen aan sport en cultuur. Als het voor ouders te duur is, helpen we onder andere via het Kindpakket. Het Kindpakket wordt jaarlijks bijgesteld naar de behoeften van de Drutense maatschappij.

5.4 Aanvullend krediet nieuwbouw sporthal Gelenberg

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Op sportpark De Gelenberg bouwen wij een nieuwe sporthal. Daarbij houden we rekening met de locatie van het zwembad.	In opdracht van de raad zijn we in gesprek gegaan met de huidige en nieuwe gebruikers van sporthal en zwembad en hebben een Programma van eisen voor nieuwbouw zwembad en sporthal opgesteld. De kosten van realisatie, exploitatie en onderhoud zijn doorgerekend. Het voorstel is op 24 september behandeld in de raad.

5.5 Veilige toegangsweg sportpark De Gelenberg

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Ook voltooien wij de parkeerplaatsen, de veilige rijroute en de bewegwijzering.	We werken drie mogelijkheden uit voor de nieuw ontsluitingsweg van het Sportpark. De middelen voor de aanpassing van de infrastructuur en de veiligheid is onderdeel van het raadsvoorstel dat op 24 september is behandeld.

5.6 Drutens bosje (ijsbaan)

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De ijsbaan in het Drutens bosje knappen we op.	Alle werkzaamheden volledig afgerond.

5.7 Evenementen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij vinden evenementen belangrijk voor onze gemeente en ondersteunen de initiatiefnemers.	Subsidieregels over grote en kleine evenementen leggen we vast in de nieuwe subsidieregeling. Budget ervoor is opgenomen op het bestedingsplan.

5.8 Kennismaking cultureel aanbod Agora Theater

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij willen dat senioren, jongeren en mensen met een beperking kennismaken met het gevarieerde culturele aanbod van het Agora Theater.	Het theater biedt een gevarieerd cultureel aanbod voor diverse doelgroepen. Bij de subsidieverlening vragen wij hier ook om.

5.9 Muziekles basisscholen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij vinden muziekeducatie belangrijk en stellen basisscholen in staat om algemene muzikale vorming te geven aan de leerlingen van groepen 3 tot en met 6.	Hier geven wij sinds 2019 met de partners invulling aan (algemene muzikale vorming). In de Perspectiefnota is in 2020 opgenomen deze uit te breiden met de groepen 7 en 8.

5.10 Inrichten landschap buitengebied

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We maken afspraken met de buurgemeenten over de inrichting van het landschap in het buitengebied.	Met de gemeente Wijchen zijn afspraken gemaakt voor gezamenlijke uitvoering van projecten voor aanleg van landschapselementen en wandelvoorzieningen. Daarmee is ook geregeld dat, via de gemeente Wijchen, provinciale subsidie wordt verkregen. Met andere buurgemeenten zijn voor dit jaar geen samenwerkingsmogelijkheden.

5.11 Kunstwerk Tichellande

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We stellen geld beschikbaar om, samen met anderen, een kunstwerk in Tichellande te plaatsen als herinnering aan de baksteenfabricage in onze gemeente.	In 2021 onderzoeken we de mogelijkheden voor locatie, type kunstwerk en kunstenaar.

5.12 Onderhoud openbare ruimte

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Samen met inwoners verbeteren we het onderhoud aan de openbare ruimte. Het onderhoudsniveau stellen we in overleg met de gemeenteraad vast (raadsagenda).	Op basis van de notitie 'Openbare ruimte' is tijdens de behandeling van de Najaarsnota 2019 budget beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte. Samen met bewoners gaan we in 2020 in de vorm van burgerparticipatie op diverse locaties o.a. Deest, Afferden, Horssen en Druten-Zuid het onderhoud verbeteren door kleinschalige renovaties en aanpassingen. Ook worden er een paar bomenrijen vervangen.

Wat mag het kosten?**Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024**

Programma 5					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Subsidie Muziekonderwijs		€ 5.000-	€ 5.000-	€ 5.000-	€ 5.000-
Subsidie Tweestromenland		€ 2.040-	€ 2.040-	€ 2.040-	€ 2.040-
Subsidieregeling		€ 25.000-	€ 25.000-	€ 25.000-	€ 25.000-
Onderhoud Beweegtuin		€ 3.900-	€ 3.900-	€ 3.900-	€ 3.900-
WK volleybalvrouwen			€ 5.000-		
Restauratie Oude Toren Puiflijk	€ 42.400		€ 2.650-	€ 2.650-	€ 2.650-
Totaal programma 5		€ 35.940-	€ 43.590-	€ 38.590-	€ 38.590-

Tabel lasten en baten Sport, cultuur en recreatie*(bedragen in euro's)*

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	3.818.146	4.041.567	3.702.324	3.756.532	4.138.893	4.160.078
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	654.493	603.095	607.142	615.641	623.028	631.126
Saldo programma	-3.163.653	-3.438.472	-3.095.182	-3.140.891	-3.515.865	-3.528.952

PROGRAMMA 6 Sociaal domein

Het programma omvat ondersteuning in het kader van de Wmo en Jeugdwet, het subsidiëren van organisaties voor maatschappelijk en sociaal cultureel werk en het bestrijden van armoede, het verstrekken van uitkeringen en bieden van ondersteuning op weg naar werk in het kader van de Participatiewet.

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.

6.2 Wijkteams; voorzieningen die zijn gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening). Het Sociaal Team vormt de Lokale toegang tot de voorzieningen WMO en Jeugd

6.3 Inkomensregelingen; inkomensvoorzieningen, loonkosten-subsidies en armoedebeleid.

6.4 Begeleide participatie; voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening.

6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Druten uitvoert.

6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO; materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen en WMO hulpmiddelen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB jeugd en jeugd GGZ.

6.81 Geëscaleerde zorg18+; opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-; maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderbeveiligingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

6.1. Deskundigheidsbevordering

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij overleggen met maatschappelijke instellingen en sportverenigingen hoe we kunnen komen tot deskundigheidsbevordering.	We gaan werken met fonds Deskundigheidsbevordering Vrijwilligers. Na de uitwerking van dit actiepunten in kader lokaal sportakkoord kunnen sport- en maatschappelijke organisaties hierop een beroep doen. Bijvoorbeeld voor versterking kader, vinden en behouden vrijwilligers, gezamenlijke kadertraining, etc.

6.2 Sociaal Team eerste aanspreekpunt

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Als zorg nodig is, is ons Sociaal Team het eerste aanspreekpunt voor onze inwoners. Samen met huisartsen, onderwijs en andere betrokkenen voorkomt dit team onnodige specialistische zorg.	Het Sociaal Team is goed in beeld bij inwoners. De samenwerking met de huisartsen is verbeterd. Door de inzet van de POH-Jeugd bouwen wij deze samenwerking verder uit. Elke school heeft een vast contactpersoon bij het Sociaal Team. Hierdoor zijn de lijnen kort en wordt er snel geschakeld. Door het Sociaal Team verder te ontwikkelen naar brede basisteams wordt er ook makkelijker en sneller zorg ingezet

6.3 Keukentafelgesprek

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Het Sociaal Team spreekt met onze inwoners aan de keukentafel en op afspraak in de wijk- of dorpshuizen.	Keukentafelgesprekken zijn doorgaans standaard bij de inwoners thuis. Op verzoek van de inwoner kan dit gesprek ook op een andere locatie plaatsvinden.

6.4 Respijtzorg mantelzorgers

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij maken het leven van mantelzorgers makkelijker door respijtzorg aan te bieden en hun kennis te vergroten (omgaan met hulpverleners, vroegsignalering, etc.)	We bekijken jaarlijks of ons aanbod nog past bij de behoefte van onze mantelzorgers. Hierbij variëren we in het aanbod. Op die manier bereiken we meer verschillende soorten mantelzorgers. Op dit moment bekijken we met MeerVoormekaar welk aanbod we na de Corona crisis organiseren.

6.5 Activiteiten mantelzorgers

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Activiteiten voor mantelzorgers of activiteiten die mantelzorgers ontlasten, zoals het Alzheimer Café, krijgen subsidie.	Activiteiten voor mantelzorgers of activiteiten die mantelzorgers ontlasten, zoals het Alzheimer Café, krijgen subsidie.

6.6 Voorkomen en bestrijden van eenzaamheid

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We roepen verenigingen op om speciale activiteiten te organiseren die eenzaamheid voorkomen of bestrijden en geven daarvoor geld.	We roepen verenigingen op om speciale activiteiten te organiseren die eenzaamheid voorkomen of bestrijden en geven daarvoor geld.

6.7 Zero tolerance huiselijk geweld en kindermishandeling

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Huiselijk geweld en kindermishandeling tolereren wij nooit. Wachtlijsten voorkomen we. Het Sociaal Team werkt optimaal samen met Veilig Thuis.	Bij signalen van onveiligheid kijken wij niet weg. Het Sociaal Team is getraind om het gesprek aan te gaan als er vermoedens zijn van huiselijk geweld/kindermishandeling (HGKM). Binnen het Sociaal Team zijn er aandachtsfunctionarissen HGKM. Zij zetten hun expertise in om andere collega's te coachen of zelf gesprekken binnen een gezin te voeren om de onveiligheid weg te nemen. Daarnaast investeren wij in een goede samenwerking met Veilig Thuis. Een vast contactpersoon van Veilig Thuis kan bij casuïstiek aanschuiven als er sprake is van HGKM.

6.8 Jongerenwerker

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De jongerenwerker zetten wij breed in als onderdeel van het Sociaal Team met aandacht voor preventie in alle kernen.	Wij beëindigen de subsidie voor de jongerencoach/Jongerenwerker sociaal team per 2021. De Jongerencoach/Jongerenwerker maakt sinds 2015, als gedetacheerde vanuit MeerVoormekaar, onderdeel uit van het Sociaal Team. Omdat de jongerencoach/jongerenwerker zijn nut in het Sociaal Team heeft bewezen onderzoeken wij de mogelijkheid deze functie in 2021 structureel onderdeel te laten zijn van het Sociaal Team.

6.9 Place2do/ Place2go

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Jongeren centrum Place2be krijgt een zusje: Place2do. Dit is een podium waar jongeren muziek en theater maken. Place2go is een mobiele muziekcontainer die bij toerbeurt de verschillende dorpen aandoet.	Place2do is door onze gemeente in september opgeleverd. De verbouwing is gestart. Door de coronamaatregelen lukt het waarschijnlijk niet om de jongeren van de PAX bij de verbouwing te betrekken, maar dit wordt opgevangen. Positief is wel dat de jongeren vrijwillig geholpen hebben bij sloopwerkzaamheden.

6.10 Verbouwen Dorpshuis De Lier

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De activiteiten in de dorps huizen zijn van groot belang voor de leefbaarheid. Een gezonde exploitatie vinden wij daarom erg belangrijk. We onderzoeken of een bestuurlijke samenwerking tussen de dorps huizen hieraan bijdraagt. Wij bieden alle dorps huizen een vitaliteitsscan aan. Initiatieven die uit deze scan voortvloeien ondersteunt het college waar mogelijk. Dorpshuis De Lier verbouwen en verduurzamen wij.	De vitaliteitscans zijn uitgevoerd. De besturen van de dorps huizen trekken inmiddels vaker gezamenlijk op, en hebben regelmatig een gezamenlijk overleg. De planvorming over de verduurzaming van dorps huis de Lier is in een nieuw stadium na aankoop van locatie de Linde in Puiflijk door de gemeente. Een scenario van nieuwbouw op de nieuwe locatie wordt uitgewerkt. In het tweede kwartaal van 2021 wordt hierover een beslissingnota aan de gemeenteraad voorgelegd.

6.11 Leefbaarheidssubsidie

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Aan bijeenkomsten en projecten die onze inwoners activeren kennen wij een leefbaarheidssubsidie toe.	Dit is een doorlopend actiepunten dat binnen de begroting en de subsidieverordening wordt uitgevoerd.

6.12 Beperken van schulden

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Door schulden te beperken voorkom je isolement. Door samen te werken met organisaties zoals de woningstichting helpen wij vroegtijdig. Ook geven wij voorlichting aan scholieren hoe om te gaan met geld.	Er is een uitvoeringsplan preventie en vroegsignalering 2021 opgesteld. Het nieuwe Beleidsplan schuldhelpverlening, met daarin aandacht voor preventie en vroegsignalering, is vastgesteld.

6.13 Participatiecoach

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij kennen alle inwoners zonder werk die op ons zijn aangewezen. De afstand tot de arbeidsmarkt bepaalt hoe wij helpen. Het Werkbedrijf bemiddelt de kansrijke personen, een eigen participatiecoach helpt om kansrijk te worden. Als betaalde arbeid (nog) geen optie is, biedt de coach een vorm van vrijwilligerswerk of dagbesteding.	Ook in 2021 kennen wij alle inwoners zonder werk die op ons zijn aangewezen. De afstand tot de arbeidsmarkt en de persoonlijke situatie bepaalt hoe wij helpen. Het Werkbedrijf bemiddelt de kansrijke personen, een eigen participatiecoach helpt om kansrijk te worden. Als betaalde arbeid (nog) geen optie is, biedt de coach een vorm van vrijwilligerswerk of dagbesteding.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 6					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Formatie Sociaal Team		€ 148.731-	€ 148.731-	€ 148.731-	€ 148.731-
Participatiecoach		€ 45.600-	€ 45.600-	€ 45.600-	€ 45.600-
Totaal programma 6		€ 194.331-	€ 194.331-	€ 194.331-	€ 194.331-

Tabel lasten en baten Sociaal domein

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	19.357.272	22.842.523	20.076.470	20.256.372	20.484.925	20.626.032
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	3.959.466	6.254.860	4.185.737	4.187.853	4.189.859	4.041.990
Saldo programma	-15.397.806	-16.587.663	-15.890.733	-16.068.519	-16.295.066	-16.584.042

PROGRAMMA 7 Volksgezondheid en milieu

Het programma omvat de zorg voor de volksgezondheid, milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering, vermindering hondenoverlast, riolering en exploitatie van de algemene begraafplaats.

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht; bestrijding geluidshinder MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen).

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; in stand houden van de algemene begraafplaats.

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druten daagt uit !"

7.1 Voorlichting aan jeugd en ouders

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Samen met de scholen geven wij voorlichting aan jeugd en ouders over de gevaren van alcohol, roken, drugs en sexting. De GGD voert deze voorlichting voor ons uit.	De GGD is met scholen in gesprek over welke thema's zij hun aandacht op willen richten. Vanwege de coronacrisis is hier nog geen concrete invulling aan gegeven.

7.2 "EHBO achter het stuur"

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De succesvolle cursus 'EHBO achter het stuur' voor zestien- tot twintigjarigen krijgt een vervolg. Dit is een voorbeeld voor hoe we de gezondheids- en kindmonitor uitwerken.	Op dit moment liggen de cursussen stil vanwege de maatregelen tegen het Coronavirus.

7.3 Cursussen reanimeren

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Bij een hartstilstand zijn de eerste zes minuten van levensbelang. De gemeente organiseert gratis cursussen voor alle inwoners die willen leren reanimeren.	We zijn gestart met gratis cursussen voor alle inwoners die willen leren reanimeren. Op dit moment liggen de cursussen stil vanwege de maatregelen tegen het Coronavirus.

7.4 Ambulance

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Een snelle komst van de ambulance in noodsituaties is niet altijd vanzelfsprekend maar noodzakelijk. Wij houden de aanrijtijden nauwlettend in de gaten en vinden het belangrijk dat de standplaats van de ambulance in Druten behouden blijft.	De aanrijtijden worden periodiek gemonitord.

7.5 Routekaart Energieneutraal Druten 2040

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Uitvoering geven aan de Routekaart Energieneutraal Druten 2040	In 2020 is verder uitvoering gegeven aan de Routekaart Energieneutraal Druten 2040. Zo is een visie voor grootschalige zonneparken vastgesteld en onlangs zijn twee zonneparken (Zevent en Larendeel) geselecteerd om door te gaan naar de RO-fase. Het drijvend zonnepark op de Uivermeertjes is vergund, er is een start gemaakt met een pilot voor een aardgasvrij Deest en het opstellen van een transitievisie Warmte (loopt door tot medio/najaar 2021). Het uitvoeringsprogramma is in 2021 klaar/in uitvoering en diverse projecten lopen of zijn in gang gezet.

7.6 Energieloket

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Een belangrijk instrument richting (individuele) inwoners en organisaties is het energieloket. Hiermee geven we voorlichting en stimuleren we burgers, scholen en verenigingen tot energiebesparing en duurzame energieopwekking.	Het Loket Duurzaam Wonen is ook in 2020 belangrijk voor (individuele) inwoners en organisaties gebleken qua voorlichting en stimuleren van burgers, scholen en verenigingen tot energiebesparing en duurzame energieopwekking. In 2021 zijn er afspraken over professionalisering en is begonnen met de uitbreiding van de diensten en activiteiten van het Loket.

7.7 Energiebesparing in woningen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Samen met de woningbouwverenigingen werken we aan de collectieve aanpak van energiebesparing in woningen. Bestaande woningen worden allemaal gemiddeld label B (2020) en vanaf 2019 worden alle nieuwe woningen en gebouwen met label A gerealiseerd. Streven is energieneutraal bouwen. Concrete afspraken daarover zijn vastgelegd in de Woonvisie en prestatieafspraken.	Regelmatig vindt het gesprek plaats met woningcorporatie Woonwaarts en De Kernen over de uitvoering van de afspraken in de nieuwbouw en bestaande bouw waaronder het behalen van de doelstelling van gemiddeld label B. In 2021 worden nieuwe prestatieafspraken gemaakt.

7.8 Zonnepanelen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Over vier jaar zijn 2000 daken in de gemeente voorzien van zonnepanelen. Daarvan maken in elk geval de daken op openbare gebouwen deel uit.	Het is moeilijk om via data te achterhalen hoeveel daken zonnepanelen hebben, om die reden hebben we een gespecialiseerd bedrijf opdracht gegeven om via luchtfoto's het aantal zonnepanelen op daken te tellen. Een eerste analyse van net binnengekomen informatie levert een nul-situatie/totaalbeeld op van meer dan 19.000 panelen op daken (foto uit april 2019). Dit is een nulmeting. In 2021 hopen we gegevens van 2019 en 2020 te presenteren.

7.9 Gemeenschapshuizen en sportaccommodaties energieneutraal

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Over vier jaar zijn alle gemeenschapshuizen en sportaccommodaties energieneutraal.	Gesprekken over verduurzaming van maatschappelijk vastgoed lopen. Hierbij brengen we de leningsfaciliteit van de gemeente onder de aandacht.

7.10 Financieel stimuleren om zonnepanelen te plaatsen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Huiseigenaren en eigenaren van (agrarische) bedrijfsgebouwen stimuleren wij financieel om zonnepanelen te plaatsen.	Ook in 2021 kunnen eigenaren van huizen en gebouwen rekenen op een gemeentelijke lening.

7.11 Plannen verduurzaming

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Bij het maken van plannen voor verduurzaming betrekken we steeds de technologische mogelijkheden en nieuwe ontwikkelingen.	In 2021 staan geen plannen op stapel waarbij innovatie en de nieuwste technologische ontwikkelingen een rol spelen. We blijven de ontwikkelingen volgen en staan open voor experimenten.

7.12 ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie)

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Op het gebied van duurzaamheid zien wij ZLTO als één van de belanghebbenden.	We hebben regelmatig het gesprek met ZLTO en ook met het recent opgerichte Vitaal Druten dat vanuit de agrarische sector de verduurzaming van de sector en de dorpen aan elkaar wenst te koppelen.

7.13 Monitoren duurzaamheidsdoelstellingen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Wij monitoren de voortgang van de duurzaamheidsdoelstellingen. We koppelen de voortgang terug aan inwoners, bedrijven en overige belanghebbenden om inzicht en draagvlak te realiseren	Monitoring kon in het verleden met de Klimaatmonitor maar deze wordt sinds 2018 niet meer bijgehouden omdat met het Klimaatakkoord is bepaald dat er een nieuwe monitoring komt, in onze regio het ETM model. Zodra dit model werkbaar is wordt de raad ook hiervan op de hoogte gesteld. We gaan er van uit dat het model in 2021 operationeel is.

7.14 Coördinator asbestsanering

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Asbest komt nog op veel plaatsen in de gemeente voor. We geven particulieren antwoord op hun vragen over de sanering van hun daken door daarvoor een coördinator aan te stellen.	Asbestsanering is door het Kabinet niet geprioriteerd. Vooralsnog wordt geen invulling gegeven aan asbestsanering.

7.15 Optimaliseren milieustraat

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We optimaliseren onze milieustraat, verbeteren de logistiek en verruimen de openingstijden.	Op de milieustraat op de gemeentewerf zijn de voorzieningen uitgebreid en is de routing aangepast waardoor de verblijfstijd van de bezoekers fors omlaag gebracht is. De wachttijden (voor de coronacrisis) waren daardoor acceptabel. We verkennen de mogelijkheden om de milieustraat te alloceren.

7.16 Aanbieden van gratis snoeiafval

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Onze inwoners kunnen het hele jaar hun snoeiafval gratis aanbieden.	Op de milieustraat op de gemeentewerf kunnen inwoners het gehele jaar door op zaterdag hun snoeiafval inleveren. We onderzoeken of allocatie van de milieustraat mogelijk is en of verruiming van de openingstijden mogelijk is. In 2021 zullen hiertoe voorstellen worden gedaan.

7.17 Luierinzameling

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We overwegen het invoeren van luierinzameling.	ARN gaat de capaciteit voor de verwerking van luiers uitbreiden. Dat betekent dat Dar samen met de gemeenten de invoering van de luierinzameling verder kan uitwerken. Daarmee verwachten we meer duidelijkheid te krijgen over de kosten en het tijdsplan. Naar verwachting kan de luierinzameling in 2021 worden ingevoerd.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 7					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Biodiesel verduurzaming		€ 3.200-	€ 3.200-	€ 3.200-	€ 3.200-
Aanwending budget Duurzaamheid		€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200
Inzet gezondheidsmakelaars		€ 4.145-	€ 4.145-	€ 4.145-	€ 4.145-
Totaal programma 7		€ 4.145-	€ 4.145-	€ 4.145-	€ 4.145-

Tabel lasten en baten Volksgezondheid en milieu

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	4.132.104	4.780.435	4.466.940	4.412.569	4.447.414	4.537.396
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	3.169.067	3.487.545	3.638.218	3.726.481	3.817.752	3.908.733
Saldo programma	-963.037	-1.292.890	-828.722	-686.088	-629.662	-628.663

PROGRAMMA 8 Wonen en bouwen

Het programma omvat de ontwikkeling van het stedelijk gebied en het buitengebied, de realisering van nieuwe woon- en werklocaties en het ontwikkelen van volkshuisvestingsbeleid. Tevens wordt ingezet op het instandhouden van rijks- en gemeentelijke monumenten met behulp van de daarvoor vastgestelde regelgeving.

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties, zoals grondverwerving, bouw en woonrijp maken; verkoop van bouwrijpe gronden.

8.3 Wonen en bouwen; gebiedsontwikkeling, woningvoorraad (waaronder ook de bouwvergunningen).

Wat willen we bereiken, en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten Collegeprogramma "Druuten daagt uit !"

8.1 Langer zelfstandig wonen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We stellen geld beschikbaar voor de uitvoering van projecten die langer zelfstandig wonen mogelijk maken.	De deelprojecten in 2019 en 2020 zijn: gezond ouder worden (max vitaal), informatiemarkt en dementiewijzer. In 2020 voeren we deze projecten (deels) uit. De informatiemarkt stelden we door de Coronacrisis uit naar 2021. In oktober bepalen we de thema's voor 2021.

8.2 Woningbouwprogramma

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Onze gemeente realiseert ook in de periode 2018-2022 een ambitieus woningbouwprogramma. Druuten bouwt de komende vier jaar gemiddeld 110 woningen per jaar. Het beleidsstuk 'faseren en doseren' wordt nog in 2018 geactualiseerd. In de kleine kernen bouwen we jaarlijks vijf tot tien woningen. Bestaande woningbouwprojecten versnellen we. Aan de hand van de uitkomst van de raadsagenda voeren we de plannen van 2019 tot 2022 uit die de raad ons aanreikt. We nemen deze plannen op in een nieuw woningbouwbeleid.	In maart 2020 is de aanvulling op de Woonvisie vastgesteld. Hierin is onder meer het volgende vastgesteld: "We streven in de periode van 2019 tot 2030 naar de bouw van 970 woningen (gemiddeld 90 woningen per jaar), waarvan 70% in de periode tot 2025 (versnelling woonagenda). In 2030 bestaat de sociale huurvoorraad van de woningcorporaties in de gemeente Druuten uit 2.025 woningen. Dat betekent een groei van 200 sociale huurwoningen ten opzichte van 2019." Vanwege de grote woningbouwopgave wordt komende periode onderzocht hoe dit ingevuld wordt en wat de gevolgen hiervan zijn.

8.3 Bepalen woningbouw

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Per kern bepalen wij de grenzen waarbinnen woningbouw mogelijk is.	Op 23 april 2020 stelde de raad het Bestaand Stedelijk Gebied (BSG) vast voor het grondgebied van de gemeente. Op basis van het BSG en het Afwegingskader voor woningbouwinitiatieven worden kleinschalige woningbouwplannen beoordeeld. Dit onderdeel van het collegeprogramma is dus afgerond.

8.4 Markt

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We richten de Markt sfeervol in.	Er is een DO sfeerverhogende maatregelen opgesteld. Dit wordt in het 3e kwartaal 2020 breed gecommuniceerd met bedrijven, winkeliers, bewoners en overige belanghebbenden. Waarbij we aansluitend overgaan tot uitvoering.

8.5 Ruimte nevenactiviteiten agrarische ondernemers

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Agrarische ondernemers krijgen de ruimte voor aan het bedrijf gelieerde nevenactiviteiten, bijvoorbeeld op het gebied van natuur- en landschapsbeheer en toerisme.	Dit is verwerkt in het bestemmingsplan buitengebied. Op maat wordt, daar waar dat nog nodig is, met ondernemers meegedacht.

8.6 Aansluiting Molenhoek-Markt

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
We realiseren een verbeterde, ongelijkvloerse, aansluiting Molenhoek-Markt.	Ontwerpmogelijkheden zijn afhankelijk van de grondpositie die verkregen kan worden. Vooralsnog is geen grondpositie verworven.

8.7 Ontsluiting wijk Druten-West

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
De wijk Druten-West krijgt een ontsluiting (voor auto's) op de Van Heemstraweg. Een en ander wordt in het nieuwe bestemmingsplan voor Druten-West meegenomen.	Voor rekening van de (her)ontwikkelaar van De Hooiwal mogen er maximaal twee ontsluitingen op de Van Heemstraweg worden gemaakt. Vooruitlopend hierop legde de gemeente in mei 2020 voor haar rekening een tijdelijke ontsluiting op de Van Heemstraweg aan via de Buurmeesterstraat (rechts in, rechts uit). De planvorming voor De Hooiwal is in 2021 afgerond en mogelijk start in dat jaar ook de planologische procedure. De definitieve ontsluiting maakt hier onderdeel van uit.

8.8 Uitvoering (deel) centrumvisie Horssen

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor in 2021 ?
Voor de uitvoering van (een deel van) de centrumvisie Horssen stellen wij geld beschikbaar	De Centrumvisie is in co-creatie met de initiatiefgroep Horssen tot stand gekomen. De Centrumvisie is inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld en wordt nu door het team V&U verder uitgewerkt in een concreet uitvoeringsplan.

Wat mag het kosten?

Overzicht investeringen en uitgaven bestedingsplan 2021 - 2024

Programma 8					
omschrijving besteding	investering	Jaarlijkse lasten			
		2021	2022	2023	2024
Omgevingswet		€ 73.000-	€ 12.000-		
Versnellen woningbouw		€ 164.000-	€ 164.000-	€ 164.000-	€ 164.000-
Totaal programma 8		€ 237.000-	€ 176.000-	€ 164.000-	€ 164.000-

Tabel lasten en baten Wonen en bouwen

(bedragen in euro's)

Lasten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal lasten programma	2.429.547	1.811.338	1.336.207	1.268.830	1.287.253	1.308.446
Baten	Realisatie 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten programma	1.650.185	802.908	800.001	696.821	701.076	710.148
Saldo programma	-779.362	-1.008.430	-536.207	-572.009	-586.176	-598.298

1.2 Beleidsindicatoren

Het is belangrijk voor gemeenten om te sturen op basis van meetbare prestaties, waarbij gemeenten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Ook om gemeenten onderling beter te vergelijken wordt in het BBV voorgeschreven dat de gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken.

In dit hoofdstuk treft u een overzicht aan van beleidsindicatoren die voor dat programma van toepassing zijn. Ter vergelijking worden ook per beleidsindicator de waarde van de gemeente Wijchen en de waarde van de Gelderse gemeenten genoemd, voor zover beschikbaar.

De gegevens komen uit verschillende bronnen zoals oa. CBS, COELO, Rijkswaterstaat, KLPD, RIVM en andere centrale databronnen. De kengetallen worden centraal door KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) verzameld en gepubliceerd op Waarstaatjegemeente.nl.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Druten	Waarde Wijchen	Waarde Gelderland
0 Bestuur en ondersteuning				
Overhead	% van de totale lasten	13,5	10	Niet bekend
1 Veiligheid				
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	107	72	102
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,3	0,6	1,9
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,8	2,9	3,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,1	1,7	2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,9	5,3	5,6
2 Verkeer en vervoer				
Ziekenhuisopname na verkeersongeval	% totaal ongevallen opname	4,1	3,6	5,6
3 Economie				
Functiemenging (verhouding tussen banen en woninge	%	47,9	50,4	53,6
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	131	138,3	144,5
4 Onderwijs				
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,3	2	2,5
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	12	18	22
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv	% deelnemers VO en MBO	1,8	1,6	1,8
5 Sport, cultuur en recreatie				
Niet sporters	%	50,9	47	46,8
6 Sociaal domein				
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	602,1	696,7	786,5
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0	1	1,29
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	4	5	5,05
Melding kindermishandeling	%	0,25	0,2	0,33
Netto Participatiegraad	% van de werkzame beroepsbevolking	70,7	69,2	68,7
Werkloze jongeren	% 16 t/m 24 jarigen	2	2	1,35
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	232,2	270	325,8
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 10.000 inwoners	52,9	38,3	182,3
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%	12,3	11,8	10,4
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%	0,9	1	1,1
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	%	0,4	0,2	0,4
7 Volksgezondheid en milieu				
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	42	114	123
Hernieuwbare elektriciteit	%	4,6	7,5	9,5
8 Wonen en bouwen				
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	238	247	243
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	9,8	7,2	9,8
Demografische druk	%	71,2	75,7	73,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	653	723	698
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	712	755	785

HOOFDSTUK 2 PARAGRAFEN

2 Paragrafen	53
2.1 Lokale heffingen	55
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	77
2.4 Financiering	83
2.5 Bedrijfsvoering	87
2.6 Verbonden partijen	89
2.7 Grondbeleid	101

2.1 Paragraaf lokale heffingen

2.1.1 Inleiding

De onroerende-zaakbelasting (OZB) is in omvang de belangrijkste gemeentelijke heffing. Ook is de gemeente in principe vrij om te bepalen waarvoor OZB-opbrengsten worden gebruikt. Daarom rekenen we de OZB tot de algemene dekkingsmiddelen.

De riool- en reinigingsheffingen worden geheven voor een tegenprestatie van de gemeente en leggen beslag op het huishoudbudget van nagenoeg elke inwoner. Daarom zijn deze heffingen interessant om in het overzicht van lokale heffingen te betrekken.

Gelet op het aantal (1841) honden is ook de hondenbelasting in de vergelijking betrokken.

De belastingdruk als gevolg van de lokale heffingen kan voor sommige bewoners te hoog zijn. Daarom hanteert de gemeente een kwijtscheldingsbeleid. Op basis van wettelijke normen mag de gemeente aanslagen (deels) kwijtschelden afhankelijk van de draagkracht van de belastingplichtige.

2.1.2 Gemeentelijk beleidskader

Het uitgangspunt van beleid is dat we de tarieven, heffingen en belastingen elk jaar aanpassen aan het inflatieniveau. Verder dienen tarieven en heffingen per saldo kostendekkend te zijn.

De raad stelt de definitieve tarieven voor 2021 vast in zijn vergadering van 16 december 2020.

2.1.3 Beleidskader 2021

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bevat de volgende belastingen/heffingen die gebaseerd zijn op een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening:

- onroerende-zaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- rioolheffing;
- hondenbelasting;
- lijkbezorgingsrechten;
- leges;
- marktgelden;
- reclamebelasting.

2.1.4 Onroerende-zaakbelastingen

Omvang inkomsten

De gemeente heft onroerende-zaakbelastingen (OZB) over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het gaat om twee directe belastingen: een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft door eigendom, bezit of beperkt recht en een gebruikersbelasting van degene die een onroerende zaak gebruikt die niet als woning dient.

De opbrengst in de primitieve begroting 2021 (€ 3.446.973) is gebaseerd op een inschatting van de verwachte opbrengsten voor 2020, inclusief 1,5% inflatiecorrectie. Daarnaast is rekening gehouden met een toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw.

Naast bovengenoemde inflatiecorrectie van 1,5% doen we in deze Programmabegroting 2021-2024 het voorstel om de OZB te verhogen met 2%.

Waardebepaling en hoogte tarieven

De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de waarde. De gemeente waardeert jaarlijks alle onroerende zaken en wordt er rekening gehouden met een eventuele waardedaling of -stijging. Als uitgangspunt geldt, dat bij de tarief bepaling voor 2021 rekening wordt gehouden met die waarde-ontwikkeling. Bij de vaststelling van de tarieven in december 2020 bestaat hier duidelijkheid over. Als dan blijkt dat de gemiddelde waardestijging hoger uitkomt en er daardoor meer OZB geheven wordt dan de toegestane inflatiecorrectie van 1,5%, dan worden de tarieven naar beneden bijgesteld.

Kortom er is om die reden in de huidige gepresenteerde OZB-tarieven 2021 met die waarde-ontwikkeling nog geen rekening gehouden en dienen deze tarieven derhalve als voorlopig te worden beschouwd.

2.1.5 Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De reinigingsrechten worden alleen geheven van objecten waar bedrijfsafval ontstaat. Afvalstoffenheffing wordt van huishoudens geheven, waarbij het niet uitmaakt of er daadwerkelijk afval aan de straat wordt gezet.

De tarieven voor 2021 worden ten opzichte van het niveau van 2020 verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,5%. Voor de begroting 2021 worden de tarieven voor éénpersoonshuishoudens € 138,49 en voor meerpersoonshuishoudens en reinigingsrechten € 191,96. De prijs voor het ledigen in de ondergrondse container wordt verhoogd met 10 cent naar € 0,85 per keer.

De ramingen van de opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn volgens bestaand beleid voor 100% gerelateerd aan de ramingen van de lasten voor vuilafvoer en verwerking. De gemeente hanteert een egaliseringsreserve om te voorkomen dat er te sterke schommelingen in de tarieven ontstaan.

Kostendekkendheid tarief afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. De kostendekkendheid van het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt berekend door te bepalen welke kosten hiermee samenhangen. De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan vallen hieronder. In 2021 begroten wij voor overhead € 77.000. Deze overhead wordt naar rato berekend over de productieve uren en als opslag meegenomen. Tevens wordt ook over een deel van de kosten de BTW doorberekend. Bij de bepaling van de tariefstelling is het toegestaan om de compensabele BTW als kostenpost op te nemen, daar gemeenten hiervoor gekort zijn in het gemeentefonds. Gemeenten mogen op grond van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Druten is de afvalstoffenheffing voor 2021 volledig kostendekkend.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	(x € 1.000)
Directe kosten taakveld 7.3 afval	1.338
Directe inkomsten taakveld 7.3 afval exclusief heffingen	- 293
Netto kosten taakveld afval	1.045
<i>Toe te rekenen kosten en opbrengsten:</i>	
Taakveld 0.4: Overhead	77
Taakveld 6.2: Kwijtschelding	60
Taakveld 2.1: Straatreiniging 1/3 deel	23
Taakveld 2.1: Zwerfafval 1/3 deel	14
BTW	242
Mutatie met de reserve	66
Totale te dekken saldo	1.527
Opbrengst heffingen	1.527
Tekort/Overschot	0
Dekking	100%

2.1.6 Rioolheffing

Elke eigenaar van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op de riolering betaalt rioolheffing. Het uitgangspunt daarbij is een tarief dat 100% kostendekkend is. Met in achtname van dit punt en de verwachte kostenstijging voor 2021 (zie hierna), dient het tarief voor 2021 ten opzichte van 2020 te worden verhoogd met € 7,00 naar € 231,00 per aansluiting.

Kostendekkendheid tarief rioolheffing

De kostendekkendheid van het tarief voor rioolheffing wordt berekend door te bepalen welke kosten samenhangen met de instandhouding van het gemeentelijk rioolnetwerk. Hiervoor wordt geïnvesteerd in aanleg en vervanging en worden uitgaven gedaan voor het onderhoud. Dit beheer van rioleringen wordt risico-gericht uitgevoerd. Dat houdt in dat op hoofdlijnen planmatig wordt bepaald wanneer vervanging en onderhoud plaatsvindt, maar dat de daadwerkelijke uitvoering van het plan afhankelijk is van de noodzaak daartoe.

Naast de kosten voor onderhoud en vervanging worden ook kosten voor overhead aan de rioolheffing toegerekend. Dat gebeurt door een opslag op de toe te rekenen ambtelijke uren.

Daarnaast wordt 1/3 deel van de kosten voor het vegen van straten en pleinen aan de rioolheffing toegerekend. Dit omdat dat deel als bijdrage wordt gezien aan het schoonhouden van de rioleringen. Ook wordt over een gedeelte van de kosten de BTW doorberekend. De reden dat deze BTW toch mag worden toegerekend is dat deze extra bijdrage/heffing als compensatie dient voor een daarmee samenhangende onttrekking aan het gemeentefonds. Dit laatste gebeurt overigens al sinds 2003, zijnde het jaar waarin het Btw-compensatiefonds is ingevoerd.

Berekening kostendekkendheid van de rioolheffing (x € 1.000,--)	
Kosten taakveld riolering (7.2)	1.557
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld riolering	1.557
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
* overhead	139
* vegen straten en pleinen (1/3 deel)	27
* BTW	212
Bijdrage aan de reserve riolering	1
Totaal per saldo af te dekken kosten	1.936
Af: opbrengst heffingen	-1.936
Per saldo tekort/overschot	0
Dekking	100%

Op grond van bovenstaande berekening mag worden geconcludeerd dat de rioolheffing 2021 (is inclusief de tariefverhoging van € 7,00 per aansluiting) de kosten voor 100% dekt.

2.1.7 Hondenbelasting

Elke houder van een hond dient zich, na aanschaf, te melden, waarna een aanslag hondenbelasting volgt. Voor 2021 worden de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,5%. De tarieven voor de hondenbelasting worden in 2021 voor het houden van één hond € 86,64 en voor elke volgende hond € 119,52. Voor een kennel bedraagt het tarief € 402,00.

2.1.8 Lijkbezorgingsrechten

In 2021 wordt volstaan met een trendmatige aanpassing van de tarieven lijkbezorgingsrechten met 1,5%.

2.1.9 Legesverordening

Algemeen

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Globaal onderscheiden we een drietal titels:

- Titel 1. Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;
- Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand, bestemmingswijzigingen;
- Titel 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning, kinderopvang.

Kostendekkendheid tarieven leges

De kostendekkendheid van de leges stellen we volgens de Gemeentewet vast op basis van de geraamde baten en lasten ter zake in de begroting 2021. De geraamde baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Anders gezegd mogen we over de gehele legesverordening geen 'winst' maken op de diensten en producten die wij aanbieden. Dit geldt niet voor de leges waar in de dienstverlening ook een rijksdeelcomponent van toepassing is. De verhoging van rijksleges worden dan volledig vertaald in de tariefstelling. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten en rijbewijzen. Voor 2021 stijgen de legestarieven met de inflatiecorrectie van 1,5%. In de tabel hieronder is de kostendekkendheid van de leges per hoofdstuk nader uitgesplitst. Voor de diensten en producten waarvoor geen baten zijn geraamd in de begroting 2021 is geen kostendekkendheidspercentage vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid van de legestarieven

Titel 1 Algemene dienstverlening			directe kosten	overhead	Totale kosten	baten	kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 18.656	€ 1.212	€ 19.868	€ 7.153	36,0%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 194.481	€ 10.613	€ 205.094	€ 155.262	75,7%
hoofdstuk	3	Rijbew ijzen	€ 90.191	€ 4.250	€ 94.441	€ 50.731	53,7%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de Basis Registratie Personen	€ 7.182	€ 504	€ 7.686	€ 1.814	23,6%
hoofdstuk	5	Overige publiekszaken	€ 47.393	€ 2.068	€ 49.461	€ 18.107	36,6%
hoofdstuk	6	Geo-informatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	7	Kansspelen	€ 4.127	€ 60	€ 4.187	€ 730	17,4%
hoofdstuk	8	Telecommuicatie	€ 21.231	€ 1.575	€ 22.806	€ 28.896	126,7%
hoofdstuk	9	Verkeer en vervoer	€ 23.988	€ 349	€ 24.337	€ 13.670	56,2%
hoofdstuk	10	Diversen	€ 2.094	€ 147	€ 2.241	€ 820	36,6%
Kostendekking Titel 1			€ 409.343	€ 20.778	€ 430.121	€ 277.184	64,4%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke			directe kosten	overhead	Totale kosten	baten	kostendekking
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 334.901	€ 17.023	€ 351.924	€ 482.501	137,1%
hoofdstuk	4	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	5	Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Bestemmingsw ijzigingen zonder activiteiten	€ 16.238	€ 1.039	€ 17.277	€ 30.000	173,6%
hoofdstuk	7	Sloopmelding	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	8	Diversen (incl. niet benoemde beschikking)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
Kostendekking Titel 2			€ 351.138	€ 18.062	€ 369.201	€ 512.501	138,8%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			directe kosten	overhead	Totale kosten	baten	kostendeckking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 2.579	€ 37	€ 2.617	€ 1.356	51,8%
hoofdstuk	2	Evenementen en overige APV gerelateerde leges	€ 31.984	€ 465	€ 32.449	€ 10.979	33,8%
hoofdstuk	3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	4	Kinderopvang	€ 45.119	€ 36	€ 45.155	€ 2.152	4,8%
hoofdstuk	5	Markten	€ 967	€ 14	€ 981	€ 290	29,5%
Kostendeckking Titel 3			€ 79.683	€ 539	€ 80.221	€ 14.486	18,1%
Kostendeckking totale tarieventabel			€ 840.164	€ 39.378	€ 879.543	€ 804.171	91,4%
Recapitulatie Titel 1, 2 en 3							
Totaal			directe kosten	overhead	totale kosten	baten	kostendeckking
Titel	1	Algemene dienstverlening	€ 409.343	€ 20.778	€ 430.121	€ 277.184	64,4%
Titel	2	Dienstverlening vallend onder fysieke	€ 351.138	€ 18.062	€ 369.201	€ 512.501	138,8%
Titel	3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	€ 79.683	€ 539	€ 80.221	€ 14.486	18,1%
Kostendeckking totale tarieventabel			€ 840.164	€ 39.378	€ 879.543	€ 804.171	91,4%

Gelet op de bovenstaande recapitulatie komt de kostendeckkendheid over de algehele legesverordening uit op 91,4%. Op basis van het berekende percentage geven we aan dat de gemeente Druten geen 'winst' maakt op de diensten en producten die zij aanbiedt. We overschrijden de maximale kostendeckkendheidsnorm van 100% niet.

Onder begeleiding van een extern bureau zijn we per onderdeel de kostendeckkendheid in beeld aan het brengen. De effecten hiervan nemen we op bij het vaststellen van de legestarieven in december 2020. In beginsel streven we hierbij naar 100% kostendeckkendheid.

2.1.10 Tabel vergelijking tarieven 2020-2021

De volgende tabel geeft voor de belangrijkste belastingsoorten indicatief aan hoe de tarieven voor het begrotingsjaar 2021 zich verhouden ten opzichte van 2020.

Belastingsoort	Tarieven		Stijging in %
	2020	2021	
<i>Onroerende-zaakbelastingen:</i>			
- eigenaren woningen *	0,1145 %	0,1162 %	1,5 %
- eigenaren niet-woningen *	0,1819 %	0,1846 %	1,5 %
- gebruikers niet-woningen *	0,1574 %	0,1598 %	1,5 %
<i>Hondenbelasting:</i>			
- voor een eerste hond	€ 85,44	€ 86,44	1,2 %
- voor een tweede hond	€ 117,84	€ 119,52	1,4 %
- voor een kennel	€ 396,12	€ 402,00	1,5 %
<i>Rioolheffing:</i>			
- per aansluiting	€ 224,00	€ 231,00	3,1 %
<i>Reinigingsheffingen::</i>			
- éénpersoons huishouden	€ 136,44	€ 138,49	1,5 %
- meerpersoons huishouden	€ 189,12	€ 191,96	1,5 %
- reinigingsrechten	€ 189,12	€ 191,96	1,5 %
- lediging in ondergrondse container	€ 0,75	€ 0,85	13,3 %

* OZB-tarieven 2021 zijn voorlopig, in afwachting van de nieuwe WOZ-waarden.

2.1.11 Gemeentelijke lastendruk 2021

Op basis van een gemiddelde woningprijs van € 230.000 bedraagt de lastendruk voor een meerpersoons-huishouden als volgt:

	Huurder Geen eigen woning		Eigenaar Met eigen woning met waarde van € 230.000	
	2020	2021	2020	2021
Afvalstoffenheffing	€ 189,12	€ 191,96	€ 189,12	€ 191,96
20 vuilniszakken/ledigingen	€ 15,00	€ 17,00	€ 15,00	€ 17,00
Rioolheffing	-	-	€ 224,00	€ 231,00
OZB eigenaar	-	-	€ 263,35	€ 267,26
Totaal	€ 204,12	€ 208,96	€ 691,47	€ 707,22

Druken ligt voor wat betreft de woonlasten onder het gemiddelde van de naburige gemeenten.

2.1.12 Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet in staat is om de belastingaanslag te betalen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) (gedeeltelijke) kwijtschelding worden verleend. Dat kan alleen als het een aanslag betreft voor onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing en hondenbelasting. De gemeente voert een actief beleid op het gebied van kwijtscheldingen. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

2.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om deze paragraaf in de begroting en de jaarrekening op te nemen. Voor ons gemeentelijk beleid in het kader van risicomanagement is in 2010 de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen vastgesteld.

Wij vinden het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Op die manier is er voldoende ruimte en tijd om de risico's van nu te beheersen en om voor eventuele toekomstige risico's tijdig maatregelen te treffen.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen. Het vooraf inschatten van de risico's en daarmee omgaan is belangrijk voor de sturing van de organisatie en de verantwoording die we verschuldigd zijn aan onze inwoners.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te krijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend. Dat is het vermogen van de gemeente om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.

2.2.2. Risicoprofiel

Een gemeente loopt, net als elke andere organisatie, risico's in de uitvoering van haar taken. Van een aantal risico's is bekend welke financiële gevolgen deze hebben en is het vrijwel zeker dat het feit zich zal voordoen (of voorgedaan heeft). De gemeente moet daarvoor voorzieningen treffen (artikel 44 BBV).

Bij een risico is het onbekend of het feit zich zal voordoen. In de ambtelijke organisatie is een inventarisatie gedaan van de mogelijke risico's die zich voor kunnen doen. Bij die inventarisatie zijn in totaal 75 risico's met financiële gevolgen benoemd.

Van elk risico is een inschatting gemaakt voor het mogelijke financiële nadelige effect en op basis van die inschatting is een top-elf tot stand gekomen. Hierbij wordt de opmerking geplaatst dat het risicoprofiel een momentopname is. In een veranderende omgeving veranderen ook steeds de risico's.

De financiële risico's van het ambtelijk fuseren in de Werkorganisatie Druten Wijchen zijn nog niet meegenomen in het gemeentelijk risicoprofiel. Deze worden meegenomen op het moment dat deze beter zijn te kwantificeren. Bij de inschatting van het risico vanwege Corona is wel rekening gehouden met een doorwerkend effect vanuit de Werkorganisatie.

In de hiernavolgende tabel worden de elf risico's met de grootse financiële impact, alsmede het totaal van alle overige risico's in beeld gebracht.

Risico	Gevolg	Gewogen inschatting effect
Doorwerken effecten Corona	Diverse (zie afzonderlijke rapportage)	699.000
Lagere algemene uitkering gemeentefonds	Tekort in de begroting en de noodzaak om te bezuinigen, dan wel de belastingen te verhogen	675.000
Incourant perceel en mogelijk vertraging in verkoop	Lagere opbrengsten	410.000
Kosten jeugdzorg	Kosten zijn hoger dan in de begroting aan budget is opgenomen	160.000
Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan wegen blijft achterwege	Grotere schade en vervanging moet eerder, dan wel wordt duurder. Meer risico op aansprakelijkheidstelling.	122.500
Uitlekken van vertrouwelijke informatie	Claims in verband met misbruik, alsmede imagoschade	108.000
Budget re-integratie is uitgeput	Minder uitstroom uit uitkering en geen nieuwe trajecten kunnen opstarten	87.500
Overtreding AVG	Autoriteit persoonsgegevens legt na een onderzoek boete op	80.000
MGR maakt aanspraak op deelnemers voor een extra bijdrage	Gemeente moet meer bijdragen aan MGR dan begroot	65.800
Crisissituatie (ramp)	(Milieu)schade, herstelkosten en/of financiële claims door derden	50.000
Grote calamiteit bij een bedrijf	(Milieu)schade, herstelkosten en/of financiële claims door derden	50.000
Groot scala van allemaal kleinere risico's	Schade, tekort in de begroting, claims, etc.	740.000
	Totaal ingeschat financieel risico	3.247.800

Tabel 1 Overzicht financiële risico's (in €)

2.2.3 Integraal overzicht COVID-19 crisis en risico's

In de hiervoor opgenomen tabel is een totaal gepresenteerd van de risico's in het kader van Corona. Vanwege de actualiteit en de mogelijke grote impact geven wij hierna op deze risico's een nadere toelichting.

Algemeen

Nederland komt dit en het volgend jaar in een recessie. Het kabinet heeft in 2020 verschillende financiële maatregelen genomen om banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen. Of en hoe dit wordt doorgetrokken naar 2021 is op dit moment onduidelijk. Hetzelfde geldt voor compensatie van gemeenten in het gemeentefonds.

De economische prognoses van het CPB voor 2021 zijn voorzichtig uitgezet in vier scenario's. In dit onderdeel van de risicoparagraaf hebben we ons daarop op onderdelen gebaseerd.

In onderstaand overzicht zijn de taakvelden geïnventariseerd, waarop zich als gevolg van de COVID19 crisis forse risico's kunnen voordoen. Daarbij is het risico per taakveld in trefwoorden gespecificeerd en is verwezen naar de paragraaf waarin het risico verder uiteengezet wordt.

TAAKVELD		Specificatie risico in trefwoorden	Zie
0.61	OZB (NIET) WONINGEN	Kwijtscheldingsbeleid gemeentelijke belasting sociale minima.	2.2.3.5
1.2	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	Mogelijke brandhaardbestrijding. Extra handhaving.	2.2.3.1
3.3	BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	Continuering bedrijfsregeling (TOZO). Ondersteuning vanuit de gemeente.	2.2.3.2
4.2	ONDERWIJSHUISVESTING PO/VO	Aanpassing onderwijshuisvesting in verband met COVID 19 (ventilatie).	2.2.3.3
5.1	SPORTBELEID EN ACTIVERING	Sportverenigingen. Verhoogde subsidies of tegemoetkoming.	2.2.3.4
5.2	SPORT-ACCOMMODATIES	Tegemoetkoming zwembad.	2.2.3.4
5.3	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE EN PARTICIPATIE	Maatschappelijke instellingen. Verhoogde subsidies of tegemoetkoming.	2.2.3.4
6.3.1	INKOMENSREGELINGEN STEUNMAATREGELEN	Toename Schuldhulpverlening.	2.2.3.5
6.3.2	INKOMENSREGELINGEN BIJSTAND	Toename bijstandsuitkeringen in verband met werkloosheid.	2.2.3.5
7.2	AFVAL	Hogere kosten afvalmarkt.	2.2.3.6

2.2.3.1 Crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid en gezondheid.

Handhaving BOA

In verband met een mogelijke regionale of lokale lockdown en of handhaving van de COVID19 gedragsregels, kan extra handhavingsinspanning nodig blijken. Als risico gaan we uit voor een extra fte bij de WDW.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Extra handhavingsinzet	Extrapoleren 2020	0,50	20.000

2.2.3.2 Bedrijfsregelingen

De continuering van bedrijfsregelingen om de economische crisis en werkloosheid te verzachten is onduidelijk. In principe zijn de regelingen bedoeld als tijdelijk. Het lijkt erop dat de tijdelijkheid van het beleid wordt doorgezet.

In principe worden de regelingen door het Rijk betaald c.q. vergoed. De extra inzet van personeel om de intake, toetsing en beoordeling van deze regelingen te verzorgen nemen we in deze risicoparagraaf op. In de begroting gaan we ervan uit dat de uitvoeringskosten kostendekkend zijn. We nemen hier het risico op, mochten de uitvoeringskosten hoger uit blijken te komen.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Extra inzet bedrijfsregelingen (WDW)	Extrapoleren 2020	0,50	20.000

2.2.3.3 Onderwijs

Onderwijshuisvesting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. In augustus 2020 is het belang van ventilatie van schoolgebouwen op de agenda gezet. Onduidelijk is nog of en hoe dit precies vorm krijgt. De besmetting via jongeren wordt landelijk gezien als een serieus risico. Goede ventilatie gaat besmettingsrisico tegen.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Aanpassingen onderwijshuisvesting	Uitvraag	0,50	150.000

2.2.3.4 Maatschappelijke instellingen, sportvereniging en zwembad.

In mei (Wijchen) en in september (Druten en Wijchen) zijn er uitvragen gedaan aan maatschappelijke instellingen, sportverenigingen en zwembaden om aan te geven op welke manier de COVID19 crisis hun raakt in de bedrijfsvoering.

De verwachting is dat dit zich doortrekt naar 2021. Daartoe zullen we in deze risicoparagraaf de uitvragen 2020 extrapoleren naar 2021.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Uitvragen 2020 instellingen, sportvereniging en zwembad extrapoleren	Extrapolatie uitvraag 2020	0,50	249.000

2.2.3.5 Bijstandsuitkering, schuldhulpverlening, arbeidsparticipatie en minimabeleid.

Bijstandsuitkering

CPB en vier globale scenario's voor de economie

Het CPB voorspelt een wereldwijde economische recessie, die een open economie als die van Nederland zwaar gaat raken.

Er is nog veel onduidelijk over de omvang en duur van de economische terugval. Het Centraal Planbureau heeft daarom geen centrale raming gemaakt, maar vier scenario's doorgerekend om de mogelijke impact te duiden en te laten zien waar de voornaamste onzekerheden zitten.

Het CPB noemt als belangrijkste onzekerheden:

- Het verloop van de pandemie zelf, en de maatregelen die nodig zijn om verdere verspreiding tegen te gaan. Het CPB rekent met maatregelen die drie, zes of twaalf maanden contactbeperkingen opleggen, gerekend vanaf 1 maart.
- De mate waarin de economie geraakt wordt door de contactbeperkingen, en in welk mate ze zich kan aanpassen. Bij aanpassingen kan men denken aan thuis werken als routine, bedrijven die meer onlinediensten gaan verlenen, en aanpassing van productieprocessen op contactbeperkingen.
- De mate waarin de economische steunmaatregelen in binnen- en buitenland effectief zijn. Lukt het om faillissementen en ontslagen zoveel mogelijk tegen te gaan en een neerwaartse spiraal te voorkomen? Hoe langer de crisis duurt, hoe groter de kans is dat de financiële sector geraakt wordt.

Het CPB heeft op grond van deze onzekerheden 4 zeer globale scenario's voor de Nederlandse economie ontwikkeld.

Scenario	1	2	3	4
Duur contactbeperking	3mnd	3mnd	6mnd	12mnd
Impact contactbeperking	Matig, vooral diensten	Zwaar, ook industrie	Zeer zwaar, in veel sectoren	Zeer zwaar, in veel sectoren met enige adaptie
Direct herstel na opheffen contactbeperking	Ja	Ja	Nee	Nee
Problemen in financiële sector	Nee	Nee	Ja	Ja
Grotere problemen in andere landen	Nee	Nee	Matig	Zeer

Impact op de arbeidsmarkt

Alle vier scenario's leiden tot een stijgende werkloosheid in 2020 en 2021, maar de omvang van de toename verschilt sterk.

In onderstaande is weergegeven hoe de impact op de Nederlandse arbeidsmarkt zal zijn volgens de CPB-scenario's.

Werkloosheidsontwikkeling NL CPB *1000	Aantal	In %
2019	314	3,3%
2020 scenario 1	375	4,0%
2020 scenario 2	395	4,2%
2020 scenario 3	585	6,2%
2020 scenario 4	570	6,1%
2021 scenario 1	420	4,5%
2021 scenario 2	500	5,3%
2021 scenario 3	785	8,4%
2021 scenario 4	880	9,4%
Totaal beroepsbevolking NL	9.375	

Bron: CPB-rapport scenario-ontwikkeling COVID19

Krimpsectoren

De stijgende werkloosheid zal zich vooral voordoen in de zogenaamde krimpsectoren. Dit zijn de sectoren die met name last hebben van de COVID19 crisis.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de verdeling van de Nederlandse beroepsbevolking over deze krimpsectoren. Daarbij is dat ook voor de gemeente Wijchen en Druten gedaan. Dit om vast te stellen of lokaal dezelfde arbeidsmarktbeveging kan worden gevolgd als nationaal.

Verdeling banen in branches met grote krimp	% NL (+/-)	Wijchen	% WIJ	Druten	% DR
Verhuur en overige zakelijke diensten	10%	1.264	7%	335	2%
Horeca	5%	798	4%	165	1%
Cultuur sport en recreatie	3%	361	2%	98	1%
Detailhandel non-food	5%	787	4%	319	2%
Metaal en technologische industrie	4%	1.300	7%	270	1%
Totaal banen	27%	18.190	25%	7.400	7%

Bron: kerngegevens Druten en Wijchen waarstaatjegemeente.nl

Globaal gezien kent Wijchen dezelfde verdeling van banen over de krimpsectoren als het landelijke beeld. Bij Druten is dit beduidend minder.

Ontwikkeling bijstandsuitkeringen Druten en Wijchen

Op basis van deze globale cijfers van het CPB, doen wij in deze risicoparagraaf de volgende aannames:

1. We volgen het gemiddelde CPB-scenario tussen 1 en 4, gegeven de actuele situatie. Met name omdat de contactbeperking op lange termijn nog onduidelijk is, de economische problemen in andere landen zich langzaam manifesteren en nog twijfel bestaat of het de financiële sector diep gaat raken.
Het gemiddelde van de scenario's betekent dat de werkloosheid stijgt naar 6,89% van de beroepsbevolking. In 2019 was dit 3,3%. Een toename van 106%.
 2. De toename aan bijstandsuitkering volgt de impact op de arbeidsmarkt.
 3. Wijchen volgt globaal de landelijke impact op de arbeidsmarkt vanwege de verdeling van banen in krimpsectoren. Bij Druten is de kans op de landelijke beweging beduidend minder.
- Macro gezien worden de bijstandsuitkeringen van heel Nederland vergoed door het Rijk. Bij een verdubbeling van het aantal bijstandsgerechtigden, gaan de meerkosten voornamelijk in de uitvoering van de regeling zitten.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Bijstandsuitkeringen Druten	+ 106% (2019)	0,10	40.000

Schuldhelpverlening

Impact op schuldhelp van huishoudens

Schuldenland, NIBUD en Deloitte hebben studie verricht naar de mogelijke ontwikkeling in de schuldhelp als gevolg van de COVID19 crisis.

Daarbij maken zij gebruik van dezelfde CPB-scenario's (1 en 4). In onderstaande is daarvan een overzicht opgenomen.

Schuldhelpontwikkeling huishoudens NL *1000		
2019	1.337	-1%
2020 scenario 1	1.487	10%
2020 scenario 4	1.895	29%
2021 scenario 1	1.581	15%
2021 scenario 4	2.543	47%

Bron: SchuldenLabNL, NIBUD en Deloitte o.b.v. CPB-scenario's

Krimpsectoren en risicovolle arbeidssituaties

Ook hier lijkt de ontwikkeling van schuldhelp gekoppeld te zijn aan de krimpsectoren, waarvan hierboven de verdeling van banen voor Druten en Wijchen in kaart is gebracht.

Daarnaast is er volgens het Nibud een relatie tussen schuldhelpontwikkeling en de mate van risicovolle arbeidssituaties. De verwachting is dat de schuldhelp met name in deze arbeidssituaties kan voorkomen.

Kritieke arbeidssituaties m.b.t. schuldhelp			
Gemeente	Druten	Wijchen	NL
ZZP banen / totaal banen	13,8%	13,2%	11,4%
Laag opgeleiden	20,8%	16,0%	14,5%

Bron: Waarstaatjegemeente.nl/CBS, SchuldenLabNL, NIBUD en Deloitte o.b.v. CPB-scenario's

Ontwikkeling schuldhulpverlening Druten en Wijchen

Op grond van deze globale cijfers van het CPB, doen wij in deze risicoparagraaf de volgende aannames:

1. Ook hier volgen we het gemiddelde van de vier CPB-scenario's. Dat betekent een gemiddelde stijging van de schuldhulp met 31% t.o.v. 2019.
2. Gegeven de verdeling van banen in krimpsectoren volgt Wijchen globaal de landelijke impact op schuldhulp. De verdeling over kritieke arbeidssituaties benadrukt dit.
3. Bij Druten is de kans op banenverlies en schuldhulp beduidend minder gegeven de verdeling van banen in krimpsectoren. Het beeld van kritieke arbeidssituaties maakt de kans hierop iets groter.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Schuldhulpverlening Druten	+ 31% (2019)	0,40	20.000

Minimabeleid

Beide gemeenten voeren een kwijtscheldingsbeleid voor sociale minima. Dat betekent dat een aantal lokale belastingen voor sociale minima worden kwijtgescholden.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Inzet kwijtschelding Druten	+ 106% (2019)	0,10	100.000

2.2.3.6 Afval

Afvalmarkt

In 2020 zien we vanwege corona lagere opbrengsten papier, hogere verwerkingskosten en extra openstelling milieustraat.

	Financiële impact	Kans	Financieel Risico
Afvalmarkt		0,25	100.000

2.2.4. Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële middelen de gemeente nodig heeft om de risico's op te vangen. We gebruiken een risicosimulatie voor het berekenen van een passende reserve voor het opvangen van de risico's. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van risicosimulatie sprake is van 75 tot 95% zekerheid dat de gemeente haar risico's opvangt. Op basis van een studie naar het verloop van grafieken van een aantal gemeenten kan het best een zekerheidsfactor van 90% gehanteerd worden.

De reden daarvoor is dat:

1. Niet alle risico's zich tegelijk en voor het maximale bedrag voordoen.
2. Voor een klein beetje meer zekerheid (niet 90% maar 95%) moet naar verhouding veel extra geld gereserveerd worden.

Uit de risicosimulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden opgevangen met een bedrag van € 3.247.800 (benodigde weerstandscapaciteit).

2.2.5. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van alle middelen waarover de gemeente Druten beschikt als zich niet begrote kosten voordoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Schatting stand 1-1-2021
Algemene reserves	9.462
Bespaarde rente	130
Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	2.882
Onbenutte belastingcapaciteit	1.179
Saldo onvoorzien	10
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	13.664

Tabel 2 Beschikbare weerstandscapaciteit

Algemene reserves (vrij aanwendbaar)

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de stand van de reserves.

Verloop reserves (bedragen x € 1.000)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Algemene reserves	9.487	9.159	9.462
Bestemmingsreserves	6.325	5.045	5.289

Tabel 3 Verloop van de stand van de reserves

De algemene reserves bestaan uit de algemene reserve (€ 8.164.000) en de reserve grondbedrijf (€ 1.298.000). Deze reserves zijn vrij aanwendbaar. Dat betekent dat er niet van tevoren vaststaat waar we het geld aan uitgeven. Omdat de risico's van het grondbedrijf worden meegenomen in het risicoprofiel, wordt de reserve grondbedrijf meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Bespaarde rente

Bespaarde rente is de rente die we besparen omdat we niet lenen bij een bank. We financieren de investeringen met geld dat we spaarden.

Het saldo van de bespaarde rente mogen we meenemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Alleen de berekende rente over de reserves van NUON en Vitens mogen we niet meenemen in de berekening. Met die renteopbrengsten houden we al rekening bij de structureel te besteden middelen.

Het saldo 2021 van € 250.289 is toegevoegd aan de eenmalige middelen. Daarvan is € 120.000 structureel ingezet voor met name het in de Werkorganisatie Druten-Wijchen ingebrachte bedrijfsvoeringbudget. Dan resteert een bedrag van € 130.000 dat wordt meegenomen als weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Van het totale bedrag aan bestemmingsreserves van € 5.289.000 wordt een bedrag van € 2.882.000 als vrij aanwendbaar aangemerkt. Na goedkeuring van de raad kunnen deze reserves worden ingezet voor het opvangen van risico's.

Uitgangspunt is dat de reserves legaat van Cooth, winstuitkering NUON, egalisatie vuilafvoer en verwerking, riolering, conversie aandelen Vitens en kwelbeheersingssysteem niet vrij aanwendbaar zijn. Hiervan weten we al dat er toekomstige uitgaven komen.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente nog heeft om extra opbrengsten te krijgen via belastingheffing. Op basis van de normering volgens artikel 12 Fvw (Financiële-verhoudingswet) bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit van onze gemeente naar schatting € 1.179.000.

We berekenen de onbenutte belastingcapaciteit door de begrote belastingopbrengst af te trekken van de (maximale) belastingopbrengst die we hadden kunnen krijgen.

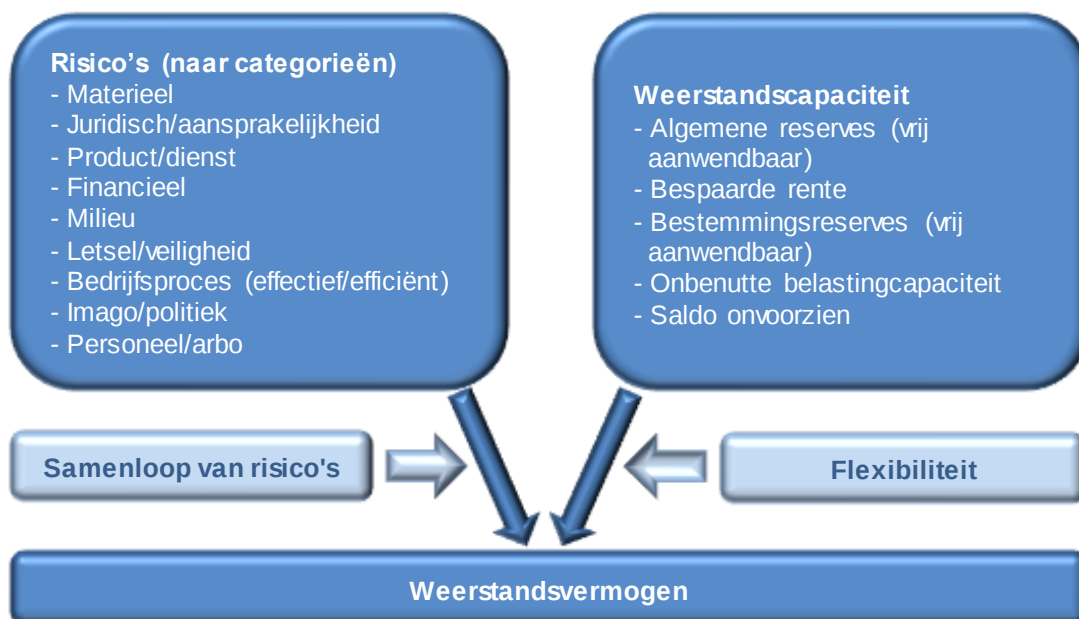
Deze ruimte doet zich alleen voor bij de onroerende-zaakbelastingen (OZB). Het huidige beleid van de gemeente Druten is gericht op 100% kostendekking bij het tarief van de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en de rioolrechten. Daarmee houden we dus geen ruimte over.

Saldo onvoorzien

De gemeente kiest ervoor om € 10.000 in de begroting aan te houden als buffer voor eenmalig onvoorziene uitgaven. Deze uitgaven moeten onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn.

2.2.6. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om toekomstige risico's op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, wordt de relatie gelegd tussen de financiële gevolgen van de risico's (gewenste weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide onderdelen wordt in het figuur hieronder weergegeven.

Figuur 1 Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit

Het is de taak van het bestuur om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen. Dat vraagt om duidelijke en toetsbare kaders voor concrete vragen zoals: hoeveel geld leggen wij opzij voor het opvangen van mogelijke financiële verliezen?

Is ons weerstandsvermogen voldoende?

Om te bepalen of ons weerstandsvermogen voldoende is kijken we naar hoeveel financiële middelen nodig zijn en hoeveel er beschikbaar is. De uitkomst van die deelsom is het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{EUR 13.664.000}}{\text{EUR 3.247.800}} = 4,21$$

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2010 is bepaald dat de gemeente Druten voor de ratio weerstandsvermogen minimaal een waarderingscode "C" wil scoren. Dat komt neer op minimaal voldoende weerstandsvermogen.

De hiernavolgende normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het geeft een waardering van de berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Tabel 4 Weerstandsnorm

De ratio van de gemeente Druten valt in klasse A. Dat betekent dat ons weerstandsvermogen uitstekend is.

2.2.7 Conclusies weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit valt lager uit dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Dat betekent dat Gemeente Druten over voldoende reserves beschikt om met 90% zekerheid de risico's af te dekken.

In hiernavolgend overzicht zijn de ratio's van het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren opgenomen. Het weerstandsvermogen is voldoende op peil.

Rapportagemoment	Verslag 2018	Verslag 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Ratio	4,21	5,47	4,05	4,21

Tabel 5 Verloop ratio weerstandsvermogen

Al enige jaren is ons weerstandsvermogen uitstekend. Omdat de reserves afnemen ten opzichte van de jaarrekening 2019, daalt het weerstandsvermogen ten opzichte van de stand bij het verslag 2019.

Er zijn twee mogelijkheden om het weerstandsvermogen te beïnvloeden, namelijk door maatregelen te nemen voor die risico's en dus door die risico's te verminderen, dan wel door de reserves te vergroten (en dus te sparen). De situatie van de gemeente Druten is de laatste jaren vooral verbeterd doordat onze risico's (o.a. vanuit de grondexploitatie) toch behoorlijk zijn afgenomen.

2.2.8 Financiële kengetallen

Bij ministeriële regeling is een aantal kengetallen vastgesteld. Doel van deze kengetallen is om te kunnen beoordelen hoe we als gemeente Druten het in financiële zin doen. De kengetallen geven de mogelijkheid om het financiële beleid te beoordelen en indien nodig aan te passen.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles. De kengetallen moeten in samenhang en dus in relatie tot elkaar beoordeeld worden. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente onder druk staat en dat er dus maatregelen moeten worden getroffen.

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de financiële positie afgeleid uit het jaarverslag 2019, de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2024.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Netto schuldquote	86	107	117	125	133	130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67	83	93	102	110	107
Solvabiliteitsratio	24	18	18	17	15	15
Structurele exploitatieruimte	0,78	0,15	1,04	1,03	0,87	-0,16
Grondexploitatie	9	12	7	5	5	8
Belastingcapaciteit	95	96	96	96	96	96

Tabel 6 Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist voorzichtig moet zijn met investeren. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn, waardoor er minder geld over blijft voor onverwachte uitgaven.

Dit kengetal is het totaal van onze schulden (aangegane leningen en crediteuren) gedeeld door de inkomsten (totale baten).

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Netto schuldquote	86	107	117	125	133	130

Tabel 7 Verloop netto schuldquote

Volgens de provincie Gelderland is een netto schuldquote lager dan 90% voldoende. Door de voorgenomen investeringen voldoen wij niet meer aan dit criterium en zijn daarmee beland in de middelste categorie.

Netto schuldquote (zonder alle door de gemeente verstrekte leningen)

Een hoge netto schuldquote hoeft niet altijd een probleem te zijn. Een oorzaak van een hoge netto schuldquote kan zijn dat veel van de geleende gelden worden doorgeleend. De rente en aflossingen worden dan voldaan door degenen aan wie deze leningen zijn verstrekt. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote ook zonder de door de gemeente verstrekte leningen berekend. Daarmee ontstaat inzicht in het deel van de leningen waarvan de rentelasten en aflossingen direct drukken op de eigen begroting.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67	83	93	102	110	107

Tabel 8 Verloop netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Zoals te zien hebben de verstrekte leningen een aanzienlijke invloed op de netto schuldquote. De correctie heeft wel invloed op de uitkomst, maar het volume blijft hoog en daardoor zitten we in de categorie middel.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen. Een hoog aandeel van het eigen vermogen geeft aan dat de gemeente financieel gezond en flexibel is.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Solvabiliteitsratio	24	18	18	17	15	15

Tabel 9 Verloop solvabiliteit

Volgens de provincie Gelderland is onze solvabiliteit slecht (norm: < 20%). Een redelijk gedeelte van onze bezittingen is betaald met eigen geld. Maar het grootste gedeelte van onze bezittingen is betaald met geleend geld. Volgens de provincie Gelderland is bij 50% of meer eigen vermogen de solvabiliteit voldoende. Doordat wij fors investeren en dat moeten doen met geleende gelden, daalt onze solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan of er financieel nog ruimte is voor nieuw beleid. Zolang op lange termijn de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven blijft er ruimte over, de zogenaamde structurele exploitatieruimte.

Incidentele baten, maar ook incidentele lasten worden bij deze berekening dus buiten beschouwing gelaten. Dat geldt in principe ook voor de stortingen en onttrekkingen aan reserves, tenzij deze van structurele aard zijn.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Structurele exploitatieruimte	0,78	0,15	1,04	1,03	0,87	-0,16

Tabel 10 Verloop structurele exploitatieruimte

Volgens de begroting 2021 en verder is de gemeente Druten voldoende (norm provincie Gelderland > 0%) in staat om voor langere tijd financiële tegenvallers op te vangen. Dit kengetal laat een daling zien in de jaren 2021-2023 en in 2024 is het nu negatief. Er is beperkt financiële ruimte voor nieuw beleid waar we voorzichtig mee moeten omgaan, zeker omdat onze solvabiliteit nog aan de lage kant is.

Grondexploitatie

Als een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in de aankoop van gronden, kan dat risico's opleveren. Alle kosten van de grond moeten – in basis – worden terugverdiend via verkoop. Hoe langer het duurt voor de gronden worden verkocht, hoe groter de risico's zijn. Het kengetal geeft aan welk gedeelte van onze totale inkomsten is vastgezet in grondexploitatie.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Grondexploitatie	9	12	7	5	5	8

Tabel 11 Verloop grondexploitatie

Ons aandeel in grondexploitatie neemt af. Er blijft daardoor meer geld over voor nieuw beleid en het opvangen van risico's. Dat is een positieve ontwikkeling. Het zegt natuurlijk niets over het verloop van de verkoop van de gronden (of de vraag naar grond). Ook het onderscheid tussen woningbouw of bedrijventerrein wordt niet gemaakt.

De komende jaren is voorzien dat het aandeel van de grondexploitatie weinig risico's oplevert voor de financiële positie van onze gemeente (norm provincie Gelderland < 20%).

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Een gemeente heeft de ruimte om belastingen te verhogen. Deze belastingen zijn voor onze inwoners woonlasten. Het gaat om de OZB (onroerende zaakbelasting), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij is de OZB voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst.

Het kengetal geeft aan hoeveel procent van het landelijke gemiddelde de woonlasten van de gemeente Druten zijn.

Begroting jaar 2021 Kengetallen (in %)	Verslag 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Belastingcapaciteit	95	96	96	96	96	96

Tabel 12 Verloop belastingcapaciteit

De gemeente Druten scoort minder dan 100%. Dat betekent dat onze inwoners minder belasting betalen dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus ten opzichte van dat landelijke gemiddelde nog een mogelijkheid om de belastingen te verhogen en daarmee onze inkomsten te verhogen.

Kengetallen provincie Gelderland

De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Begroting 2021	Categorie A	Categorie B	Categorie C
* Netto schuldquote	117	< 90	90 - 130	> 130
* Netto schuldquote gecorrigeerd	93	< 90	90 - 130	> 130
* Solvabiliteitsratio	18	> 50	20 - 50	< 20
* Structurele exploitatieruimte	1,04	> 0	0	< 0
* Grondexploitatie	7	< 20	20 - 35	> 35
* Belastingcapaciteit woonlasten	96	< 95	95 - 105	> 105

Zoals de tabel laat zien, is de gemeente Druten financieel gezond. Het gevoerde financiële beleid is weinig risicovol.

Hoewel het kengetal solvabiliteit voor verbetering in aanmerking komt, heeft de gemeente Druten ruimte voor investeringen en is de mogelijkheid aanwezig om door belastingverhoging meer inkomsten te genereren (belastingcapaciteit). Die inkomsten kunnen worden aangewend om de schulden te verminderen of het eigen vermogen te versterken.

Het aandeel van de financiële middelen in de grondexploitatie is klein en neemt steeds verder af. Dat geeft meer ruimte om te investeren. Gezien de hoogte van het solvabiliteitspercentage blijven we voorzichtig met investeren.

Conclusie kengetallen

Pas als meerdere kengetallen in de meest risicovolle categorie vallen, kan dit wijzen op een zwakke financiële positie. Dat is voor de gemeente Druten zeker niet het geval. De financiële positie levert weinig risico's op en dat wordt vooral benadrukt door het feit dat we op basis van het kengetal 'structurele exploitatieruimte' positief scoren.

Het eigen vermogen van de gemeente Druten is volgens de norm onvoldoende om financieel flexibel te zijn. De bezittingen worden voornamelijk gefinancierd met geleend geld.

Een positieve ontwikkeling is dat het aandeel van de gemeente in de grondexploitatie afneemt. Dat betekent minder (financiële) risico's waarmee we rekening moeten houden. Daarnaast geeft ons weerstandsvermogen aan dat we uitstekend in staat zijn om toekomstige risico's af te dekken. Dat blijkt ook uit de meerjarenbegroting van de structurele exploitatieruimte.

Met de belastinginkomsten blijft de gemeente Druten onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat in samenhang met de onbenutte belastingcapaciteit, zoals benoemd bij de beschikbare weerstandscapaciteit, er nog ruimte is voor het genereren van inkomsten.

2.2.9 Geprognosticeerde balans

Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Hierna treft u de geprognosticeerde balans aan voor de begroting 2021–2024.

ACTIVA	Ultimo 2019 Rekening	Ultimo 2020 Begroting	Ultimo 2021 Begroting	Ultimo 2022 Begroting	Ultimo 2023 Begroting	Ultimo 2024 Begroting
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	141	128	116	103	90	77
Materiële vaste activa	46.531	49.418	56.215	60.642	63.983	61.862
* Investerings economisch nut	43.528	44.483	51.747	56.462	60.091	58.259
* Investerings OR maatschappelijk	3.003	4.935	4.468	4.179	3.891	3.603
Financiële vaste activa	10.384	10.316	10.784	10.643	10.660	10.415
* Deelnemingen	1.359	1.368	1.520	1.520	1.520	1.520
* Uitgezette leningen	8.999	8.922	9.238	9.097	9.114	8.869
* Overige uitzettingen	26	26	26	26	26	26
Totaal vaste activa	57.056	59.862	67.115	71.388	74.733	72.355
Vlottende activa						
Voorraad (gronden)	4.450	5.213	3.072	2.440	2.223	3.849
Uitzettingen	5.604	5.609	5.604	5.604	5.604	5.604
* Vorderingen openbare lichamen		2.498				
* Schatkist		664				
* Overige vorderingen		2.447				
Liquide middelen	62	413	62	62	62	62
* Kassaldi		2				
* Bank, giro en rekening courant		411				
Overlopende activa	1.469	3.592	1.469	1.469	1.469	1.469
Totaal vlottende activa	11.585	14.827	10.207	9.575	9.358	10.984
TOTAAL GENERAAL	68.641	74.689	77.322	80.964	84.091	83.338

PASSIVA	Ultimo 2019 Rekening	Ultimo 2020 Begroting	Ultimo 2021 Begroting	Ultimo 2022 Begroting	Ultimo 2023 Begroting	Ultimo 2024 Begroting
Vaste passiva						
Eigen vermogen	16.666	13.632	14.089	13.552	12.704	12.517
* Algemene reserve	9.487	9.050	8.165	8.165	7.634	7.634
* Bestemmingsreserves						
- Voor egalisatie van tarieven	687	303	652	769	886	1.005
- Overige bestemmingsreserves	5.638	4.398	5.272	4.618	4.184	3.878
* Nog te bestemmen resultaat	854	-119				
Voorzieningen	3.596	4.820	3.872	3.805	3.786	3.831
* t.b.v. verplichtingen en verliezen	2.961	4.138	3.872	3.805	3.786	3.831
* t.b.v. egalisatie van kosten	635	682				
Vaste schulden looptijd 1 jaar of langer	41.464	47.008	52.446	56.692	60.686	60.075
* Onderhandse leningen	34.453	27.423	31.195	25.047	19.700	15.500
* Waarborgsommen	11	77	11	11	11	11
* Financieringsstekort	7.000	19.508	21.240	31.634	40.975	44.564
Totaal vaste passiva	61.726	65.460	70.407	74.049	77.176	76.423
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter 1 jaar	5.078	6.897	5.078	5.078	5.078	5.078
* Bank- en girosaldi	559	177	559	559	559	559
* Overige schulden	4.519	6.720	4.519	4.519	4.519	4.519
Overlopende passiva	1.837	2.332	1.837	1.837	1.837	1.837
Totaal vlottende passiva	6.915	9.229	6.915	6.915	6.915	6.915
TOTAAL GENERAAL	68.641	74.689	77.322	80.964	84.091	83.338

2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

1. Algemeen

De gemeente Druten is 4.246 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. In deze ruimte vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Druten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, vastgesteld door gemeenteraad in 2018;
- Wegenbeleidsplan Druten 2014 – 2024 Geactualiseerd in 2018;
- Beleidsnota Openbare Verlichting, vastgesteld in 2009;
- Landschapsontwikkelingsplan (2007 – 2017) en uitvoerings- en financieringsplan 2007;
- Groenbeleidsplan vastgesteld in 2004;
- Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen, laatst herzien in 2016 voor de gemeentelijke gebouwen;
- Reserves en voorzieningen, laatst herzien in 2016.

Ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen kan ervoor worden gekozen om de uitgaven jaarlijks in de exploitatie te ramen en te realiseren. Dit is het geval bij de uitgaven voor wegen, groenonderhoud en de openbare verlichting. Voor de riolering en het gebouwenonderhoud zijn de jaarlijkse uitgaven sterk wisselend, maar wel meerjarig voorzienbaar.

Integraal beheer openbare Ruimte (Ibor)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn herijkt met de invoering van het wijkbeheer in 2018. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Tabel 27: Beheerniveaus Openbare Ruimte

Discipline	wonen	werken	Zones fietsen	winkelen	Buitengebied	Ontsluit. wegen
Wegen	B	C	B	B	C	B
Onkruidbestrijding	B	B	B	B	B	B
Wegmeubilair	B	C	B	B	C	C
Civiele Kunstwerken	B	C	B	B	C	C
Groen	B/C*	B/C*	B/C*	B	B/C*	B/C*
Reiniging	C	C	B	B	C	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau.

A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak

A = Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel

B = Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak

C = Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

* Afspraak is dat het machinale groenonderhoud (maaaien) op niveau C wordt uitgevoerd en dat we voor het handmatig groenonderhoud niveau B hanteren.

In het voorjaar van 2019 is het machinaal groenonderhoud opnieuw aanbesteed. Dit contract heeft een looptijd van 3 jaar en kan met 1 jaar worden verlengd. Het bestek eindigt uiterlijk in februari 2022. Het contract voor het onderhoud van de OVL met Spie is op 1 juli 2020 beëindigd. Met de firma van Gelder is een tijdelijk contact tot 1 juli 2021. Met de gemeenten Wijchen, Beuningen en Heumen bereiden we momenteel een nieuwe aanbesteding voor zodat per 1 juli 2021 een nieuw contract in kan gaan.

Voor het planmatig beheer van de buitenruimte maken we gebruik van beheersystemen. Eind 2019 is besloten de beheersystemen van Druten we Wijchen te harmoniseren. Na een uitvoerig selectiesysteem is gekozen voor het beheersysteem Castor van bureau RH/DHV. Afspraak was dat de samenvoeging van beide systemen begin juni een feit zou zijn. In mei is de conversie van de data uitgevoerd en is de geharmoniseerde data ter controle aangeboden. Uit deze controles bleken er echter issues te zijn tussen Castor en Citrix. Het werken onder Citrix bleek lastig en vrijwel niet mogelijk. Aan het oplossen van deze issues is de afgelopen periode hard gewerkt en de problemen lijken nu opgelost te zijn. Tot nu toe was het niet mogelijk om uitbreidingen en mutaties in Castor te verwerken.

Daardoor is het nu voor de begroting 2021 niet mogelijk om actuele/juiste gegevens over areaaluitbreidingen en kostenuitzettingen aan te leveren. De komende maanden worden de ontbrekende gegevens in Castor ingevoerd. In 2021 stellen voor de diverse disciplines geactualiseerde beheerplannen op met daarin actuele overzichten van de arealen en kosten.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Klanttevredenheidsonderzoek	-	-	7.0
Aantal klachten	2.753	2.600	2.400
Aantal burgerparticipatiecontracten	-	18	25
Afhandeling meldingen buiten normtijd	49%	23%	20%
Aantal ontevreden melders	-	-	3%

Financiële aspecten /Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning. In deze planning zijn zowel de wegen, de riolering, kunstwerken, openbare verlichting als groenprojecten opgenomen. Deze planning wordt jaarlijks opgesteld.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn reserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

2. Wegbeheer

In de gemeente Druten ligt een totaal oppervlak van circa 1,28 miljoen m² aan verhardingen. Van het totale areaal bestaat 52,6% uit asfaltverharding, 46,6% uit elementenverharding (klinkers, tegels, etc.), 0,4% uit betonverharding en 0,4% uit overige verhardingen (met name onverhard en semi-verharding).

De trend van de technische kwaliteitsontwikkeling van de verhardingen laat zien dat de kwaliteit van alle verhardingen tot 2010 stabiel was en zich rond de ondergrens van kwaliteitsniveau 'Basis' bevond. Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren is de kwaliteit echter teruggelopen naar een kwaliteitsniveau 'Laag'.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarnota 2016 is vastgesteld dat vanaf 2018 het structureel budget voor onderhoud wegen wordt opgehoogd. Uitgangspunt is dan dat voor asfaltverhardingen een onderhoudsniveau 'Basis' en voor elementen een onderhoudsniveau 'Laag' geldt. In 2017 is gestart met het opstellen van plannen hoe het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk ingezet kan

worden om aan het hiervoor benoemde kwaliteitsniveau te voldoen. In 2018 is onderzoek gedaan naar het hanteren van risico gestuurd beheer aan ons wegareaal. In dit onderzoek wordt dan onder andere gekeken naar gebruikersintensiteit en gebruiksfunctie waarop het onderhoudsniveau wordt afgestemd. In 2021 worden aan de onderstaande wegvakken onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd of gepland:

Onderhoud asfaltverhardingen		
Plaats	Straat	Locatiekenmerken
Afferden	Schriksestraat	Tussen Kooistraat en watergang Leigraaf
Afferden	Bloemstraat	Gehele straat
Druten	Van Heemstraweg	Tussen rotonde meester van Coothlaan tot rotonde Deestersteeg
Druten	Hooistraat	Gehele straat
Horssen	Oostweg	Tussen Batenburgstraat en Roedensestraat
Horssen	Batenburgstraat	Gehele straat
Horssen	Singel	Gehele straat
Horssen	Mekkersteeg	Tussen Middelwaard en huisnr. 2A
Horssen	Altfortsestraat	Gehele straat
Puijflijk	Oude Koningsstraat	Gehele straat
Druten	Waalbandijk	Vanaf Veerдам naar oosten
Onderhoud bermen		
Plaats	Straat	Locatiekenmerken
Afferden	Kooistraat	Gehele Kooistraat samen met Beuningen

3. Rioleringen

De gemeente Druten heeft circa 110 kilometer vrijval riolering in beheer. Het grootste gedeelte van de riolering (63%) wordt gebruikt als gemengd riool. Daarnaast is er 16% in gebruik voor zowel vuilwaterafvoer als hemelwaterafvoer. Verder heeft de gemeente Druten ca. 43,5 km drukrioleringsleiding, ca. 210 drukrioleringsunits, 9 bergbezinkvoorzieningen, ca. 7.325 stuks straat- en trottoirkolken, 27 stuks rioolgemaal en 13 IBA's in beheer.

In 2018 is een geactualiseerd Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) vastgesteld door de gemeenteraad. In dit plan zijn per waterzorgplicht (afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater) de beleidsuitgangspunten vastgelegd. Een van de uitgangspunten in dit plan is om het beleid ten aanzien van riolering en water zoveel mogelijk gelijk te schakelen met de gemeente Wijchen. Daarnaast is 2018 risico gestuurd beheer verder uitgewerkt en doorgevoerd in de diverse operationele plannen.

Koppeling wegen- en rioolbeheer

Om onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en de riolering integraal uit te kunnen voeren dient constant een interactie plaats te vinden tussen het wegbeheer en het rioolbeheer om zodoende kapitaalvernietiging tegen te gaan. Zo kan het zijn dat herbestratingen naar voren worden gehaald of uitgesteld om deze werkzaamheden in combinatie met rioolvervangingen uit te voeren. Dit geldt tevens voor vervangingswerkzaamheden van het riool. In 2018 hebben er geen grootschalige

rioolvervangingen plaatsgevonden. Alleen rioolrenovatie door het relinen van bestaande leidingen en plaatselijke reparaties wordt uitgevoerd.

Daarnaast is het uitvoeringsprogramma, zoals dit opgenomen is in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022, verder uitgewerkt. Naast het reguliere onderhoud zijn er op basis van risico gestuurd beheer inspectie uitgevoerd. De resultaten van deze inspectie zijn beoordeeld en hierop zijn maatregelen geformuleerd.

4. Openbaar groen

Het onderhoud van het openbaar groen is door een aannemer uitgevoerd. De werkzaamheden zijn verwerkt in een onderhoudsbestek volgens de afspraak van Integraal beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). Hierin is het onderhoud gecombineerd van:

- Groen
- Wegen
- Vegen van de straten
- Reinigen hondenuitlaatplaatsen
- Plaatsen, legen en ophalen bladmanden
- Bestrijding van onkruid op de verhardingen.

Sinds 2016 maaien we het gras op verschillende plaatsen bijvriendelijk. De afgelopen jaren werpte dit duidelijk zijn vruchten af. Het heeft in 2020 geleid tot een bloemrijk beeld met veel aanwezige insecten wat de biodiversiteit verbetert.

Burgerparticipatie groen

Met bewoners worden in 2021 op diverse locaties de beplanting gerenoveerd.

Daarnaast voert wijkbeheer, op verzoek van bewoners uit de wijken, kleine vervangingen van beplanting uit.

Drutens Bosje

In het kader van bewonersparticipatie zet de aannemer bij het onderhoud vrijwilligers in. Daarnaast wordt het toezicht op het gebruik van het Drutens Bosje ondersteund door een groep vrijwilligers die daarvoor door de gemeente is aangesteld en wordt gefaciliteerd. Deze groep doet ook enkele lichte onderhoudswerkzaamheden. In het Drutens Bosje is groot onderhoud uitgevoerd aan de ijsbaan, de paden, de speeltoestellen en aan de bomen.

Bomenonderhoud

Handhaven duurzaam bomenareaal: We kappen planmatig de bomenrijen in het buitengebied die bekend staan als bomenrijen met verhoogd risico. In het verleden zijn van deze rijen meerdere exemplaren omgewaaid, afgebroken en/of breken er regelmatig zware takken uit de bomen. Daarnaast vraagt het continue bijsturen vanwege ziekten en plagen om ad-hoc oplossingen. Met name uitval door Essentaksterfte en Kastanjabloedingsziekte vraagt sturing buiten de planning om. Uiteraard is nieuwe aanplant van bomen onderdeel van deze trajecten.

Onderhoudstoestand bomen: We hebben afgelopen jaren extra ingezet op het inlopen van achterstallig onderhoud in ons bomenareaal. We maakten grote stappen, maar op dit moment is er nog steeds sprake van achterstallig onderhoud. We proberen dat in 2021 verder in te lopen. Daarbij wordt gestuurd op risico's en minder op overlast. We gaan er vanuit dat het achterstallig onderhoud in de aankomende 5 jaar wordt ingehaald.

Herinrichting De Gelenberg

Sportcomplex De Gelenberg sluit in haar huidige vorm niet meer aan bij de wensen, de soort en het aantal gebruikers. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor herinrichting van het totale complex. Er worden extra parkeerplaatsen op het sportpark gerealiseerd en daarnaast is besloten tot vervanging van de huidige sporthal.

Speelvoorzieningen

Voor de speelvoorzieningen is het structurele onderhoud doorgezet. Voor 2021 onderzoeken we of de inrichting van de speelterreinen nog wel voldoet aan landelijke richtlijnen en voorschriften van de NVWA. Naast de inrichting wordt ook gekeken naar de kwaliteit van de ondergronden, de hekwerken en de speeltoestellen.

5. Openbare verlichting

In 2009 is het "Beleidsplan Openbare Verlichting 2009-2018" vastgesteld. Samen met Wijchen zal in 2020/2021 een plan worden opgesteld ten behoeve van nieuw beleid.

Lichtmasten worden gecontroleerd op leeftijd en selectief getest. Aan de hand van deze gegevens stellen we een vervangingsplan op en voeren dat uit.

We verlichten conform de richtlijn ROVL 2011 waarbij energieverbruik en duurzaamheid centraal staan. Bij nieuwbouw en reconstructies voldoen we aan deze richtlijn, bij renovaties streven we naar de ondergrens van de richtlijn zonder er lichtpunten bij te plaatsen.

Om een beeld te krijgen op welke manier het openbare verlichtingsnet van de gemeente nog meer duurzaam gemaakt kan worden is er in 2019 een uitgebreide inventarisatie en inspectie uitgevoerd. De resultaten hiervan worden verwerkt in een vervangingsplan dat eind 2020 aangeboden wordt aan de gemeenteraad. Na goedkeuring van dit plan wordt overgegaan tot het vervangen van de diverse armaturen voor LED verlichting.

6. Gebouwen

Onderhoud gebouwen

Voor de gemeentelijke gebouwen wordt periodiek een Meerjaren OnderhoudsPlanning (MOP) opgesteld. Deze MOP geeft inzicht in het te verwachten onderhoud en de kosten van het onderhoud. Op basis van de MOP wordt het gemiddelde van de jaarlijkse kosten berekend wat de basis is voor de dotatie aan de voorziening gebouwenbeheer. Deze is in de exploitatiebegroting opgenomen.

Per jaar wordt geschouwd of de geplande onderhoudsactiviteiten ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Is het niet direct noodzakelijk dan worden de activiteiten doorgeschoven. Omgekeerd komt het ook voor dat onderhoudsactiviteiten eerder uitgevoerd moeten worden. Eens per 3 jaar wordt het MOP geactualiseerd. In 2020 wordt deze actualisatie weer uitgevoerd.

2.4 Paragraaf financiering

2.4.1 Algemeen

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het bevorderen en transparant maken van het financieringsbeleid. De belangrijkste middelen om die transparantie te bevorderen zijn het opstellen van een treasurystatuut en het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening. In de begroting worden de plannen op het gebied van financiering en treasury toegelicht en in de jaarrekening wordt ingegaan op de bereikte resultaten. Hieruit zal ook moeten blijken dat de financieringsactiviteiten zijn uitgevoerd conform het treasurystatuut en de Wet Fido.

2.4.2 Doelstellingen van het treasurybeleid

De belangrijkste doelstellingen van het treasurybeleid zoals deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut zijn:

- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities (financierings- en beleggingsfunctie);
- Het zoveel mogelijk beschermen van de gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals rente-, koers-, krediet-, valuta- en liquiditeitsrisico (risicomanagementfunctie);
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheersen van de geldstromen en financiële posities;
- Het opzetten en onderhouden van een goede en efficiënte financiële infrastructuur voor het beheer van de geldstromen en posities;

Middels het vaststellen van de begroting geeft de gemeenteraad een mandaat af aan het college van burgemeester en wethouders om de in de financieringsparagraaf voorgestelde transacties ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Het college mandateert de functionarissen van het domein Bedrijfsvoering met inachtneming van het bepaalde in het treasurystatuut om binnen de kaders van de financieringsparagraaf in de begroting en eventuele bijstellingen over te gaan tot het afsluiten van de feitelijke transacties.

2.4.3. Uitgangspunten risicobeheer

Voor risicobeheer gelden als algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.
- Uitzettingen vinden uitsluitend plaats bij de schatkist van het Rijk.

2.4.4 Ontwikkelingen 2021

BBV rentetoerekening

In 2016 heeft de Commissie BBV een notitie rente 2017 geschreven met bepalingen en richtlijnen. In de notitie wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten. De commissie BBV adviseert het renteschema uit deze notitie op te nemen. De werkelijke rentekosten in 2021 die centraal op taakveld 0.5 (Treasury) vermeld staan worden met behulp van een renteomslag van 1,25% toegerekend aan de betreffende taakvelden. Er wordt jaarlijks met een vaste omslagrente gerekend voor alle activa op basis van de werkelijke rentelasten. Dit vaste omslagrentepercentage mag niet hoger zijn dan de rente die wordt betaald over externe financiering, met een afwijking van maximaal 0,5%. Voor de begroting 2021 is het omslagrentepercentage bepaald op 1,25%. (2020: 1,25%)

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening 2021			2021
a.	Rentelasten over de korte en lange financiering		412.305
b.	Externe rentebaten		-103.096
	Totaal door te rekenen externe rente		309.209
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-67.087	
c2.	Rente projectfinanciering	n.v.t.	
	Subtotaal		-67.087
	Saldo door te berekenen externe rente		242.122
d1.	Rente toegerekend aan het eigen vermogen (2021:1,25%)		261.175
d2.	Rente toegerekend aan voorzieningen		n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		503.297
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1,25%)		723.980
f.	Renteresultaat Taakveld Treasury		220.683

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 is schatkistbankieren wettelijk verplicht. Dit betekent dat decentrale overheden hun tegoeden verplicht moeten aanhouden in de Nederlandse schatkist. De redenen voor deze maatregel zijn het verminderen van de risico's van uitzettingen van overtollige middelen door decentrale overheden en het verlagen van de EMU-schuld van Nederland. Dagelijks worden in Druten aan het einde van de dag alle overtollige middelen boven het minimale drempelbedrag van € 250.000 afgeroomd en aangehouden in de schatkist. De rentevergoeding voor overtollige middelen bij de schatkist is nihil.

Toekomstige financieringsbehoefte

Onze financieringspositie wordt in 2021 met name beïnvloed door investeringen die plaats vinden. Voor een nadere toelichting op het investeringsvolume dat in de begroting 2021-2024 is opgenomen verwijzen wij u naar paragraaf 7.1 (*investeringsvolume 2021-2024*).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is door het Rijk ingevoerd om risico's te beperken bij het aantrekken van geld. De kasgeldlimiet bepaalt in hoeverre we tekorten mogen aanvullen met kortlopend geld (< 1 jaar). De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting en geldt voor het gehele jaar. Voor Druten bedraagt de kasgeldlimiet in 2021 afgerond € 3.250.000. De liquiditeitenontwikkeling wordt voortdurend gevolgd. Indien de kasgeldlimiet in 2021 structureel dreigt te worden overschreden, worden aanvullende maatregelen genomen door het aantrekken van liquiditeiten met een looptijd langer dan één jaar. Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente voor langlopende leningen, wordt zoveel mogelijk met kortlopende leningen gefinancierd.

Renterisiconorm

Via de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loop op haar vaste schuld (leningen met een looptijd langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden geherfinancierd. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met

het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk doorwerken in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Druten binnen de renterisiconorm blijft.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Positie t.o.v. renterisiconorm				
1 Te betalen aflossingen	6.729	6.147	5.347	4.200
Renterisiconorm				
2 Stand van het begrotingstotaal per 1-1-2021 e.v.	44.932	45.098	45.758	46.137
3 Het vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (2) x (3)	8.986	9.020	9.152	9.227
Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	8.986	9.020	9.152	9.227
Te betalen aflossingen	6.729	6.147	5.347	4.200
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	2.257	2.873	3.805	5.027

Rentevisie en economisch beeld (medio september 2020)

De treasury-activiteiten staan bloot aan zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan met name uit investeringsplannen. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt. Het voorspellen van de renteontwikkeling is echter een lastige en bijna onmogelijke opgave, zeker op de lange termijn.

Volgens de rentevisie van de Bank Nederlandse Gemeenten (eind juli 2020) blijven de lange rentetarieven op zeer lage niveau's de komende 12 maanden. In de begroting 2021 wordt voor de financieringsbehoefte rekening gehouden met een rentepercentage van 1,25%.

Leningenportefeuille

Het schuldrestant van onze leningenportefeuille bedraagt begin 2020 € 34,452 miljoen. In februari 2020 is een 15jrs langlopende lening van € 10,5 miljoen afgesloten. Medio september 2020 heeft de gemeente 13 langlopende leningen met looptijden van 5 t/m 20 jaar. De leningenportefeuille bestaat volledig uit lineaire leningen waarbij geen tussentijdse renteaanpassingen zijn toegestaan. De leningen zijn afgesloten bij de BNG, Rabobank en NWB.

Liquiditeitenbeheer en financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op een liquiditeitsplanning. Hiermee wordt geprobeerd de benodigde liquiditeiten op een bepaald moment te berekenen. Voor wat betreft de gemeentelijke inkomsten is dit redelijk in beeld te brengen, zo is bekend wanneer de rijksuitkeringen en de belastingen ontvangen worden. De grootste onzekere factor bij de opbrengsten is de opbrengst van de diverse bouwgrondexploitaties.

In een normale rentestructuur is kort geld (< 1 jaar) goedkoper dan lang geld; daarom is onze strategie erop gericht zoveel en zolang mogelijk te financieren met kort geld. Indien we de kasgeldlimiet benaderen, oriënteren we ons op de mogelijkheden kort geld te vervangen door lang geld. Het daadwerkelijke tijdstip voor aantrekken van lang geld bepalen we uiteindelijk mede op grond van de liquiditeitsbehoefte, rentestanden en andere relevante ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

Uit het overzicht kapitaallasten uit de productenraming blijkt dat wij per 2021 een financieringstekort hebben van € 7.068.277. Het betreft een momentopname tijdens het opmaken van de begroting. Hierbij is rekening gehouden met de boekwaarden van de activa, eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de vaste opgenomen geldleningen per medio september 2020.

Relatiebeheer

Met de huisbankier Bank Nederlandse gemeenten is een financieringsovereenkomst gesloten. De Bank Nederlandse Gemeenten is de huisbankier van de gemeente Druten. De dienstverlening verloopt naar tevredenheid. Tevens zijn basisafspraken vastgelegd over de te ontvangen respectievelijk te betalen rente en de daarbij behorende tarieven. Daarnaast vervult de plaatselijke ABN een rol in het beperkte (contante) betalingsverkeer.

2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De Werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten. De begroting 2021 heeft de zienswijze procedure doorlopen en is vastgesteld in het bestuur van de WDW.

In de begroting van de WDW is de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen. Voor de invulling van de bedrijfsvoering verwijzen we derhalve naar de begroting 2021 van de WDW. Samenvattend is daarin terug te vinden:

De veranderopgave van de WDW ligt in het bereiken van meerwaarde op de 5K's. Daarvoor voert de WDW op meerdere niveaus in de organisatieveranderingen door. Op hoofdlijn liggen deze op het gebied van digitalisering en ICT, efficiëntere en geharmoniseerde werkprocessen en ontwikkeling van medewerkers voor wat betreft houding, gedrag en vaardigheden.

In 2021 ligt dit vooral op de doorontwikkeling van de organisatie. IT-ontwikkeling, digitalisering en professionalisering van medewerkers en teams zijn daarin de kernthema's.

2.6 Paragraaf verbonden partijen

1. Algemeen

Een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Druten een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.

In deze paragraaf worden de verbonden partijen besproken, waarbij de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid aan de orde komen.

Bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een organisatie of anderszins stemrecht heeft.

Er is een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op ons kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen (vennootschappen);
- publiek-private samenwerkingen (PPS);
- stichtingen en verenigingen.

Centraal advies

Met de gemeente Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de advisering van begroting- en rekeningstukken van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen. Vanuit de afdeling stadscontrol van de gemeente Nijmegen wordt een (financieel-technisch) advies uitgebracht aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en aan de gemeentebesturen. De gemeenten zijn uiteraard vrij om dit advies over te nemen, te amenderen of te negeren. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over begroting- en rekeningstukken ligt bij het algemeen bestuur van de GR.

2. Gemeenschappelijke Regelingen

Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. De gemeente Druten kiest voor een gemeenschappelijke regeling indien zij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kan uitvoeren.

De gemeente Druten is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

2.1 Bedrijfsvoeringsorganisatie “Werkorganisatie Druten Wijchen”

Doel

De gemeenten Druten en Wijchen zijn met ingang van 1 januari 2018 ambtelijk gefuseerd. Daarvoor is een bedrijfsvoeringsorganisatie met de naam Werkorganisatie Druten Wijchen, opgericht. Alle personeel van beide gemeenten, met uitzondering van de gemeensecretarissen, de griffiers en medewerkers van de griffie, zijn in dienst gekomen van de werkorganisatie.

Ontwikkelingen

De evaluatie van de WDW is afgerond en besproken met de raden. Uitkomst hiervan is om het traject van doorontwikkeling van de WDW voort te zetten met in achtneming van de aanbevelingen uit het evaluatierapport. Een belangrijk onderwerp dat in 2021 wordt opgepakt is een (financiële) injectie in de ICT-capaciteit om zodoende voorgenomen veranderingen te kunnen realiseren.

Het college heeft, net als het college van Wijchen, uitgesproken voorstander te zijn van een bestuurlijke fusie, omdat dit uiteindelijk de belangrijkste knelpunten van de werkorganisatie kan oplossen. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een bestuurlijke fusie.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Druten en Wijchen.

Bestuurlijk belang

In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en de beide wethouders Financiën zitting.

Financieel belang

Bijdrage € 12.332.308

2.2 Gemeenschappelijke Regeling Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO)

Doel

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van socialezekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van te veel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek. Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden worden actief door het IBO opgespoord. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeenten de verantwoordelijkheid voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. Verantwoordelijk wethouder is de heer G.C.M. van Elk.

Financieel belang

Bijdrage deelnemende gemeenten: De totale kosten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld, waarbij 50% van de totale lasten versleuteld wordt op basis van het inwoneraantal en 50% van de totale lasten op basis van het aantal afgedane opdrachten.

2.3 Regeling Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)

Doel

De vervoersorganisatie brengt de belangen van de deelnemers samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen wordt gewerkt aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoerssysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Ontwikkelingen

Eind 2019 is een aanbestedingsprocedure gestart voor het vervoer (vraagafhankelijk en routegebonden) en callcenter, welke heeft geleid tot contractering van een aantal aanbieders. In augustus 2020 is de nieuwe contractperiode van start gegaan. Vanaf 1 augustus 2020 vindt regie plaats op basis van een callcentermodel. Hierdoor worden regietaken bij de vervoerders gelegd, maar een deel van de regietaken dient op een andere wijze georganiseerd te worden. De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen

wanneer een gemeente meer vervoer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor de partijen die vervoer inbrengen. Als gevolg van de corona crisis is er sprake van een flinke afname van het vraagafhankelijk vervoer en gelden er beperkende maatregelen. Met de vervoerders is een tegemoetkomingsregeling overeengekomen, inhoudende dat gereden ritten volledig worden betaald en dat voor niet gereden ritten een tegemoetkoming van 80% wordt gegeven. Hoewel de kosten per vervoerde reiziger fors stijgen door de beperkende maatregelen, blijven de totale kosten vooralsnog binnen de begroting. In een later stadium zal duidelijk worden in hoeverre er sprake is van meerkosten die mogelijk verhaalbaar zijn op de Rijksoverheid. De vervoersorganisatie verwacht dat voor het vraagafhankelijk vervoer de effecten van de coronacrisis tot na 2020 merkbaar zullen zijn en treft samen met de vervoerders maatregelen om hierop te anticiperen.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

In het bestuur van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen zitten 18 personen; uit elke gemeente één. Vanuit Druten is wethouder A. Springveld bestuurslid en wethouder G.C.M. van Elk plaatsvervangend bestuurslid.

Financieel belang

Bijdrage € 646.422

2.4 Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen en Stichting Economic Board

Doel

Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Daarnaast is er een Stichting Economic Board en een Bureau Brussel. De eerste heeft als doel de samenwerking in de regio tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen te versterken. Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem-Nijmegen bij de Europese Unie en andere Europese overheden.

Er zijn vijf opgaven waar de Regio Arnhem Nijmegen aan werkt.

- Verbonden regio
- Circulaire regio
- Ontspannen regio
- Productieve regio
- Groene groeiregio

Elk onderdeel heeft een eigen portefeuillehoudersoverleg (de wethouders per gemeente).

Het overleg is niet alleen informatief van karakter maar gericht op het bereiken van bestuurlijk commitment op de regionale opgaven. Met de afspraken adviseren de wethouders hun colleges en hun gemeenteraden. De Regio Arnhem Nijmegen is geen beslisorganisatie; de uiteindelijk besluitvorming over de voorstellen ligt bij de 18 gemeenten.

Ontwikkelingen

In het voorjaar van 2019 namen de 18 colleges van B&W van de Regio Arnhem Nijmegen het initiatief om na te denken over versterking van de regionale samenwerking. Die versterking is nodig vanwege een dubbele urgentie: slagkracht in de opgaven én transparantie / democratische legitimatie. In een intensief traject onder leiding van een stuurgroep en met meerdere regionale raadsbijeenkomsten is vanaf voorjaar 2019 gewerkt aan het uitwerken van een regionale visie, een regionale agenda met daarin de opgaven, en een werkwijze. Dit heeft ertoe geleid dat besloten gaat worden om een openbaar lichaam te gaan oprichten. Op korte termijn gaan de voorstellen hiervoor naar alle colleges en raden. Beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2021.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

Het Bestuurlijk Overleg bestaat uit 18 leden; van iedere gemeente één vertegenwoordiger. Voor Druten is dit de burgemeester.

De deelnemers aan de portefeuillehoudersoverleggen zijn:

- Ontspannen regio: wethouder A. Springveld
- Productieve regio: wethouder W. Brink

Financieel belang

De inwoner bijdrage bedraagt € 1,88 per inwoner in 2021. In totaal: € 35.724. In deze begroting stellen we voor om de bijdrage voor de Regio Arnhem Nijmegen te verhogen van € 0,88 naar € 2,50, wat resulteert in een uitzetting van € 30.830 ingaande het jaar 2021.

2.5 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)

Doel

Om te voorkomen dat er een lappendeken aan GR's ontstaat stemde de raad op 20 februari 2014 in met deelname aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en met deelname aan de eerste module ervan, het Werkbedrijf. De gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2016 gewijzigd. De twee belangrijkste wijzigingen betreffen: het toevoegen van een tweede module, ICT en het toevoegen van de taken en bevoegdheden die bij de GR BREED zijn weggehaald. Onlangs is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd vanwege de toetreding van de gemeente Wijchen tot de module ICT alsmede een wijziging in de stemverhoudingen.

Ontwikkelingen

Bij haar oprichting kreeg de MGR de taak om niet alleen een uitvoeringsorganisatie te zijn, maar ook een platform voor regionale afstemming en overleg.

Als gevolg van de verkiezingen in 2018 is het bestuur van de MGR gewijzigd. Het nieuwe bestuur greep dit moment aan om de samenwerking met elkaar te evalueren, samen met de colleges en ambtelijke organisaties uit de regio. Er is een notitie opgesteld, 'Lokale belangen in een sterke regio; samenwerken en afstemmen in het Rijk van Nijmegen'. Hierin staat wat er de afgelopen periode met elkaar is gedaan en is bereikt en wordt vooruitgekeken. Er is een college- en raadsbijeenkomst geweest.

Er is ook opnieuw gekeken naar de bestuurlijke inrichting van de MGR. Het accent komt meer bij het algemeen bestuur te liggen, waar het gaat over de platformfunctie. Deze functie houdt in dat de MGR een platform voor samenwerking en afstemming tussen gemeenten in de regio is. Het dagelijks bestuur richt zich dan alleen nog op bedrijfsvoering en agendavoorbereiding van het algemeen bestuur. Als onderdeel hiervan is het dagelijks bestuur verkleind van de huidige vijf naar drie leden.

Module Werkbedrijf

Het Werkbedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineengeslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Sinds 2015 voert WerkBedrijf de arbeidsbemiddeling voor werkzoekenden in de regio Rijk van Nijmegen uit. Dit is het basispakket. Daarnaast kennen we maatwerk, oftewel het maatwerkpakket. Het maatwerkpakket is er om lokale kleur te geven aan de uitvoering van WerkBedrijf. Na ruim 2 jaar en 20 projecten zien we dat de gemeenten een gemene deler hebben ten aanzien van het maatwerk. Daarom wil het Werkbedrijf toe gaan werken naar één basispakket met oog voor lokale zichtbaarheid. Op basis van het nieuwe regeerakkoord kunnen er de komende jaren wijzigingen in de wetgeving worden verwacht. Een voorbeeld is het voornemen van de nieuwe regering om meer beschut werk te

realiseren. Dit zal naar verwachting een effect hebben op de dienstverlening en financiën. Ook de corona crisis heeft financiële gevolgen, nu de werkloosheid toeneemt.

Module ICT

IRvN richt zich op de verdere inrichting van de organisatie en het neerzetten van de ambities en de gewenste werkwijze van iRvN, zodat de deelnemende gemeenten een zo goed mogelijke ICT-dienstverlening krijgen. De uitdaging van iRvN is om de deelnemende gemeenten te helpen om hun informatievoorziening "dichtbij te kunnen blijven organiseren", zodat ze blijven ontwikkelen op weg naar een efficiëntere en digitale overheid. iRvN is genooddaakt om vanuit het bestaande informatie- en applicatielandschap gemeenten actiever te adviseren hoe deze beter (regionaal ingezet) worden, wat de regionale consequenties en voordelen zijn van landelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. IRvN ontwikkelt, beheert en exploiteert een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur voor de informatievoorziening van gemeenten tegen een afgesproken prijs en kosten. En daar waar gewenst inrichting en beheer van (gemeenschappelijke) informatiesystemen.

In 2020 wordt in opdracht van de Kring van Gemeentesecretarissen, een grootschalig evaluatieonderzoek uitgevoerd naar ICT Rijk van Nijmegen en de I&A samenwerkingspartners van de deelnemende gemeenten. Dit met het oog op de toekomstige regionale I&A-samenwerking en de IRvN ambities. De conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek zullen de basis zijn voor de verdere ontwikkeling van de IRvN.

De bijdrage van de IRvN wordt in rekening gebracht bij de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Betrokkenen

De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur MGR: burgemeester en wethouder G.C.M. van Elk

Dagelijks bestuur: geen deelname

Lid Bestuurscommissie Werk: wethouder G.C.M. van Elk

Lid Agendacommissie: raadslid mevrouw M.J.H. Faassen-Tomassen

Financieel belang

Module Werkbedrijf: Bijdrage gemeente Druten € 2.871.000.

Module ICT: Bijdrage WDW € 1.781.534

Risico

Er doet zich een financieel risico voor dat de beschikbare weerstandscapaciteit van de MGR te boven gaat.

Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de MGR dan begroot.

2.6 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Doel

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen

Eind 2019 stelden de raden een nieuwe meerjarenstrategie voor de GGD vast. Standpunt van Druten is dat we een meer flexibele GGD wensen die aansluit op lokale behoeften. Dat betekent minder taken in het uniforme pakket en meer keuze in lokaal maatwerk. Een aandachtspunt blijft de ontwikkeling van Veilig Thuis: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De afgelopen jaren zijn er verbeteringen gerealiseerd, maar wij blijven de ontwikkelingen kritisch volgen.

In de bestrijding van de Covid-19 pandemie schaaft de GGD zeer sterk op. Daar worden veel kosten door gemaakt. Het is op dit moment nog onduidelijk hoe de compensatie van het Rijk voor GGD'en eruit ziet. Dat maakt dat voor gemeenten onduidelijk is of en wat de financiële gevolgen zijn.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur: wethouder G.C.M. van Elk

Dagelijks bestuur: wethouder G.C.M. van Elk

Financieel belang

Bijdrage 2021 € 903.295

(uniform deel)

2.7 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Doel

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zij is dé organisatie die, samen met de 14 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

De Veiligheidsregio bestaat momenteel uit:

- Brandweer Veiligheidsregio Gelderland Zuid;
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR);
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
- Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK);
- Veiligheidsbureau.

Ontwikkelingen

In de begroting 2021 is zo veel mogelijk rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt dat deze weliswaar bekend zijn, maar dat de beleidsmatige en financiële consequenties voor de Veiligheidsregio op dit moment nog onduidelijk zijn. Voorbeeld hiervan is de landelijke meldkamerorganisatie waarin te zijner tijd de meldkamer van Gelderland-Zuid op gaat.

De financiële en beleidsmatige effecten als gevolg van de betrokkenheid van de VRGZ bij de bestrijding van het coronavirus zijn nog niet goed in te schatten. De VRGZ heeft flink moeten opschalen en dit duurt nog voort. Het beeld van geïnterviewde en gecalculerde risico's wordt sowieso ongunstiger, waardoor de weerstandscapaciteit verder afneemt.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West-Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur: burgemeester

Dagelijks bestuur: geen deelname

Financieel belang

Bijdrage € 1.113.795

Risico

Er doet zich een risico voor dat de algemene reserve voor C&R van de VRGZ te boven gaat.

Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de VRGZ dan begroot.

2.8 Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)

Doel

In 2017 is op basis van een evaluatie de taak van de GR MARN beperkt. Concreet betekent dit dat de netwerkondersteuning die GR MARN verzorgde is gestopt.

De regeling richt zich nu vooral op de rol van aandeelhouder en leverancier van afval aan ARN B.V.. Daardoor blijven onderwerpen met betrekking tot afval een rol spelen. De ondersteuning van de MARN wordt vanaf 2018 door Dar N.V. uitgevoerd.

Ontwikkelingen

Gedurende dit jaar zal het bestuur verkennen of de samenwerking binnen de GR MARN ook aandacht zal besteden aan mogelijke bijdragen in de energietransitie.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West-Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur: wethouder A. Springveld

Dagelijks bestuur: wethouder A. Springveld

Financieel belang

Aan de MARN wordt geen gemeentelijke bijdrage verstrekt.

2.9 Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Doel

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen

De Omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria en daar waar nog kennis en ervaring ontbreekt zal een opleidingstraject gevolgd worden door de medewerkers.

De gemeenten Druten en Wijchen hebben de Wabo-taken (op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving) gezamenlijk opgepakt om zo te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Deze twee gemeenten zullen dus de Wabo-taken (BRIKS) niet overdragen naar de ODRN, maar zullen wel nauw samenwerken met de ODRN op onderwerpen waar Druten en Wijchen gedeeltelijk niet kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Projecten die momenteel binnen de ODRN lopen zijn de nieuwe Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwtaken. De eventuele extra kosten die hier mee gemoeid zijn, zijn nog niet in beeld.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur: wethouder W. Brink

Dagelijks bestuur: geen deelname

Financieel belang

Bijdrage € 498.000

Risico

Er doet zich een politiek/bestuurlijk risico voor bij de ODRN dat de beschikbare weerstandscapaciteit te boven gaat.

Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de ODRN dan begroot.

2.10 Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Doel

Het recreatieschap is opgericht als een gemeenschappelijke regeling en heeft als doel om de belangen te behartigen van onder meer de openluchtrecreatie en het toerisme van de deelnemende gemeenten. In 1999 is het recreatieschap verzelfstandigd en is de rol veranderd. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Zij zijn niet langer belast met beleid en uitvoering, maar vervullen nu het aandeelhouderschap. Ook zijn ze een platform waar gediscussieerd wordt over regionale of landelijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. De deelnemende gemeenten kwamen, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Dat houdt in dat zij zich richten op het behartigen van maatschappelijke taken zonder onderworpen te zijn aan aandeelhouderswaarden. In mei 2008 is naam veranderd en wordt gewerkt vanuit de handelsnaam Uit@waarde.

Ontwikkelingen

Geen.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, Tiel en West-Maas en Waal.

Bestuurlijk belang

Algemeen Bestuur: wethouder W. Brink

Dagelijks bestuur: geen deelname

Financieel belang

Voor wat betreft het financiële belang is de structurele bijdrage aan het recreatieschap in een keer afgekocht bij de verzelfstandiging van het Recreatieschap. Daartoe is een Besloten Vennootschap opgericht: recreatiemaatschappij Rivierengebied, waartoe nog twee recreatieschappen behoren. Ondanks de afkoop is de gemeenschappelijke regeling in stand gehouden, zodat de gemeenten inhoud kunnen blijven geven aan regionaal openluchtrecreatiebeleid en (mogelijk nieuw) regionaal toeristisch-recreatief beleid.

2.11 Euregio Rijn-Waal

Doel

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Grensoverschrijdende samenwerking vindt op de volgende beleidsterreinen plaats: sociaal-economische ontwikkeling, onderwijs en scholing, verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbescherming en landschapsbeheer, sociale zaken, gezondheidszorg, rampenbestrijding, communicatie en veiligheidsbeleid.

Ontwikkelingen

Geen.

Betrokkenen

De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden afkomstig uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreise Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten, regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.

Bestuurlijk belang

Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid-organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Druten wordt vertegenwoordigd door de burgemeester en een raadslid.

Financieel belang

Lidmaatschap

2.12 Regeling Gemeenschappelijk belastingkantoor Beuningen (Munitax)

Doel

De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Druten en Wijchen werken samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit, en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen

Munitax voert het lokale belastingbeleid uit. Dit is de wettelijke taak, volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ), voor het jaarlijks taxeren van woningen, bedrijven en onroerende zaken en het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen volgens de gemeentelijke belastingverordeningen. Ook neemt Munitax bezwaren in behandeling.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. De autonomie van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de tarieven en belastingsoorten blijft.

Financieel belang

Bijdrage € 356.974

2.13 Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Regio Nijmegen

Doel

In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar "slaapt".

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen.

2.14 Gemeenschappelijke Regeling Maas en Waal

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Druten en West-Maas en Waal. De regeling is slapend. Bezien wordt of deze regeling op een geschikt moment wordt opgeheven.

3. Deelnemingen

De gemeente Druten is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

3.1 NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

Doel

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van de overheid en voor het maatschappelijk belang. De BNG voorziet in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en biedt zo toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Betrokkenen

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang

De gemeente Druten heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de NV BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang.

Financieel belang

De gemeente heeft met 9.477 aandelen een financieel belang (nominale waarde € 23.692). Elk jaar keert de BNG een dividend uit.

3.2 Vitens

Doel

Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Betrokkenen

De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied zijn aandeelhouder van Vitens.

Bestuurlijk belang

De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Druten heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering. Daarin wordt gestemd over nieuwe tariefvoorstellen en wordt het jaarverslag vastgesteld. Druten heeft 16.023 aandelen.

Financieel belang

De aandeelhouders krijgen jaarlijks dividend uitgekeerd.

3.3 Dar N.V.

Doel

Dar is een naamloze vennootschap (nv) en in eigendom van de zes gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen. De organisatie van Dar staat onder toezicht van de raad van commissarissen (RvC).

Naast afvalinzamelaar is Dar ook adviseur beheer openbare ruimte, gladheidsbestrijder, riool- en kolkenreiniger, ongedierte- en onkruidbestrijder en terrein- en straatreiniger.

Ontwikkelingen

In 2020 moet 75% van het huishoudelijk afval gescheiden worden ingezameld, zodat het hergebruikt wordt. Dar helpt gemeenten om dit te bereiken. Recent zijn de statuten, aandeelhoudersovereenkomst, inbestedingsovereenkomst en dienstverleningsovereenkomst gewijzigd. Tevens gaat de gemeente Mook & Middelaar dit jaar toetreden tot de DAR N.V.

Betrokkenen

Nijmegen, Beuningen, Druten, Heumen, Wijchen en Berg en Dal.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente Nijmegen blijft met ruim 80% van de aandelen, de grootste aandeelhouder.

Financieel belang

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 5.500.000 verdeeld over 550.000 gewone aandelen ad € 10 nominaal. Van deze aandelen zijn er 110.000 geplaatst en volgestort. Per 31 december 2019 heeft een herijking plaatsgevonden van de aandelenverhouding, dit naar rato van de ingebrachte omzet van 2018. Dit leidt voor Druten tot de aankoop van 1.767 aandelen met een tegenwaarde van € 140.496. De gemeente Druten bezit per 1 januari 2020, op basis van een herijking aandelenverhouding en ingebrachte omzet, 5.114 aandelen (4,65%). De gemeente Druten heeft over het jaar 2019 € 40.854 aan dividend ontvangen van DAR N.V.

3.4 Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.

Doel

Doel van de CV is het uitvoeren van de grondexploitatie van het plangebied Druten Oost/Tichellande door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijp maken van gronden, het (doen) realiseren en opleveren/overdragen van de daarmee samenhangende voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen, en voorts al datgene wat tot het voorgaande kan dienen, waaronder begrepen het aantrekken van financiële middelen en het in verband daarmee stellen van zekerheden, aangaan van borgtochten e.d. alles in de meest ruime zin. De B.V. is opgericht om te fungeren als beherend vennoot in de C.V.

Betrokkenen

De gemeente Druten en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V.

Bestuurlijk belang

Eén collegelid is voorzitter van de Stuurgroep Druten-Oost. De projectleider vanuit het team Gebiedsontwikkeling is lid van de stuurgroep.

Financieel belang en mogelijke risico's

De gemeente Druten heeft een belang van 50% in de grondexploitatie betreffende Druten-Oost/Tichellande. Insteek is de geïnvesteerde bedragen in de periode 2013-2023 terug te verdienen. Met de vaststelling van de grex op 13 maart 2020 is de looptijd vastgesteld t/m 2023. De grootste risico's liggen in de marktvraag in combinatie met de stijgende bouwkosten en de eveneens stijgende kosten in de GWW-branche. Deze risico's zijn in de paragraaf weerstandsvermogen gekwantificeerd.

Verder staat de gemeente bij de BNG voor € 6,5 miljoen garant (welke in 2019 is teruggebracht van € 11 miljoen naar € 6,5 miljoen) voor de geldleningen die de C.V. heeft aangetrokken. Mocht de gemeente hierop worden aangesproken door de BNG, dan draagt Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. hieraan 50% bij.

4. Publiek Private Samenwerking (PPS)

De Waarden C.V. en B.V. kan tevens aangemerkt worden als een PPS (zie verder 2.7 paragraaf grondbeleid). Verder kent de gemeente Druten geen PPS-constructies.

5. Overige samenwerkingsverbanden (vereniging, stichting)

5.1 Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN)

De doelstelling van het TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in de regio Arnhem Nijmegen verblijven en hier meer besteden, waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder, vergroot wordt.

Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem – Nijmegen laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio moet een “must see & must do” bestemming worden

voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van het TVAN vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan TVAN wordt gebruikt om de gemeente Druten als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing). De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

5.2 Gelders Genootschap (welstand)

Gelders Genootschap is een vereniging van 55 ledengemeenten. Namens de vereniging voert het bureau van het Gelders Genootschap de dagelijkse werkzaamheden uit. Vanaf de start in 1919 is de verenigingsgedachte altijd een katalysator geweest voor het gemeenschappelijk streven naar omgevingskwaliteit. Gemeenten onderschrijven als lid van de vereniging allemaal hetzelfde doel: het instandhouden en bevorderen van de schoonheid van stad en land. Bij deze ideële doelstelling past ook een non-profit opzet.

Via de jaarlijkse Algemene ledenvergadering (ALV) hebben de leden zeggenschap over de koers en financieel beleid van het Gelders Genootschap.

De ALV beslist ook over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dit bestaat in totaal uit 9 personen: wethouders en burgemeesters van de aangesloten ledengemeenten en verder een bestuurlijk voorzitter.

Overzicht verwachte omvang eigen vermogen/ vreemd vermogen en verwacht begroot resultaat van de desbetreffende verbonden partij (voor zover beschikbaar en relevant)

Nummer	(Bedragen x € 1.000)	Begroot resultaat 2021	2021		2021	
			Verwacht eigen vermogen		Verwacht vreemd vermogen	
			1/1	31/12	1/1	31/12
	Gemeenschappelijke regeling					
2.1	Werkorganisatie Druten Wijchen	-	-	-	8.982	8.982
2.2	IBO	-	-	-	64	64
2.3	BVO DRAN	-	-	-	8.669	8.669
2.4	GO Regio Arnhem Nijmegen	-	147	147	63	63
2.5	MGR Werkbedrijf (inclusief IRvN)	-	-	-	20.861	20.484
2.6	GGD	-	787	737	15.250	21.838
2.7	VRGZ	-	3.085	2.885	68.400	6.842
2.8	MARN	101	9.389	9.389	2.230	1.658
2.9	ODRN	-	-200	-100	2.675	2.400
2.11	Euregio	-	1.307	1.307	2.424	2.424
2.12	Munitax	-	-	-	-	-
	Deelnemingen		13.574	13.574	9.887	9.887
3.3	Dar N.V.	-				
	Overige samenwerkingsverbanden (vereniging, stichting)					
5.1	TVAN (voorheen RBT KAN)	100	163	163	866	866

2.7 Paragraaf grondbeleid

Deze paragraaf geeft de gemeentelijke visie weer op de uitgangspunten en de uitvoering van het grondbeleid in relatie tot de programma's.

Strategisch kader

Op 16 februari 2012 stelde de raad de structuurvisie vast waarin tot uiting komt waar de gemeente in de komende tien jaar woningbouw en/of herstructurering wenst te plegen en voor welke doelgroepen. Ook de ontwikkelingen van de economie (van invloed op bedrijventerreinen, zoals Westerhout-Zuid) en het toerisme maken onderdeel uit van deze strategische visie.

Grondbeleid is een van de instrumenten om deze projecten te realiseren.

Wettelijk kader

De Grondexploitatiewet is onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening (WRO). De Grondexploitatiewet is van toepassing op elk bouwplan dat middels een planologisch besluit (zoals een bestemmingsplan) mogelijk wordt gemaakt. Deze wet ziet toe op kostenverhaal en biedt mogelijkheden om locatie-eisen te stellen aan private ontwikkelaars.

De WRO biedt gemeenten de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op gebiedsontwikkelingen via het privaatrechtelijk (de anterieure overeenkomst) en het publiekrechtelijk spoor (het exploitatieplan). In beide sporen kan de gemeente naast de eisen in het bestemmingsplan ook kwaliteitseisen stellen ten aanzien van de woningcategorieën (sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en particulier opdrachtgeverschap) en eisen stellen ten aanzien van de uitvoering. De gemeente Druten gebruikt in de praktijk alleen anterieure overeenkomsten waarin de afspraken met initiatiefnemers worden vastgelegd. Mocht het nodig zijn, dan wordt ook het exploitatieplan ingezet. Begin 2019 heeft de gemeenteraad een Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Deze nota gaat over het kostenverhaal bij aanleg van bovenwijkse openbare voorzieningen ten behoeve van bouwplannen. De nota geeft inzicht in de aan te leggen bovenwijkse voorzieningen en de bijdragen die bij bouwplannen worden gevraagd.

De regelgeving rondom grondbeleid zoals de Ontheffingswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten is nu nog buiten de Omgevingswet gehouden. In de toekomst zal het via de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet alsnog samengebracht worden in de Omgevingswet. Het wetsvoorstel (35 133) is op 1 februari 2019 ingediend bij de Tweede Kamer. De Tweede Kamer heeft op 17 oktober 2019 ingestemd met het wetsvoorstel. Op basis van de huidige planning (augustus 2020) is invoering van deze aanvullingswet gepland in 2022.

Karakter gemeentelijk grondbeleid

Bij enkele projecten vervult de gemeente Druten een actieve rol, waarbij zelf gronden zijn aangekocht met als doel deze te exploiteren. Dat is bijvoorbeeld het geval bij Westerhout-Zuid, Tabaksveld, Pas Afferden en Druten-Zuid.

Daarnaast neemt de gemeente bij Druten-Oost/Tichellande deel aan een PPS-constructie (PPS = publiek private samenwerking).

Gelet op de expertise in combinatie met de economische situatie past het de gemeente meer om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen derde partijen te faciliteren.

Uitgangspunten grondbeleid

Het gemeentelijke grondbeleid hanteert de volgende uitgangspunten:

1. De raad moet met regelmaat besluiten over vragen als:
 - welke rol speelt het grondbeleid bij het verwezenlijken van de programma's?
 - Welke financiële risico's staan daartegenover?
 - Hoe ervoor te zorgen dat het grondbeleid op een financieel evenwichtige manier wordt uitgevoerd?
2. Een grondexploitatie wordt opgesteld om:

- De financiële haalbaarheid van een project inzichtelijk te maken;
 - De financiële consequenties van keuzes binnen het ruimtelijke planproces in kaart te brengen;
 - Financiële transparantie ten behoeve van een doelgerichte en eenduidige communicatie over de financiële haalbaarheid te geven;
 - De kosten bij gebiedsontwikkeling te kunnen beheersen;
 - Zonder veel moeite de financiële gevolgen van risico's in beeld te brengen.
3. Voor de overschotten en tegenvallers bij de afsluiting van complexen is in principe de reserve grondbedrijf aangewezen. Jaarlijks beslist de raad bij het bestemmen van het saldo van de jaarrekening inzake de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve grondbedrijf.
 4. De gewenste omvang en inzet van de reserve grondbedrijf komt afzonderlijk aan de orde bij de jaarlijkse herziening grondexploitaties, die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.
 5. De rente van een project wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari van elk jaar.

Mondiale, landelijke en lokale ontwikkelingen.

Bij het te voeren grondbeleid dient te worden ingespeeld op kansen en bedreigingen vanuit de omgeving. Voor het grondbeleid zijn behalve het gemeentelijke beleid ook de Europese, landelijke, provinciale en plaatselijke (economische) ontwikkelingen relevant.

In dit kader is het relevant wat er het afgelopen half jaar is gebeurd. In de begroting voor het jaar 2020 konden we aangeven dat de economische crisis definitief voorbij is. Hoe anders is de situatie nu. In december 2019 startte in de regio Wuhan China het Covid-19 virus. Dit virus bereikte in medio februari ook Europa (waaronder Nederland) Door de overheid moest drastische maatregelen genomen worden om het virus te beheersen. Deze maatregelen hebben een behoorlijke impact gehad op diverse sectoren van de economie zoals de horeca en de evenementenbranche. Om de nadelige gevolgen te dempen zijn er door de Rijksoverheid diverse steunmaatregelen in het leven geroepen. Ook op Europees niveau zijn door de oprichting van een fonds van 750 miljard alle zeilen bijgezet om te voorkomen dat bepaalde lidstaten in de diepe recessie terecht zouden komen.

Ondanks de coronacrisis zijn in het tweede kwartaal 2020 volgens de NVM sinds vorig jaar de huizenprijzen gestegen met gemiddeld 8.8% Ook het aantal transacties is gestegen.

De behoefte aan nieuwbouwwoningen blijft ongekend groot: berekeningen van het ministerie van BZK tonen aan dat er jaarlijks zo'n 90.000 woningen bij moeten komen. Naar de mening van de NVM duren bouw- en vergunningsprocedures te lang. Een reden voor de vertraging is o.a. de stikstof- en PFAS-problematiek. Ook de nieuwe ontwerp-Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet kan de woningbouw in grote delen van het land stilleggen.

In het kwartaalbericht van Rabobank Research van juni 2020 wordt de verwachting uitgesproken dat door de coronacrisis de werkgelegenheid sterk zal dalen. Dit leidt samen met de angst voor baanverlies tot minder vraag naar koopwoningen. Waar in 2020 nog een gemiddelde stijging verwacht wordt van 5,6% ten opzichte van 2019 is de aanname van de Rabobank dat er in 2021 een gemiddelde prijsdaling zal plaatsvinden van ca 2,9 %. Onduidelijk is of deze aanname ook voor Druten bewaarheid zal worden.

Lokaal

In 2019 is er door het bureau Companen een woningmarktonderzoek uitgevoerd voor de regio Nijmegen. Op basis van dit onderzoek ligt er tot 2030 een flinke woningbouwopgave voor de gemeente Druten. Op basis van dit onderzoek dienen er tot 2030 ca 1000 woningen te worden gebouwd. Nader zal worden gezien hoe deze opgave kan worden gerealiseerd.

Projecten en Meerjaren prognose grondbedrijf (MPG)

Per 1 januari 2020 bedraagt de totale boekwaarde van het gemeentelijk aandeel in de grondexploitaties circa € 7,2 miljoen. Deze boekwaarde wordt vooral veroorzaakt door Westerhout – Zuid (€ 6,0 miljoen). De overige projecten hebben een totale boekwaarde van € 1,2 miljoen. De reserve grondbedrijf bedraagt per 1 januari 2020 circa € 1,3 miljoen.

HOOFDSTUK 3 VASTSTELLINGSBESLUIT

De raad van de gemeente Druten;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2020;

besluit:

1. De programmabegroting 2021 vast te stellen, met inbegrip van de jaarschijven 2021-2024 van het bestedingsplan, en de meerjarenbegroting 2022-2024 voor kennisgeving aan te nemen;
2. De financiële effecten van het bestedingsplan 2021-2024 te verwerken in de begroting 2021 en verder;
3. Mandaat te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om ter hoogte van € 500.000 in het kader van actieve grondpolitiek grond aan te kopen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad van 12 november 2020.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

M.J. van IJsseldijk

C.A.A. van Rhee- Oud Ammerveld

EMU saldo begroting 2020 - 2022

		2020 (x € 1000) Begroting 2020	2021 (x € 1000) Volgens Begroting 2021	2022 (x € 1000) Volgens meerjaren raming in begroting 2022
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves		-2.872	-259	169
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	2.446	2.194	2.206
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	316	274	281
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	5.837	8.845	6.580
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-/-	0	500	500
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-/-	766	696	348
Berekend EMU-saldo		-6.713	-7.832	-4.772

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S

LASTEN Omschrijving programma	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0 Bestuur en ondersteuning	75.000			
1 Veiligheid				
2 Verkeer en vervoer	5.000	-	-	-
3 Economie	-	-	-	
4 Onderwijs				
5 Sport, cultuur en recreatie	-	-	15.000	-
6 Sociaal domein	249.555	-	-	-
7 Volksgezondheid en milieu	70.000	-	-	-
8 Wonen en bouwen	126.381			
<i>Subtotaal lasten programma's</i>	<i>525.936</i>	<i>-</i>	<i>15.000</i>	
BATEN Omschrijving programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
0 Bestuur en ondersteuning				
1 Veiligheid				
2 Verkeer en vervoer				
3 Economie		-	-	
4 Onderwijs				
5 Sport, cultuur en recreatie				
6 Sociaal domein				
7 Volksgezondheid en milieu	70.000			
8 Wonen en bouwen	126.381			
<i>Subtotaal baten programma's</i>	<i>196.381</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Toevoeging aan reserves</i>				
<i>Onttrekking reserves</i>	249.555			
SALDO	80.000	-	15.000	-

Toelichting:

Programma 0: Investerings ICT	In de WDW zijn investeringen in de ICT voorzien. Dit wordt doorberekend aan de gemeente.
Programma 2: Onderzoek verkeerssituaties	De veiligheid van enkele verkeerssituaties wordt onderzocht. Hiervoor is € 5.000 beschikbaar in 2021.
Programma 5: Kunstwerk Tichellande	De mogelijkheden worden onderzocht voor locatie, type kunstwerk en kunstenaar.
Programma 6: Sociaal Domein	Beleids- en uitvoeringsplan Wmo, Jeugd en Gezondheid, waarbij ter dekking de reserve sociaal domein wordt ingezet.
Programma 7: Riolen en gemalen	In de begroting 2021 is een extra bedrag van € 70.000 opgenomen in verband met de ontvangstplicht van baggerspecie. De reserve riolering wordt hierbij ter dekking ingezet.
Programma 8: Grondexploitaties	Dit betreffen de geraamde kosten van de grondexploitatie Deest Zuid en Pas Affefrden, derhalve ook een ophoging van de boekwaarde.

GEMEENTE DRUTEN
BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD MEERJARENRAMING 2021 - 2024

TAAKVELD	BELEIDSTAAK	Rekening 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
		lasten 2019	baten 2019	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1	BESTUUR	1.723.754		-1.723.754	1.352.739	0	-1.352.739	1.162.695	0	-1.162.695
0.2	BURGERZAKEN	1.074.885	227.071	-847.812	579.535	229.623	-349.911	623.793	233.068	-390.725
0.3	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	17.563	13.386	-4.177	212.489	12.432	-200.057	264.924	12.618	-252.306
0.4	ONDERSTEUNING ORGANISATIE	6.049.018	718.062	-5.330.956	5.735.113	447.366	-5.287.747	6.154.466	418.543	-5.735.923
0.5	TREASURY	82.985	783.317	700.332	-7.841	482.152	489.993	41.096	607.422	566.327
0.61	OZB WONINGEN	360.758	2.259.885	1.899.127	357.758	2.310.361	1.952.603	372.469	2.350.882	1.978.413
0.62	OZB NIET WONINGEN		1.046.960	1.046.960	0	1.049.813	1.049.813	0	1.096.091	1.096.091
0.64	BELASTINGEN OVERIG	21.910	217.948	196.038	24.934	227.735	202.801	25.309	228.893	203.584
0.7	ALGEMENE UITKERING EN OV. UITKERINGEN	0	28.155.688	28.155.688	0	28.881.774	28.881.774	0	29.922.546	29.922.546
0.8	OVERIGE BATEN EN LASTEN (excl. Mutaties R&V)	-3.289.411		3.289.411	57.071	0	-57.071	187.360	0	-187.360
0.9	VENNOOTSCHAPSBELASTING	0		0	0	0	0	0	0	0
1.1	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	981.070		-981.070	1.091.580	0	-1.091.580	1.180.986	0	-1.180.986
1.2	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	364.396	1.726	-362.670	556.212	5.228	-550.984	470.181	5.306	-464.875
2.1	VERKEER EN VERVOER	2.192.606	220.090	-1.972.516	2.284.059	92.834	-2.191.225	2.335.819	94.226	-2.241.593
2.4	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	5.745		-5.745	902	0	-902	0	0	0
3.1	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	195.935		-195.935	270.417	0	-270.417	233.946	0	-233.946
3.2	FYSIEKE BEDRIJFS-INFRASTRUCTUUR	223.669	28.580	-195.089	159.578	96.637	-62.941	171.144	109.838	-61.306
3.3	BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	25.407	17.690	-7.717	14.442	15.382	940	23.375	17.113	-6.262
3.4	ECONOMISCHE PROMOTIE	93.015	7.646	-85.369	108.442	6.349	-102.093	82.609	6.444	-76.165
4.2	ONDERWIJSHUISVESTING	1.099.751	25.054	-1.074.697	1.029.364	24.823	-1.004.541	1.019.038	24.596	-994.442
4.3	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	832.977	197.468	-635.509	921.450	320.698	-600.752	1.000.691	313.230	-687.461
5.1	SPORTBELEID EN ACTIVERING	203.915	1.234	-202.681	230.975	594	-230.381	174.131	603	-173.528
5.2	SPORT-ACCOMMODATIES	1.084.690	475.879	-608.811	1.099.036	434.785	-664.251	1.053.505	441.307	-612.198
5.3	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE EN PARTICIPATIE	449.180		-449.180	465.370	0	-465.370	432.891	0	-432.891
5.5	CULTUREEL ERFGOED	96.755	19.564	-77.191	155.718	7.776	-147.942	130.365	7.892	-122.473
5.6	MEDIA	268.463		-268.463	267.207	0	-267.207	271.400	0	-271.400
5.7	OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	1.715.142	157.815	-1.557.327	1.823.261	159.940	-1.663.321	1.640.031	157.340	-1.482.691
6.1	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	1.441.957	54.460	-1.387.498	1.659.785	61.671	-1.598.114	1.417.957	62.596	-1.355.361
6.2	WIJKTEAMS	974.888		-974.888	1.369.564	0	-1.369.564	951.154	0	-951.154
6.3	INKOMENSREGELINGEN	5.142.770	3.751.484	-1.391.286	8.073.502	6.085.189	-1.988.313	5.709.872	3.993.141	-1.716.731
6.4	BEGELEIDE PARTICIPATIE	2.349.543		-2.349.543	2.223.116	0	-2.223.116	2.102.741	0	-2.102.741
6.5	ARBEIDSPARTICIPATIE	617.256		-617.256	634.299	0	-634.299	602.380	0	-602.380
6.6	MAATWERK-VOORZIENINGEN (WMO)	415.462		-415.462	655.996	0	-655.996	726.609	0	-726.609
6.71	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18 +	4.166.832	153.522	-4.013.310	3.776.648	108.000	-3.668.648	3.888.036	130.000	-3.758.036
6.72	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18 -	3.655.028		-3.655.028	3.739.309	0	-3.739.309	3.773.363	0	-3.773.363
6.81	GEESCALEERDE ZORG 18 +	53.592		-53.592	129.197	0	-129.197	205.044	0	-205.044
6.82	GEESCALEERDE ZORG 18 +	539.941		-539.941	581.106	0	-581.106	699.313	0	-699.313
7.1	VOLKSGEZONDHEID	669.331		-669.331	772.787	0	-772.787	810.676	0	-810.676
7.2	RIOLERING	1.337.230	1.785.922	448.692	1.514.812	1.867.712	352.900	1.556.262	1.936.704	380.442
7.3	AFVAL	1.335.272	1.267.578	-67.694	1.138.448	1.397.742	259.294	1.108.777	1.527.411	418.634
7.4	MILIEUBEHEER	718.400	82.060	-636.340	1.304.329	200.144	-1.104.185	905.047	146.826	-758.221
7.5	BEGRAAFPLAATSEN	71.869	33.507	-38.362	50.059	21.947	-28.112	86.178	27.277	-58.901
8.1	RUIMTELIJKE ORDENING	503.408	163.295	-340.113	372.306	164.000	-208.306	409.908	55.000	-354.908
8.2	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJVENTERREINEN)	1.024.202	597.856	-426.346	361.360	147.997	-213.363	247.466	136.845	-110.621
8.3	WONEN EN BOUWEN	901.935	889.034	-12.901	1.077.672	490.911	-586.761	678.834	608.156	-70.678
	SALDO BEGROTING/REKENING VOOR BESTEMMING	41.793.094	43.353.782	1.560.687	48.224.106	45.351.616	-2.872.483	44.931.841	44.671.914	-259.927
0.10	MUTATIES RESERVES MBT HOOFDFUNCTIES 0 T/M 8	9.762.059	9.055.280	-706.779	2.611.007	4.476.317	1.865.310	1.590.250	2.235.214	644.964
0.11	SALDO BEGROTING/REKENING NA BESTEMMING	51.555.153	52.409.061	853.911	50.835.113	49.827.933	-1.007.180	46.522.091	46.907.128	385.036

GEMEENTE DRUTEN
BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD MEERJARENRAMING 2021 - 2024

TAAKVELD	BELEIDSTAAK	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1	BESTUUR	1.181.187	0	-1.181.187	1.195.812		-1.195.812	1.211.372		-1.211.372
0.2	BURGERZAKEN	632.529	236.331	-396.198	640.144	239.167	-400.977	648.489	242.276	-406.213
0.3	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	268.632	12.795	-255.837	271.856	12.949	-258.907	275.390	13.117	-262.273
0.4	ONDERSTEUNING ORGANISATIE	6.177.091	413.938	-5.763.153	6.197.088	412.911	-5.784.177	6.219.431	412.634	-5.806.797
0.5	TREASURY	23.689	540.921	517.232	5.925	474.223	468.298	5.929	425.396	419.467
0.61	OZB WONINGEN	385.537	2.405.549	2.020.012	399.040	2.456.171	2.057.131	413.040	2.509.856	2.096.816
0.62	OZB NIET WONINGEN	0	1.111.436	1.111.436	0	1.124.773	1.124.773	0	1.139.395	1.139.395
0.64	BELASTINGEN OVERIG	25.663	232.601	206.938	25.971	236.418	210.447	26.309	240.361	214.052
0.7	ALGEMENE UITKERING EN OV.UITKERINGEN	0	30.575.489	30.575.489	0	30.748.421	30.748.421	0	31.314.151	31.314.151
0.8	OVERIGE BATEN EN LASTEN (excl. Mutaties R&V)	187.360	0	-187.360	187.360	0	-187.360	187.360	0	-187.360
0.9	VENNOOTSCHAPSBELASTING	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	1.222.088	0	-1.222.088	1.256.868	0	-1.256.868	1.256.791	0	-1.256.791
1.2	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	476.612	5.380	-471.232	482.530	5.445	-477.085	488.917	5.516	-483.401
2.1	VERKEER EN VERVOER	2.335.211	95.545	-2.239.666	2.306.503	96.691	-2.209.812	2.326.213	97.946	-2.228.267
2.4	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	237.181	0	-237.181	218.856	0	-218.856	221.638	0	-221.638
3.2	FYSIEKE BEDRIJFS-INFRASTRUCTUUR	102.932	49.282	-53.650	90.542	49.429	-41.112	75.634	43.486	-32.148
3.3	BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	23.703	17.352	-6.351	23.987	17.561	-6.426	24.299	17.789	-6.510
3.4	ECONOMISCHE PROMOTIE	83.579	6.534	-77.045	30.445	6.612	-23.833	30.665	6.698	-23.967
4.2	ONDERWIJSHUISVESTING	1.012.459	24.596	-987.863	1.008.307	24.596	-983.711	1.003.989	24.596	-979.393
4.3	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	1.028.733	313.260	-715.473	1.057.934	313.286	-744.648	1.089.586	313.315	-776.271
5.1	SPORTBELEID EN ACTIVERING	174.574	611	-173.963	155.458	618	-154.840	155.821	626	-155.195
5.2	SPORT-ACCOMMODATIES	1.063.163	447.485	-615.678	1.594.611	452.855	-1.141.756	1.588.304	458.741	-1.129.563
5.3	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE EN PARTICIPATIE	448.408	0	-448.408	399.411	0	-399.411	399.687	0	-399.687
5.5	CULTUREEL ERFGOED	131.574	8.002	-123.572	132.627	8.098	-124.529	133.781	8.203	-125.578
5.6	MEDIA	275.052	0	-275.052	278.227	0	-278.227	281.708	0	-281.708
5.7	OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	1.663.762	159.543	-1.504.219	1.578.559	161.457	-1.417.102	1.600.777	163.556	-1.437.221
6.1	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	1.453.859	63.472	-1.390.387	1.380.607	64.234	-1.316.373	1.381.811	65.069	-1.316.742
6.2	WIJKTEAMS	708.001	0	-708.001	698.140	0	-698.140	704.226	0	-704.226
6.3	INKOMENSREGELINGEN	5.978.902	3.994.381	-1.984.521	6.128.318	3.995.625	-2.132.693	6.099.831	3.846.921	-2.252.910
6.4	BEGELEIDE PARTICIPATIE	1.988.457	0	-1.988.457	1.879.767	0	-1.879.767	1.787.747	0	-1.787.747
6.5	ARBEIDSPARTICIPATIE	620.767	0	-620.767	639.720	0	-639.720	657.873	0	-657.873
6.6	MAATWERK-VOORZIENINGEN (WMO)	758.040	0	-758.040	784.882	0	-784.882	798.656	0	-798.656
6.71	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18 +	4.033.733	130.000	-3.903.733	4.184.976	130.000	-4.054.976	4.346.340	130.000	-4.216.340
6.72	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18 -	3.825.280	0	-3.825.280	3.884.774	0	-3.884.774	3.934.431	0	-3.934.431
6.81	GEESCALEERDE ZORG 18 +	180.230	0	-180.230	186.128	0	-186.128	188.176	0	-188.176
6.82	GEESCALEERDE ZORG 18 +	709.103	0	-709.103	717.613	0	-717.613	726.942	0	-726.942
7.1	VOLKSGEZONDHEID	821.787	0	-821.787	783.487	0	-783.487	793.646	0	-793.646
7.2	RIOLERING	1.519.432	1.994.805	475.373	1.570.881	2.054.649	483.768	1.627.950	2.116.289	488.339
7.3	AFVAL	1.125.181	1.553.376	428.195	1.132.887	1.581.337	448.450	1.150.693	1.609.801	459.108
7.4	MILIEUBEHEER	858.658	150.641	-708.017	871.332	153.775	-717.557	874.902	154.288	-720.614
7.5	BEGRAAFPLAATSEN	87.511	27.659	-59.852	88.827	27.991	-60.836	90.206	28.355	-61.851
8.1	RUIMTELIJKE ORDENING	415.647	55.000	-360.647	420.635	55.000	-365.635	426.103	55.000	-371.103
8.2	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJVENTERREINEN)	165.854	12.607	-153.247	172.084	17.298	-154.786	180.080	23.607	-156.473
8.3	WONEN EN BOUWEN	687.329	629.214	-58.115	694.534	628.778	-65.756	702.263	631.541	-70.722
	SALDO BEGROTING/REKENING VOOR BESTEMMING	45.098.490	45.267.805	169.314	45.757.652	45.550.368	-207.283	46.137.005	46.098.529	-38.476
0.10	MUTATIES RESERVES MBT HOOFDFUNCTIES 0 T/M 8	1.595.618	1.929.234	333.615	1.571.583	2.200.242	628.659	1.583.307	1.549.509	-33.798
0.11	SALDO BEGROTING/REKENING NA BESTEMMING	46.694.109	47.197.038	502.930	47.329.234	47.750.610	421.376	47.720.312	47.648.038	-72.274

Lijst van afkortingen

ADW	Afferdense en Deestse Waarden	MEV	Macro Economische Verkenningen
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur	MFC	Multi Functioneel Centrum
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	MGR	Mudulaire gemeenschappelijke regeling
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk	MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	MOP	Meerjaren Onderhoudsplanning
APV	Algemene Plaatselijke Verordeningen	MPG	Meerjarenprognose grondbedrijf
ARBO	Arbeidsomstandigheden	NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen	NARIS	NAR Risicomanagement Informatie Systeem
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	NEN	Nederlandse Norm
AVV	Adviesdienst voor verkeer en vervoer	NIM	Nijmeegse Instelling voor Maatschappelijk werk
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	NMP	Nationaal Mileu Programma
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	NP	Nabestaandenpensioen
BBSH	Besluit Beheer Sociale Huursector	NPR	Nederlandse Praktijk Richtlijn
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
BCF	BTW -Compensatiefonds	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
BDU	Brede doeluitkering	OALT	Onderwijs in Andere Levende Talen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie	OBR	Openbare Bibliotheek Rivierenland
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	ODRN	Omgevingsdienst Regio Nijmegen
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar	OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
BRIM	Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten	OGO	OntwikkelingsGericht Onderwijs
BRK	Basis Registratie Kadaster	OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
BRN	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen	OP	Oudedagpensioen
BROM	Besluit Rijkssubsidiëring Onderhoud Monumenten	OV	Openbaar Vervoer
BRP	Basisregistratie Personen	OVD	Ondernemersvereniging Druten
BRRM	Besluit Rijkssubsidiëring Restauratie Monumenten	OVL	Openbare Verlichting
BSG	Bestaand Stedelijk Gebied	OVO	Onderlinge Verzekeringen Overheid
BSO	Buitenschoolseopvang	OZB	Onroerende Zaak Belasting
BSOT	Brede School Ondersteuningsteams	POH	Praktijkondersteuner huisarts
BTHMW	Bijna Thuis Huis Maas en Waal	PGB	Persoonsgebonden budget
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde	PPS	Publieke- Private samenwerkingen
BUG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten	PREV	Programmering Regionale Verkeersveiligheid
BVO DRAN	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen	PVVP	Provinciaal Verkeer en Vervoerplan
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	RAP	Regionaal Actieplan
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst	RAS	Regionale adaptiestrategie
CAR-UWO	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling- Uitwerkingsovereenkomst	RAV	Regionale Ambulancevoorziening
CAZ	Collectieve Aanvullende Zorgverzekering (CAZ)	RBGZ	Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
CBS	Centraal Buro voor de Statistiek	RBT	Regionaal Bureau voor Toerisme
CER	Compensatie eigen risico	RDMZ	Rijksdienst Monumentenzorg
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg	RDW	Rijksdienst wegverkeer
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
COA	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers	RO	Ruimtelijke Ordening
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	ROB	Regionaal Ondersteunings Bureau
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer	ROV	Ruimtelijke Ordening Volkshuisvesting
CPB	Centraal Plan Bureau	ROVL	Richtlijn Openbare Verlichting
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek	RTG	Ronde Tafel Gesprekken
CVA	College van Arbeidszaken	RTV	Radio en Televisie
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer	RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
DAR	Dienst Afvalstoffen en Reiniging	RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
DB	Dagelijks Bestuur	SBO	Speciaal Basisonderwijs
DBA	Dynamische Beleidsagenda	SCAD	Stichting Culturele Accommodatie Druten
DO	Definitief ontwerp	SE	Standaardeenheden
DSO	Digitale stelsel Omgevingsrecht	SKW	Sociaal Cultureel Werk
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	SNO	Service Niveau Overeenkomst
EGEM	Elektronische Gemeenten	SO	Speciaal Onderwijs
E-MOVO	Elektronische Monitor en Voorlichting	SODC	Stichting Ondernemersfonds Druten Centrum
EMU	Economische en Monetaire Unie	SOH	Spreekuurondersteuner Huisartsenzorg
ETM	Energietransitiemodel	SPOM	Stichting Primair Onderwijs Maas & Waal
FIDO	Wet financiering decentrale overheden	SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
FPU	Flexibele Pensioen Uitkering	SSKW	Stichting Sociaal Cultureel Werk
FTE	Full-time equivalent	SVG	Stichting Vervoer Gehandicapten
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	TERP	Toeristisch en Recreatief Platform
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	TOR	Team Openbare ruimte
GGW	Grond-, weg en waterbouw	TSV	Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg	TVAN	Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening Ongevallen en Rampen	VAVO	Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer	VHV	Volkshuisvesting
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
GP	Geregistreerd Partnerschap	VNR	Vereniging van Nederlandse Riviergemeenten
GR	Gemeenschappelijke Regeling	VO	Voortgezet Onderwijs
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan	VPB	Vennootschapsbelasting
GVVP	Gemeentelijk verkeersveiligheidsplan	VPTZ	Vrijwilligers palliatieve terminale zorg
HALT	Het alternatief	VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
HCD	Hockeyclub Druten	VROM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu
HGKM	Huiselijk geweld en kindermishandeling	VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
HHT	Huishoudelijke Hulp Toeslag	VSV	Voortijdig Schoolverlaten
HOV	Hoogwaardig openbaar vervoer	VTa	Visual Tree Assessment
I&A	Informatievoorziening & Automatisering	VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater	VVE	Voor- en Voegschoolse Educatieplan
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte	VVTV	Voorwaardelijke Vergunninghouders Tot Verblif
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie	WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
IHP	Integraal Huisvestings Plan	WAS	Wet Aansprakelijkheid Speeltoestellen
IMK	Intermediar Midden Kleinbedrijf	WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst	WDW	Werkorganisatie Druten Wijchen
IOAW	Inkomensvoorz. Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkloze Werkn.	WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
IOAZ	Inkomensvoorz. Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkloze Zelfst.	WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
IOR	Interregionaal Overlegorgaan Rivierenland	WKB	Wet kwaliteitsborging
IPO	Interprovinciaal Overleg	WKO	Warmte- en koudeopslag
iRvN	ICT Rijk van Nijmegen	WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
IVBP	Integraal Veiligheidsbeleidsplan	WOM	Wijk Ontwikkelings Maatschappij Druten-West B.V.
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
KAN	Knooppunt Arnhem Nijmegen	WPB	Wet bescherming persoonsgegevens
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten	WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
KLPD	Korps landelijke politiediensten	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
KWP	Kwalitatief Woningbouwprogramma	WTCG	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
LHO	Lokaal Handhavingsoverleg	WUW	Wet Uitkering Wegen
LKWP	Lokale Kwalitatieve Woningbouwprogramma	WWB	Wet Werk en Bijstand
LOP	Landschapsonwikkelingsplan	WWZ	Wonen, Welzijn, Zorg
LTP	Lokale Toegangspoort	ZLTO	Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten	ZMLK	Zeet Moelijk Lerende Kinderen
MAB	Meerjarenplanning Actualisatie Bestemmingsplannen		
MARN	Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen		